

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 36. LETO: XXVI

JESENICE, DNE 15. SEPTEMBRA 1977

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarnja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

OSEBNI DOHODKI V AVGUSTU PODOBNI JULIJSKIM

Kot smo pričakovali, se osebni dohodki, ki jih bomo prejeli za mesec avgust, ne bodo bistveno razlikovali od julijskih, čeprav se po vsebini meseca precej razlikujeta. Medtem ko smo v juliju ob 186,1 ure dosegli 4778 din ali 25,68 din na uro, pa smo v avgustu za skoraj sedem ur daljši čas dosegli za 11 din na zaposlenega nižji osebni dohodek. Torej »struktura« je precej drugačna, nanjo pa vpliva v plus predvsem delovni, oziroma plačani delovni čas, v minus pa vpliv prazničnega dela, ki ga v avgustu ni. Primerjalni podatki pa so naslednji:

obdobje	ur/os	din/os uro	din/os	povpr. % učinka	indeks OD l. 76 100	indeks življ. stroškov
leto 1976	189,0	22,37	4.227	31,87	100,0	100,0
jan. 1977	190,9	23,66	4.518	32,64	106,9	109,6
febr.	178,7	25,30	4.522	33,61	107,0	111,1
marec	191,2	24,53	4.690	32,94	110,9	112,4
april	189,9	24,66	4.684	33,04	110,8	112,8
maj	189,9	24,83	4.716	33,29	111,6	114,1
junij	187,4	24,20	4.536	32,07	107,3	115,0
I. poll. 1977	188,0	24,52	4.611	32,86	109,1	112,5
julij	186,1	25,68	4.778	31,72	113,0	114,6
avgust	193,0	24,70	4.767	32,02	112,8	115,1
I – VIII 1977	188,4	24,69	4.651	32,61	110,0	113,0

TEŽAVE BOMO ODPRAVILI LE Z VSESTRANSKIM SODELOVANJEM

Ko smo v prejšnji številki pisali o delu in problemih TOZD Valjar na bluming-šteklu, zaradi objektivnih razlogov nismo mogli zapisati, kakšna so mnenja in stališča vzdrževalcev. Zato jih objavljamo v tej številki.

Franc Brelih, vodja TOZD Vzdrževanje:

Obrat vzdrževanja, ki vzdržuje naprave na Beli, pokriva tri temeljne organizacije: Valjarna bluming-štekla, Valjarna žice in profilov in Jeklovlek. Nerodna situacija v tem letu, ko smo pod velikim psihičnim pritiskom za proizvedene tone in kvaliteto na blumingu, je tudi ta, da se istočasno rekonstruira valjarna žice in da smo pod podobnim pritiskom tudi zaradi nedoseženih plan- skih obvez v tej temeljni organizaciji. Na obeh področjih delajo praktično isti ljudje in se srečujejo z različnimi problemi, tako da je težko pričakovati veliko, specifično prizadevanje samo na enem področju. Jasno je, da se ljudje, zahteve in tehnika delijo na obe področji, ker sta obe pomembni za proizvodni rezultat in uspeh delovne organizacije.

Letos so prav v TOZD Valjarna bluming-štekla velike zahteve po količini in kvaliteti toplo valjane pločevine zaradi nove hladne valjarne.

Pod podobnim pritiskom so tako proizvodni delavci kot vzdrževalci. (Nadaljevanje na 3. strani)

PODELJENI PANTZOVA NAGRADA IN NAGRADA »NOVATOR LETA«

Poleg spodbudnih odškodnin, akontacij in rent dobivajo jeseniški avtorji tehnoloških in tehničnih inovacij od leta 1973 dalje tudi Pantzovo nagrado, diplomu in plaketo. Namen Pantzove nagrade je, da spodbuja vse člane TOZD, pa tudi druge osebe in institucije k izumljanju, odkrivanju ter uvajanju novih izboljšav na področju metalurgije v korist železarne Jesenice.

Prva Pantzova nagrada v višini 10.000,00 din je bila priznana in podeljena skupaj s plaketo in diplomu leta 1973 Marinu Gabrovšku, vodju sektorja tehnične kontrole in raziskav, za njegovo znanstveno raziskovalno delo na področju uvajanja novih kvalitetnih izdelkov.

Leta 1975, v prvem letu tehnoloških in tehničnih inovacij ter zaštite

V bistvu nespremenjeni nivo dokazuje, da smo z osebnimi dohodki ponovno v letošnjem letu dosegli neko »stabilizacijo«, čeprav na nekoliko višjem nivoju kot, na primer, v drugem četrtletju, ko je bila izvršena korektura obračunskih osnov v februarju. S planom predvidena počasnejša rast, kot smo je bili vajeni v predhodnih letih, se torej uresničuje. Ob koncu osmih mesecev smo z osebnimi dohodki natančno deset odstotkov nad lanskim letom, medtem ko bo indeks življenjskih stroškov dosegel mejo 13 % (mesec avgust je ocenjen). Torej zaostanek realnih osebnih dohodkov je nedvomen.

Če pa že na eni strani ugotavljamo to dejstvo, pa je prav, da se srečamo tudi z vzroki. V prejšnjem Železarnju so bili objavljeni podatki o osebnih dohodkih drugih delovnih organizacij v okviru sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarnje. Razpolagamo tudi s podatki delovnih organizacij, ki so z nami vred podpisnice sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov grupacije črne in barvne metalurgije. V analizi izvajanja tega sporazuma za prvo polletje pa se srečamo še z drugimi podatki, med drugim, da je v rasti osebnih dohodkov železarna Jesenice med zadnjimi. Nižji indeks rasti izkazuje le še železarna Štore, ki ima v prvem polletju 4.401 din osebnega dohodka na zaposlenega, dalje IMPOL Slo- (Nadaljevanje na 2. strani)

industrijske lastnine, je bila podeljena druga Pantzova nagrada v višini 15.000,00 din skupaj s plaketo in diplomu direktorju novogradnje Bogomilu Homovcu za njegov prispevek pri gradnji novih objektov.

Letos je bila priznana in podeljena tretja Pantzova nagrada v višini 15.000,00 din skupaj s plaketo in plaketo Ivu Arzenšku, podpredniku poslovnega odbora železarne Jesenice, za njegovo prizadevanje in uspešno tridesetletno delo, v korist in napredek Železarnje.

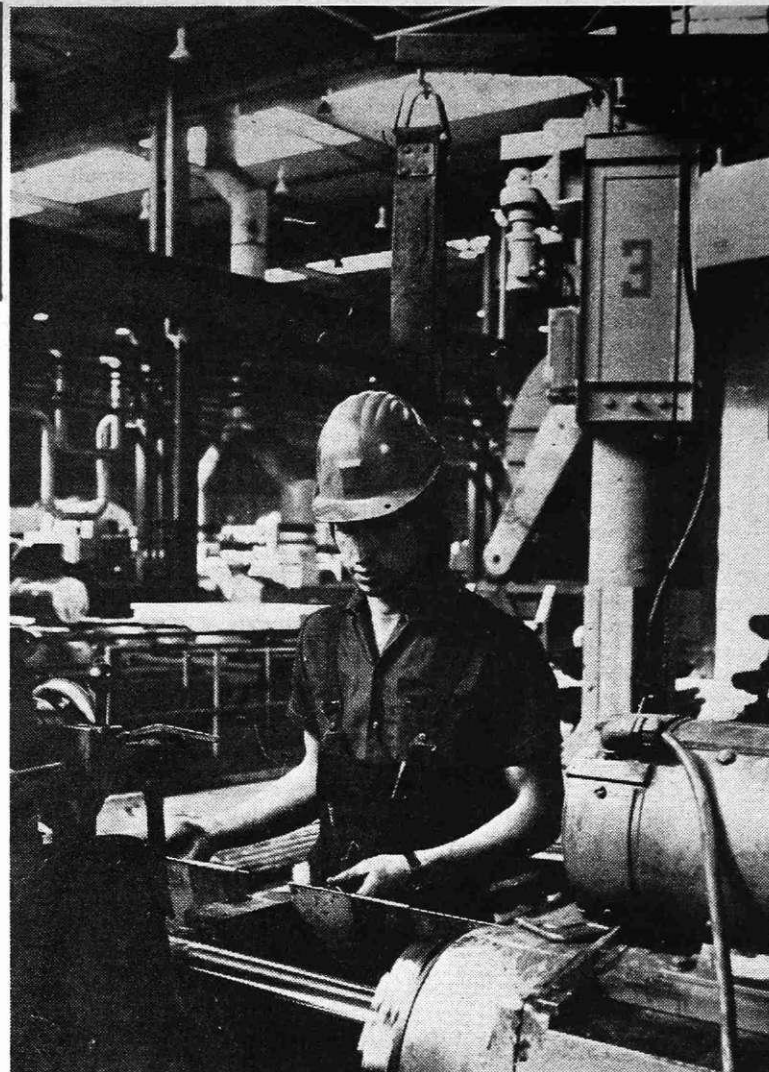
Sredi priprav za prvo leto tehnološke in tehnične inventivne dejavnosti in zaštite industrijske lastnine, leta 1974, smo začeli v železarni Jesenice pripravljati poseben pravilnik za podelitev posebne nagrade »Novator leta«. Namen te nagrade je, da spodbuja vse delavce TOZD k izumljanju, odkrivanju ter uvajanju novih izboljšav v TOZD.

Prva nagrada »Novator leta« je bila odobrena in izplačana leta 1975, v višini 11.808,00 din, skupaj s plaketo in diplomu obratovodju šamotarne Francu Potokarju za letni ustvarjeni inovacijski dohodek 450.000,00 din.

Lansko leto, leta 1976, je bila priznana druga nagrada v višini 14.708,00 din Antonu Kelvišarju in Janezu Komelu za tehnično in tehnološko inovacijo, ki se je nanašala na povečano storilnost proizvodnje patentirne žice, s katero sta v letu 1975 ustvarila 2.799.763,00 din letne koristi.

Letos pa je bila priznana nagrada »Novator leta« tretjič, v višini 16.908,00 din nosilcema tehnične inovacije »nova tehnologija izdelave aglomerata brez uporabe posteljice«, s katero sta v preteklem letu avtorja Vitomir Gričar in Janko Guzelj prihranila in ustvarila TOZD preko 2.000.000,00 din letnega inovacijskega dohodka.

Prejmnikom letošnjih visokih priznanj iskreno čestitamo!

Sodelavec pri struženju Sendzimir valjev v hladni valjarni Bela

TOZD KOVINOSERVIS VEDNO BOLJ OSVAJA TRŽIŠČE

Doslej smo o temeljni organizaciji združenega dela KOVINOSERVIS Jesenice, kot o sestavnem delu delovne organizacije Železarnje, nekajkrat že pisali, predvsem pa jo predstavili kot eno izmed uspešnih TOZD. Manj pa je našim delavcem – bralcem poznana po svojih izdelkih. Nekateri jo namreč še vedno gledajo kot nekdanjo obrtno podjetje, vendar pa je v zadnjem času kot temeljna organizacija združenega dela uspešno napredovala in s svojimi kvalitetnimi izdelki postaja znana po vsej SFR Jugoslaviji, krog njenih naročnikov pa se stalno širi.

Tako se uspešno uveljavlja s svojimi televizijskimi stolpi, ki jih izdeluje za RTV Ljubljana po vsej Sloveniji, naročilo pa je prejela celo od RTV Titograd. Med uspešne izdelke sodijo tudi kvalitetni svetlobni stolpi, kakršne lahko vidimo tudi v Železarni, različne jeklene konstrukcije in gradbeni elementi.

Vsi stolpi so izdelani iz kvalitetnega jekla Jekor 35 A, ki je vrenenostno jeklo in ne potrebuje antikorozijskih premazov. To jeklo uspešno izdeluje temeljna organizacija združenega dela Jeklarne. Tudi material za kovinske opaže je izdelan v Železarni.

O kvalitetnem delu TOZD Kovinoservis Jesenice priča tudi spodnji citat iz pisma, ki ga je poslalo industrijsko montažno podjetje Ljubljana, TOZD Livarna, Ivančna gorica:

»Vaša TOZD nam je izdelala linijo za antikorozijsko zaščito odlitkov po načrtu Tehničnega biroja Jesenice, v IMP Ljubljana TOZD Livarna Ivančna gorica pravočasno, v pogodbenem roku in izredno kvalitetno.

Linija, katero ste nam izdelali, obratuje neprekinjeno od aprila 1977 brez kakršnihkoli zastojev in okvar. Tehnični pregled in uporabo dovoljenje sta bila izdana brez pripomb.

Strokovnjaki, ki so prisostvovali tehničnemu pregledu linije, so soglasno izrazili, da je linija tako estetsko kot funkcionalno izredno uspešna. Temu mnenju se pridružuje tudi naš kolektiv, saj linijo vedno s ponosom lahko pokažemo svojim poslovnim partnerjem.«

DOSEGLI SMO VELIK NAPREDEK, ČEPRAV ŠE NISMO NAREDILI VSEGA

Zadnja seja občinske konference SZDL Jesenice, ki jo je predsednik Zdravko Črv sklical v ponedeljek, 12. septembra, je bila namenjena obravnavi analize delovanja delegatskega sistema in nosilcev odgovornih funkcij v delegatskem sistemu v občini. Poleg pisnega gradiva, ki so ga delegati konference prejeli že z vabilom, so krajše uvodne razlage dali predsednik Zdravko Črv, sekretar konference Slavko Humerca, predsednik komisije za volitve pri OK SZDL Aleksander Kotnik in Milan Mežnarc v imenu koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja.

Zdravko Črv je v svojih uvodnih mislih poudaril, da je namen analize predvsem v tem, da bi iz nje izluščili tako pozitivne izkušnje kakor slabosti v delovanju delegatskega sistema in uresničevanju delegatskih razmerij, da bi ga na osnovi tega nadalje dograjevali in bili tako na eni strani dobro pripravljeni na volitve v prihodnjem letu, na drugi pa za kar najbolj uspešno nadaljevanje doseženega v naslednjem mandatnem obdobju. Delegatski sistem je nadaljeval, je kvalitetno nova oblika pri uresničevanju oblasti delavskega razreda in zato je razumljivo, da je ni moč uresničiti čez noč, vendarle pa bo potrebna mnogo večja aktivnost vseh organiziranih socialističnih sil, da se hitreje kretnemo naprej. Zatem je omenjal še nekaj posebnosti, ki spremljajo uresničevanje delegatskega sistema v občini.

V nadaljevanju je Aleksander Kotnik v celoti obnovil analizo, ki je bila delegatom predložena že v pisni obliki in o kateri smo v krajših povzetkih informirali naše bralce že v prejšnji številki.

Sekretar Slavko Humerca je s svojim poročilu navedel, da je bil žilanskega decembra sprejet program priprav na volitve, ki bodo prihodnje leto. V prvo vrsto nalog sodi evidentiranje možnih kandidatov za celoten skupščinski sistem, kar je sicer po dogovoru o kadrovske politiki trajna naloga družbenopolitičnih organizacij. Dejal je, da so po pol leta ugotovili, da v posameznih sredinah sploh niso še pričeli z evidentiranjem ali pa so to vzel zelo formalistično. Tako je bilo v mesecu juniju letos na novo evidentiranih 106 možnih kandidatov, od tega 24

(Nadaljevanje na 7. strani)

TUDI PRI INFORMIRANJU DELAVCEV JE POTREBNA VEČJA ODGOVORNOST

Na predlog centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje – uredništva Železarnje, je predsednik kolegijskega poslovnega odbora Peter Kunc na redni sestanki z vodji temeljnih organizacij združenega dela Železarnje 22. junija vključil tudi razpravo o toku informacij med temeljnimi organizacijami združenega dela in uredništvom z namenom kar najbolj popolnega informiranja delavcev o delu TOZD in delovnih skupnosti, predvsem o delu samoupravnih organov. (Nadaljevanje na 7. strani)

V samoupravnem sporazumu o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarna smo v predhodnih in končnih določbah med drugim tudi zapisali, da bomo obstoječe skupne samoupravne akte uskladjili s tem sporazumom do 31. decembra letos, kar verjetno smiselno velja tudi za samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delovnih skupnosti in temeljnih organizacij. V tem sporazumu morajo namreč biti, poleg drugega, opredeljena tudi osnove in merila za pridobivanje dohodka delovne skupnosti. Ob tem moramo že v uvodu poudariti, da samoupravni sporazum prinaša temeljite vsebinske spremembe v odnosih med delovnimi skupnostmi in temeljnimi organizacijami združenega dela, ki se predvsem nanašajo na svobodno menjavo dela med delovnimi skupnostmi in temeljnimi organizacijami združenega dela, kakor tudi na druga medsebojna razmerja pri uresničevanju skupnih ciljev in interesov delavcev.

Ob dejstvu, da nam po omenjenem sporazumu manjka še nekaj splošnih samoupravnih aktov in da bo nekatere že obstoječe potrebno do konca leta uskladjiti s samoupravnim sporazumom o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarno, nas v preostalih treh mesecih in pol čaka še obilica dela in živahna družbenopolitična in samoupravna dejavnost. Vsi ti akti bodo namreč morali v javno razpravo k vsem delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnosti. V ta čas pa bo sodelovala tudi javna razprava o družbenih planih TOZD in DS ter o predlogih delovnih programov samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1978, pa verjetno še kaj drugega, nepredvidenega. Vse to opozarja, da bomo morali delovati dovolj načrtno in usklajeno, da bomo vso to množico nalog opravili resnično samoupravno in ne formalistično kot večkrat doslej.

Zakon o združenem delu v poglavju, ki obravnava delovne skupnosti za opravljanje del skupnega pomena, v 404. členu pravi:

»Medsebojna razmerja glede pogojev svobodne menjave dela in ustvarjanja dohodka, kakor tudi druga medsebojna razmerja pri uresničevanju skupnih ciljev in interesov delavcev, ki opravljajo skupna dela, in delavcev združenih temeljnih organizacij, za katere jih opravljajo, ureja samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih.

DELOVNE SKUPNOSTI MORAJO DO KONCA LETA OPRAVITI ODGOVORNE NALOGE

S samoupravnim sporazumom iz prvega odstavka tega člena se urejajo zlasti: vrsta del; osnove in merila za pridobivanje dohodka delovne skupnosti; pravice, ki jih ima delovna skupnost glede odločanja o zadevah in uporabe sredstev v zvezi z opravljanjem njenih del; temeljni pogoji glede strukture delovnih mest in kvalifikacijske strukture kadrov v delovni skupnosti; odgovornost delovne skupnosti za opravljanje del; način reševanja medsebojnih sporov; način koordiniranja dela med poslovnim organom organizacije združenega dela in vodjo delovne skupnosti, kakor tudi druga vprašanja skupnega pomena.

S samoupravnim sporazumom iz prvega odstavka tega člena se lahko določi, da je za akte in dejanja delavcev delovne skupnosti v razmerjih, ki se ne nanašajo na uresničevanje samoupravnih pravic delavcev delovne skupnosti, temveč za uresničevanje nalog, zaradi katerih je organizirana delovna skupnost, potrebno vnaprejšnje ali pozornejše soglasje.

Kot smo že poudarili, gre za povsem novo kvaliteto odnosov med delovnimi skupnostmi in temeljnimi organizacijami združenega dela, ki izhaja iz svobodne menjave dela. To pomeni, da se bo prispevek delavcev v delovnih skupnostih vrednotil po tem, koliko so prispevali k ustvarjanju nove vrednosti v materialni proizvodnji, k povečanju produktivnosti in sploh k razvoju posamezne temeljne organizacije združenega dela in delovne organizacije kot celote. Pridobivanje dohodka delavcev v delovnih skupnostih bo torej odvisno od prispevka k uspehu poslovanja in zadovoljevanja potreb in interesov temeljnih organizacij združenega dela, za katere bodo opravljale delo, pa seveda tudi od vrste in obsega ter kakovosti njihovega dela ter od dohodka, oziroma prihodka, ki ga bodo ustvarile temeljne organizacije združenega dela, oziroma skupnosti same.

Delavci delovnih skupnosti imajo tako pravico do sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo, seveda v skladu z načelom delitve po delu in z osnovami in merili, ki so opredeljena v samoupravnem sporazumu, ki ga sklenejo delavci delovne skupnosti in delavci temeljnih organizacij združenega dela, za katere opravljajo dela. Osnove in merila pa morajo biti ustrezna tistim, po katerih ta sredstva ugotavljajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela. S samoupravnim sporazumom pa se v okviru celotnega prihodka, oziroma dohodka lahko določijo tudi sredstva za razširitev materialne osnove dela delovne skupnosti.

Seveda pa so za svobodno menjavo dela pomembni še nekatere druge kategorije in elementi, ki bodo morali biti vsebovani v samoupravnem sporazumu, kot so, na primer, vzajemnost in solidarnost, opredeljevanje del posebnega družbenega pomena, samoupravno in obvezno združevanje sredstev za razširjeno reprodukcijo, pokrivanje izgub in podobno.

Pri vsem tem pa je potrebno poudariti, da je planiranje sestavina svobodne menjave dela in da bomo za planirane dejavnosti in storitve v delovnih skupnostih morali uporabljati določene cene, oziroma standarde in normative za porabo živega in minulega dela. Dejstvo je, da smo doslej v strokovnih službah tudi planirali storitve in dejavnosti, vendar smo pri tem uporabljali stroškovne cene, oziroma še boljše rečeno, službam so bila proračunska odmerjena sredstva za njihovo dejavnost. Torej tudi v tem pogledu je pred nami nova kvaliteta, ki jo seveda ne bomo mogli uresničiti čez noč, ker potrebujemo daljše obdobje, da bomo oblikovali natančnejše cene storitvam, oziroma natančnejše standarde in normative, vendar pa je dejstvo, da bodo delovne skupnosti, v smislu zakona o združenem delu, morale nastopiti pred temeljnimi organizacijami združenega dela, v smislu svobodne menjave dela z ovrednotenimi plani svojih opravil in storitev.

Na osnovi vsega tega lahko sklenemo, da so pred delovnimi skupnostmi, ki žal niso niti dokončno konstituirane, smo namreč še vedno brez vodij delovnih skupnosti, v naslednjih treh mesecih in pol zelo obsežne in odgovorne naloge, ki izhajajo tako iz samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarno kakor tudi iz zakona o združenem delu. Krepro bomo torej morali zavijati rokava!

NAGRAJEVANJE PO DELU – IZHOD IZ VSEH TEŽAV?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vim zato, ker nefizičnega dela ne opravljajo samo delavci po pisarnah, pač pa je kot del delovnega procesa prisotno kjerkoli. Tako tudi, na primer, delovodja v najbolj strnjem delovnem procesu ne opravlja svojega dela fizično, prav tako ne kontrolor, vratar, čuvaj itd.

Geslo »vsako delo se da meriti« lahko vzdržijo le do določene meje, to je, do tam, kjer se začne presoja o ustreznosti meril. Ko bi se vsi v kolektivu zavedali samo končnega cilja, ni potrebno drugo, kot da rezultat svojega dela izrazimo v najčistejši obliki, to je, v dohodku. Vse drugo je obrobna pomena in služi le za dokazovanje, zakaj končni rezultat ni takšen, kot smo ga želeli ustvariti. Če smo samoupravljali in če z rezultati dela tudi sami gospodarimo, zakaj se torej pehamo za posamičnimi rezultati, saj nam je končni cilj ustvariti takšen dohodek, ki bo zadovoljil naše težnje – tako posameznika kot družbe, v kateri živimo. Ker je vsaka temeljna organizacija zaključena enota in dejansko tudi ustvarjalec končnega rezultata, je povsem jasno, kam pelje naša prva pot. Ko bomo imeli jasno in nedvoumno izražen rezultat v »efektivnih dinarjih«, bomo z njim tudi lahko gospodarili, pri tem pa verjetno ugotovili, da nam meril za delitev prav nič ne manjka.

Če pogledamo resnici v oči, je trenutno stanje v Železarni takšno, da imamo nešteto meril, da niti enemu merilu nismo soglasno pripravljali priznati objektivnosti, ker imamo pač vsak svoje gledanje, z vsemi temi merili pa posegamo v skupno ugotovljeni dohodek, ki pa je premajhen, da bi zadovoljil naše težnje. Nihče pa se v tej široki kolektivnosti ne čuti odgovornega za to, da nismo uspeli ustvariti več. Res je, tudi družba kot celota sodeluje v tem procesu, saj s tržnimi pogoji v glavnem uravnava celotno gospodarsko gibanje, in se prav lahko vprašamo, ali smo se v dveh letih res toliko poslabšali, da komaj še ustvarjamo sebi zadovoljivo eksistenco.

Ravno zaradi tega, ker kolektivnost še ni razvita do takšne mere, da bi vsak zavestno prispeval vse, kar zmore, danes nekateri niti tega ne, kar so dolžni, iščemo, kako bi prispevek posameznika le nekako izmerili. Kdo pa je pripravljen v naši družbi, ko ni nadvladja in praviloma ne bi smelo biti nadrejenosti in podrejenosti, priznati drugemu, da mu je njegov prispevek k delu pravično izmeril, pa je drugo vprašanje. Nasprotno, prav tisti, katerim se delovni prispevek ne da meriti s kilogrami, tonami ali drugače izraženimi merili, ki so nesporna, so običajno prepričani, da so pri delitvi vedno prikrajšani. Času prisotnosti pri delu smo že daleč manj kot prej navedenim merilom pripravljali priznati objektivnost. Toda zakaj? Ali res samo zato, ker pri takšnem in tako intenzivnem poudarjanju samoupravnosti nihče več ne upa izreči svoje sodbe in ocene, kaj in koliko vrednega dela je delavec v tem času opravil? Kako zelo smo kritični, kadar, na primer, delo servisnega delavca presojamo kot potrošniki doma. Ko nam zaračuna uro svojega dela, tudi hitro presodimo, ali je bilo delo res toliko vredno ali ne. Zakaj v Železarni nismo takšnega merila pripravljali priznati, na primer, vsakemu vzdrževalcu, če vidimo, da je popravil naše – železarske stroje. Zakaj dileme, ko presojamo, ali je, na primer, strojni, ki je ves mesec v redu skrbel za stroj, s katerim se proizvaja energija, opravičil svoje delo? Isto se dogaja tudi z delom administrativnih delavcev in tako dalje do vseh, ki jim kilogrami ali kosi ne padajo direktno iz rok. Zdi se, da se bojimo potegniti črto med delom in nedelom, oboje opredeliti, čeprav skozi indirektno rezultate, in ne-delo pri delitvi izločiti. Ravno zato pa je v Železarni ustvarjen občutek, da je vseeno, ali delaš ali ne, saj nihče ne-dela ne bo upal sankcionirati. Kadar bo neposredni vodja dela, na kateremkoli nivoju svoje odgovornosti, upal v dninski list vpisati le ure stvarnega in za skupni cilj koristnega dela, bo delovna ura prav toliko vredno merilo kot kilogram, tona ali kos. Skoraj bi si upal trditi, da celo tisti delavci, ki so v zadnjem času na delu zagrešili kaznivna dejanja, nimajo za ta dan okrnjene dneve, saj so bili »ob delu prisotni«.

Ni še dolgo tega, ko je bilo v uvodniku Železarja jasno napisano, da ima precejšen delež pri nič kaj zadovoljivi situaciji v Železarni tudi nestimulativni sistem delitve osebnega dohodka, ki za slabše rezultate daje boljše stimulacijo in obratno. Trditev je celo podkrepjena z dokaj spretno sestavljenimi številkami, ki povezujejo samo dva kazalca, to je, osebni dohodek in odstotek dosežene gotove proizvodnje v odnosu na plan. Ne da bi se spuščal še v celo vrsto drugih vzrokov, ki vplivajo na višino povprečnega osebnega dohodka, ker bi bila to preobširna analiza,

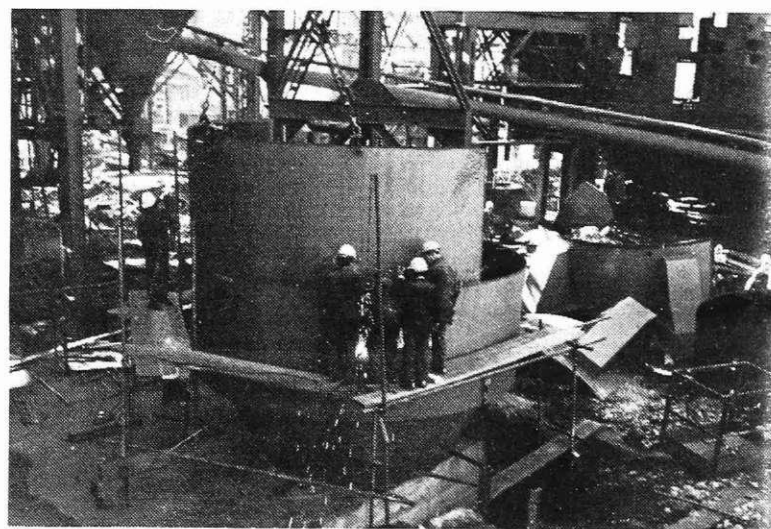
bi z nekaterimi drugimi podatki skušal dokazati, da trditve ne drži popolnoma. Predhodno še to, da v Železarni sodelujejo zaenkrat pri delitvi osebnih dohodkov tudi tisti delavci, katerih proizvodnja ni še prispela na tržišče, merilo njihovega dela pa je lahko tudi skupna ali bruto proizvodnja. Na primer, v mesecu juniju smo pri porabljenih 795.712 efektivnih urah proizvedli 121.405 ton skupne proizvodnje ali okroglo 152 kg na uro, za to pa prejeli 4536 din povprečnega osebnega dohodka. V juliju, ko se nas je mnogo »pražilo« na letnem dopustu, so ostali v »potu svojega obraza« proizvedli 117.584 ton skupne proizvodnje, za to pa porabili le 715.600 efektivnih ur. Proizvedli so torej 164 kg na uro ali 8 % več od predhodnega meseca in zato s tistimi vred, ki jim naši predpisi priznavajo delež osebnega dohodka tudi takrat, ko so na letnem dopustu, dobili 4778 din osebnega dohodka. Torej – za osem odstotkov boljši rezultat so dobili 5,3 % višji osebni dohodek.

Ko bi se sedaj še kdo oglašil, bi bilo verjetno treba izdelati še tretjo analizo, ker prva, navedena v uvodniku z dne 11. 8. 1977, dokazuje, da smo za slab rezultat v juliju (proti juniju) prejeli previsok osebni dohodek, druga pa dokazuje, da smo za osem odstotkov boljši rezultat v proizvodnji dobili le 5,3 % višji osebni dohodek, torej še vedno tri odstotke premalo. Vendar to le mimogrede. Stojimo namreč pred dejstvom, da zakonitost naša obstoječa merila, ki smo jih izpopolnjevali polnih 30 let, da jih v realnih mejah smiselno izpopolnimo in jih tudi dosledno uporabljamo. Lahko bi trdili, da nam trenutno manjka le-to, na kar opozarjajo predsedniki delovnih skupin za uveljavitev meril uspešnosti pri

gospodarski zbornici Slovenije, ko v prvi vrsti poudarjajo, da je potrebno najprej izdelati sistem ugotavljanja skupnih sredstev za osebne dohodke (razumljivo na ravni TOZD), nato pa preiti na merila delitve na posameznika.

Mislím, da so naša merila delitve, z morda nekaj izjemami, dobra, ko bi posegali z njimi samo do meje posamezne temeljne organizacije. Za »skupno vrečo« niso dobra, saj se nas z njimi preveč sreča na istem mestu. Vsak pa stremi, da bi se pri naslednji delitvi pojavil z večjo ali s številnejšimi »zajemalkami«, računajo, da bo sredstva zato pač ustvarila »Železarna«.

V zadnjem času lahko spremljamo v naših časopisih številne prispevke, razprave, nasvete in mnenja, kako urediti to kočljivo vprašanje. Osebnemu menim, da bodo delovnim organizacijam v veliko pomoč stališča in opredelitve zveze sindikatov Jugoslavije, ki so bila objavljena tudi v 30. številki Železarja z dne 4. avgusta. Stališča so dosti realna in ne zavračajo že vnaprej tistih oblik delitve, ki smo jih uporabljali doslej, pač pa nakazujejo potrebo po izpopolnitvi. Predvsem pa je dan poudarek pridobivanju in ugotavljanju sredstev, to, kar že dejansko tri leta vsebuje tudi sporazum naše grupacije. Takšni »recepti«, kot pa jih ponuja, na primer, v 32. številki Železarja ponatis iz Gospodarskega vestnika (avtor M. Mihečič), pa so potrebni resnega premisleka. Če že hočemo takšne aktivnosti, kot so telefoniranje, osebni razgovori, službena vožnja, stiki s sodelavci itd., vrednotiti, je najbolje, da se izdela centralni cenik, da ne bi prišlo do različnega vrednotenja, zbiranje takšnih aktivnosti pa bomo že nekako organizirali. SM

Med remontom plavža II

OSEBNI DOHODKI V AVGUSTU PODOBNI JULIJSKIM

(Nadaljevanje s 1. strani)

venska Bistrica z indeksom 109 in povprečnim OD v višini 4.381 din. Indeks drugih delovnih organizacij se gibljejo od 10 do celo 42 % nad lanskim letom. Nujno je torej, da gibanje osebnega dohodka povežemo še z drugimi podatki. Analitiki spoznava so skušali uspešnost poslo-

vanja izraziti z izračunom »dohodkovne mere«, kar v bistvu predstavlja zbir tistih elementov, ki so pomembni za opredeljevanje ekonomske uspešnosti. Ker nas zanimajo predvsem osebni dohodki, bomo poleg le-teh navedli samo še podatek, koliko je znašal dohodek na delavca v letu 1976 in v prvi polovici leta 1977.

Delovna organizacija	Dohodek din		OD za 182 ur		rast OD	Dohodek proti enm. OD
	I. 1976	I. poll. 1977	leto 1976	I. poll. 1977		
Železarna Jesenice	24.023	58.328	4.030	4.445	110	13,1
Železarna Ravne	47.588	74.917	4.070	4.846	119	15,5
Železarna Štore	26.221	59.151	4.084	4.401	108	13,4
Veriga Lesce	38.892	71.283	3.829	4.570	119	15,6
Plamen Kropa	54.537	69.464	3.873	4.244	110	16,4
Tovil Ljubljana	42.669	94.000	3.706	4.727	128	19,9
Žična Celje	6.462	48.083	3.246	3.675	113	13,1
TGA Kidričevo	27.599	92.676	3.887	5.504	142	16,8
IMPOL Sl. Bistrica	7.207	80.417	4.009	4.381	109	18,4
Cinkarna Celje	22.744	57.480	3.569	4.338	122	13,3
Dušik Ruše	59.912	87.141	4.112	4.889	122	17,8
Mariborska livarna	7.016	59.455	4.050	4.464	110	13,3
Skupno:	29.898	68.612	3.978	4.626	116	14,8

V zadnji koloni razpredelnice je podatek, kolikokrat dohodek na zaposlenega presega enomesečni povprečni osebni dohodek. Ta podatek ni vzet iz analize, pač pa smo ga izračunali zaradi lažje medsebojne primerjave. Železarna Jesenice si v tem »tekmovanju« deli zadnje mesto z Žično Celje. Torej takšen osebni dohodek, kot si ga trenutno lahko delimo, ni odraz določene politike niti odraz nekega zadrževanja, pač pa odraz nizke dosežene akumulativnosti. Ustvarjanje na eni

strani in potrošnja na drugi nista usklajeni. Vzroke sicer odkrivamo vsak dan, mnogo jih je, vendar do kritične točke, ki bi ohrnila situacijo v nasprotno smer, še nismo prišli. Po občutku sodeč, smo bolj resne pripravljenosti, da odstranimo številne slabosti in pomanjkljivosti. Vsak čas smo pripravljani prevesti vse težave na »nestimulativno« nagrajevanje, ne da bi pomislili, da bomo osebne dohodke po planu dosegli le, če bomo bolj delali, oziroma dosegali planske obvesnoti. SM

TEŽAVE BOMO ODPRAVILI LE Z...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Proizvodni delavci skušajo doseči postavljene plane, ne glede na to, pod kakšnimi pogoji valjajo. Na primer, zaradi potrebe po večjih količinah valjajo pri mnogo nižjih temperaturah, vse to pa povzroča dodatno obremenitve na delovnih napravah, kar se seveda odraža v večjem številu zastojev zaradi vzdrževalnih del.

Odstotek zastojev je tako nekoliko v porastu, in sicer znaša delež vzdrževalnih zastojev v prvih sedmih mesecih 8,5 %, skupni zastoji pa se sučejo preko 30 %. Tako da ne moremo govoriti o slabši proizvodnji samo zaradi vzdrževanja, ampak moramo analizirati celotno količino zastojev.

Ne zahtevamo, da bi se vključevali proizvodni delavci v tista dela, ki so domena vzdrževanja: valjanje po umazaniji, delo pod težkimi pogoji pri visokih temperaturah, pod vodnimi prhami. Veseli bi bili, da bi prevzeli vsaj tista dela, ki jih drugod po svetu opravljajo valjavci sami: menjava valjev, centriranje valjev in podobno.

Zaradi tega, ker je TOZD Valjarna bluming-štel ključna temeljna organizacija, si ne moremo privoščiti rednih letnih remontov v trajanju desetih do dvanajstih dni, kot to lahko storimo v drugih temeljnih organizacijah, kjer so delovne naprave manj obremenjene, na primer, v valjarni debele pločevine, v valjarni žice in profilov. Tam trajajo redni letni remont deset do štirinajst dni. Podobno je tudi na valjarskih agregatih za hladno valjanje. Najdaljši remont v TOZD Valjarna bluming-štel pa je trajal štiri dni, in to od začetka obratovanja. Vse te naprave so zdaj v takem stanju, da s preventivnim vzdrževanjem in z remontom v trajanju osmih do dvanajstih ur ne moremo obnoviti naprav, tako da bi lahko zagotovili normalno proizvodnjo v naslednjem obdobju. Stanje se verjetno ne bo popravilo, dokler ne bo zgrajen konti liv in bo bluming imel več časa za normalno kvaliteto valjanja.

Pogosto bi bilo za vzdrževanje najbolj enostavno, da bi naročili rezervne dele po kataloški šifri iz ZDA. Vsi pa vemo, da je treba zmanjšati obseg rezervnih delov iz uvoza. Če hočemo to doseči, je treba predelati dokumentacijo. In postopek, po katerem pridemo do nove dokumentacije, po kateri lahko naročimo rezervni del, traja do dveh let. Da naročilo realiziramo, pa traja še leto ali dve, odvisno od višine potrebnih finančnih sredstev. Nemažkrat tehnično pripravimo predlog, zataknemo pa se pri sami proizvodni organizaciji, ki mora preskrbeti finančna sredstva.

Po letu 1968 je iz Železarne odšlo precejšnje število vzdrževalcev. Kader, ki prihaja v Železarno, je mlajši in dobrega vzdrževalca ni mogoče vzgajati v enem ali v dveh letih. Da bodo ti odgovorno in kvalitetno delali, bo potrebnih še nekaj let. Tako zdaj ne moremo gledati normativov, ki ga zasedajo posamezni delavci vzdrževanja, in se lahko naslanjamo le na manjše število vzdrževalcev.

V avgustu je teklo dežurstvo vodstvenih delavcev vzdrževanja in proizvodnje v TOZD Valjarna bluming-štel. Analize in opažanja so pokazala, da je težav veliko in da so te težave tako proizvodne kot vzdrževalne. Da bi te predloge in ukrepe realizirali, bo potrebno veliko sodelovanja.

Branko Iskra, tehnik za mazanje v vzdrževanju Bela in sekretar OO ZK TOZD Vzdrževanje:

Po desetletnem dobrem delu na blumingu se čuti, da vzdrževanje ni tako v redu, kot bi moralo biti. Menim pa, da odstotek zastojev ni toliko porasel, kolikor so zdaj pred nami velike obveznosti. Vemo, da je pri-

čela skoraj normalno obratovati nova hladna valjarna, da je v izgradnji konti liv.

Naprave so res nekoliko iztrošene, vendar imamo v postopkih velika dela, velike zamenjave, ki so odvisne od roka dobaviteljev, saj vemo, da smo morali nekatere rezervne dele predvideti tudi pred dvema letoma in zdaj prihaja čas teh zamenjav.

Samoupravne delovne skupine so voljne delati. Imeli smo zbor delovnih skupin. Računali smo, da bo udeležba slaba, vendar je bila 80 %. Takrat smo prišli do zaključka, da je večina naših delavcev enaka poprečju Železarne. Mislim, da je ta večina dobra. Vemo, da so nekateri posamezniki slabi, ne razumem pa, kako lahko pride do familiarnih, do »tovariških« odnosov. Če pusti neki proizvajalec, da dežurni ključavničar sedi v kabini celo uro, menim, da je to zelo slab odnos, netovariški, nesocialističen.

Delovna disciplina je odvisna od vseh nadrejenih in podrejenih odnosov, saj je samoupravljanje in ne anarhija. Za delovno disciplino, da odločajo in da delavci upoštevajo njihovo delovanje. Nekaj je tudi takih, ki so izgubili povezavo z delavci, ampak mislim, da tega pojava na Beli ni. Delovne naloge bi morali vestno opraviti, tako kot smo se dogovorili, ne pa, da na koncu vse izmalčimo in da nazadnje ni tistega učinka, ki smo si ga zastavili.

Zakon o združenem delu nas bo prisilil, da gremo s prvim januarjem v drugačne, pravilne odnose, vendar menim, da se premalo zavedamo, da bomo pravkar dosegli ta rok in ga ne bomo v stanju zavestno sprejeti. Disciplinske komisije ne bodo naredile reda v Železarni, če ga ne bomo naredili sami z dogovorom in skupno akcijo tako valjavcev kot vzdrževalcev.

Lani jeseni smo imeli skupen sestanek družbenopolitične organizacije, vodstvene strukture valjarn in vodstvo Železarne. Sprejeli smo sklepe, katerih nismo pozabili. Po teh sklepih bi morali izvesti skupno akcijo. Mislim da je lanska akcija po teh sklepih — obveščanje o doseženem proizvodnem planu za posamezno dnino — vodila k uspehu. Plane smo obešali na oglasne deske in čutili je bilo zanimanje delavcev. Ti so lahko videli, kako dnevno stojimo, kako delamo, kako vzdržujemo.

Anton Koselj, vodja vzdrževanja na Beli:

Za proizvodnjo na Beli smo odgovorni vsi tisti, ki to proizvodnjo kreiramo, proizvodni delavci in vzdrževalci. Tu pa so odločilni še drugi faktorji: kadri, njihova kvaliteta, njihova količina in razporejanje, rezervni deli. Precej nas je, toda so tudi taki, ki ne znajo ali nimajo prav

preveč volje, da bi se naučili. Včasih je narobe tudi to, ker ne razporedimo pravih ljudi na pravo delovno mesto.

Poleg tega smo bili v vzdrževanju zelo dolgo v fazi reorganizacije. Razpravljaljo se je, ljudem so se dajale vse mogoče obljube, od katerih vse niso bile uresničene. In to prav gotovo vpliva na človekovo aktivnost ali neaktivnost.

Če omenimo še druge stvari človeškega značaja, potem iniciativa ljudi na splošno pada. Včasih se je vsakdo počutil odgovornega in poklicnega, da se začne zanimati, če kakšna stvar ni šla, zakaj ne gre in kaj je treba narediti. Danes pa se čaka, da bo kdo dal navodila za delo.

Približno pol leta sem na Beli in poskušam doseči, da bi znotraj vzdrževanja relacija strojniki — električarji funkcionirala. Bistveno je tudi to, da poskušamo narediti vse, da bodo ljudje dali od sebe vse, kar je potrebno, takrat, kadar je to najbolj nujno: kadar so zastoji, remont, in da bo delo dobro opravljeno.

Cilji za delo so postavljeni: proizvodnja, čimvečja proizvodnja z ustrežno kvaliteto. Če jih hočemo doseči, moramo vsi sodelovati. Sodelovanje pa še ni močno razvito, nihče ga ni razvijal.

Upoštevati moramo človeški faktor. Za doseganje ciljev je treba ljudi stimulirati. Če spodbude ni, da bi potegnili vse ljudi v en tok za uresničevanje cilja, potem bodo aktivni samo tisti, ki znajo opraviti določeno delo, ali tisti, ki imajo voljo za delo. To pa je premalo, pritegniti je treba vse.

Kako ljudi spodbuditi? Nekomu je več pohvala za delo kot denar, drugemu spet to, da mu ponudimo kakšno možnost. Najbolj vsestranska in učinkovita bi bila denarna spodbuda. Izraziti pa se ne bi smela ob osebnih dohodkih, morala bi biti v posebni kuverti in petega ali desetega v mesecu. Taka stimulacija bi morala biti dvostopenjska, glede na dnevno proizvodnjo in mesečni plan.

Taka spodbuda bi povzročila, da bi pridni in sposobni pričeli priganjati ostale. En sam tega pri 150 ljudeh ne zmore. Morali bi uvesti take metode, da bi začeli ljudje tekmovali med seboj.

O kakem priznanju za naše delo še nisem slišal. Sicer pa smo zadnjega pol leta res tako delali, da priznanja ne moremo pričakovati.

Nekateri ljudje ocenjujejo naše delo zelo površno. Pridejo enkrat ali dvakrat na mesec v obrat, vidijo napake in posplošujejo. To ni prav. Metode trenutnega opazovanja so zelo uporabne, biti pa mora dosti opazovalnih točk, da ocena ni enostranska.

Delati bi morali tako, da bi bilo delo timsko. Bluming je rdeča nit valjarn in morali bi biti dinamični, reševati situacijo tam, kjer je najbolj kritična.

M. V.

NAMERNO SO POVZROČILI OKVARO

Organi kazenskega pregona so odkrili več povzročiteljev namernih okvar strojev. Ugotovljena škoda je okoli 1.100.000 din. Zanimivi so motivi teh novodobnih ludističnih dejanj, zlasti pri Andreju Mlakarju, brusilcu iz jeseniške železarne. Opis njegovega edinstvenega dejanja citiram v celoti:

»Mlakar pravi, da je 7. julija delal v nočni izmeni. Že doma je pil, razen tega pa je v službo prinesel še četrto litra encijana in ga med delom izpil. Okoli ene ure zjutraj mu je pijače zmanjkalo, zato se je spraval spat v klet, kjer je topleje. Tu pa ga je motil hrup črpalke in vsega mazilnega sistema. Zato je odvil ventil, da bi se stroji ustavili, sam pa bi lahko v miru zaspal. Okoli treh zjutraj so se stroji res ustavili. Mlakar je v priporu...« Škoda je ocenjena na okoli 759.988 dinarjev...«

Komentar je skoraj odveč, toda odgovorne ljudi v jeseniški železarni pa bi vseeno prosil, če bi javnosti pojasnili, kakšna je pri njih delovna disciplina, da lahko delavec pride vinjen na delo, med delom pridno »doliva« in gre pijan med delovnim časom spat. Na osnovi citiranega opisa dejanja sklepam, da je Mlakar alkoholik, ki je bil že v tolikšni meri odvisen od alkohola, da je moral biti redno pod paro. Takšni alkoholiki ne morejo več ne misliti, ne delati in ne živeti brez alkohola. Rekel bi, da je bil Mlakar 7. julija tako »zmaturan«, da s psihiatričnega vidika ni odgovoren za storjeno dejanje. In kljub temu so ga napravili za grešnega kozla. To je krivično. Zakaj? Preden človek dospe v takšno fazo alkoholizma, kot je dosegel Mlakar, se mora dolga leta nalivati — pred očmi sodelavcev, družine in soseske. Očitno so ga vsi ti pustili, da mirno pije in propada, oziroma niso storili nič učinkovitega, da bi ga vključili v sistem sodobnega zdravljanja in prevzgoje alkoholikov. Zanimarimo tokrat odnos svojcev in soseske do Mlakarjevega alkoholizma in se ustavimo pri njegovih predstojnikih in sodelavcih. Le-ti so morali vedeti, kako je z Mlakarjem, če pa niso vedeli, potem svojih dolžnosti niso v redu opravljali. Zato bi morali na zatožno klop njegov mojster, obratovodja, direktor sektorja, pa

verjetno še kdo, npr. zdravnik, varnostni tehnik itd. Vse te bi bilo verjetno treba prevzgojiti, ker domnevam, da imajo takšne moralne hibe, da so si sami umili roke in dopustili, da Mlakar postane žrtev brezbrčnosti.

Mlakarja pa je seveda treba ostro sočiti s posledicami njegovega alkoholizma (obnašanja: vinjenost, nedogovornost do dela, parazitizem itd.) in od njega brezpogojno zahtevati, da se zdravi, prevzgoji in rehabilitira. Če bi se upiral zdravljenju, bi bilo zelo humano, izreči mu najstrožjo kazen, pogojno vendar, da se mu da možnost, da si v stiski izbere pravo pot. Vsi ti ukrepi pa ne bi zadostovali, če ne bi od pristojne zdravstvene službe (tudi brezpogojno!) zahtevali, da nesrečnega Mlakarja zdravijo po sodobnih, v samoupravnem socializmu uveljavljenih načelih socialne psihiatrije.

Menim, da bi morali pri opisnem primeru vsi dejavniki (milica, tožilstvo, sodišče, samoupravni organi Železarne, obratna ambulanta, psihiatrija itd.) precizno delovati, tako da bi se počasi tudi drugi ovesitili in naučili, kako se takšnim in podobnim prekrškom alkoholikov streže.

Manj jasni so motivi za povzročanje škode v proizvodnji v ostalih treh primerih, ki so opisani v navedenem članku. Težko si predstavljamo, da bi to počeli ljudje, ki njihove duševnosti tudi ne razkrajajo alkohol. Predlagam, da organi in novinar, ki so sodelovali pri zbiranju podatkov, ugotovijo, kakšen je odnos do alkohola pri ostalih povzročiteljih škode. V končni instanci pa bi alkoholizem moral izključiti psihiater — alkohololog, ki se kot terapevt ukvarja z rehabilitacijo alkoholikov v klubu zdravljenih alkoholikov.

Janez Rugelj, Ljubljana
Delo, 10. septembra.

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 19. 9.	NEČIMER FRANC	DROLC MARJAN
TOREK — 20. 9.	ZUPAN MIROSLAV	BERNIK FRANC
SREDA — 21. 9.	CEJ JOŽE	MLAKAR FLORIJAN
ČETRTEK — 22. 9.	RAVNİHAR PETER	KOVAČ JANEZ
PETEK — 23. 9.	ULČAR MARJAN	GMAJNAR JANEZ
SOBOTA — 24. 9.	TRONTELJ MARJAN	FALETIČ JANEZ
NEDELJA — 25. 9.	ENIKO VANDA	BURJA ANTON, ml.

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 19. do 24. septembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. in II. obratna ambulanta.
popoldan: III. in IV. obratna ambulanta.
V soboto, 24. septembra, samo dopoldan III. in IV. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: I. zobna ambulanta.
popoldan: II. zobna ambulanta.
V soboto, 24. septembra, samo dopoldan I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas-dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. ure do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

PERSONALNE VESTI — AVGUST

V mesecu avgustu je bilo na delo sprejetih 65 novih delavcev, 44 delavcev pa je prekinilo delovno razmerje.

UPOKOJENI SO BILI: Jakob ARH, 1921, gradbena delavnica — 30 let in pol v ŽJ, Stanko DROLE, 1925, samotarna — 11 let v ŽJ, Julij KOČEVAR, 1926, martinarna — 29 let v ŽJ, in Franc NOČ, 1911, fin. rač. sektor — 40 let v ŽJ.

Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI SODELAVCI: Alojz ZIMA, 1933, OTK — 24 let v ŽJ, in Ignac ZUPAN, 1930, energetika — 28 let v ŽJ.

Svojecmo naše iskreno sožalje!

ODŠLI V JLA: Anton Ažman, 1958, energetika, Marjan Fekonja, 1958, novogradnje, Boris Koželj, 1956, transport, Smail Miskić, 1958, žičarna, Derviš Pivač, 1958, transport, Janko Smolej, 1958, profilarna, in Halid Varmaz, 1958, valjarna 2400.

STARŠI! ZAGOTOVITE SI ZDRAVSTVENO VARSTVO SVOJIH OTROK

Začelo se je šolsko leto, s tem so vsem otrokom, KI SO ŽE DOPOLNILI 15. LETO STAROSTI, prenehale pravice iz zdravstvenega zavarovanja. Te pravice si otroci podaljšajo s predložitvijo potrjene o šolanju. Torej, starši, bodite pozorni — pri tajnistvu šol dignejte potrdila o šolanju vaših otrok, ta potrdila pa dostavite oddelku za socialno zavarovanje v kadrovskem sektorju Železarne. Potrdila vam bodo služila tudi kot dokaz upravičenosti do regresa za letni oddih in otroškega dodatka. Starši! Brez potrdila o šolanju ne bodo mogli vaši otroci uveljavljati zdravstvenega varstva, zato izpolnite svojo dolžnost.

Oddelek za socialno zavarovanje

UGODEN NAKUP OZIMNICE

ABC — Pomurka, DO Golica organizira v temeljni organizaciji ROŽCA in DELIKATESA prodajo ozimnice.

Kupci imajo na voljo v vseh poslovalnicah navedenih temeljnih organizacij naslednje kmetijske proizvode za ozimnico:

- paprika, ki je že v prodaji,
- krompir in jabolka bodo v prodaji od 15. septembra do 1. novembra.

V istem obdobju bosta v zadostnih količinah na razpolago tudi čebula in česen. Cene za vse navedene proizvode bodo kot ozimnični artikli regulirane na republiškem nivoju.

Delovnim organizacijam nudimo skupaj s proizvajalnimi organizacijami SOZD ABC — Pomurka kredit do višine 3.000,00 din na člana, za dobo 90 dni, s 6 % obrestno mero.

Informacije dobite za temeljno organizacijo ROŽCA na telefonski številki 81-644, za temeljno organizacijo Delikatessa na telefonski številki 81-646.

Za nakup se priporočamo.

DO GOLICA Jesenice

Po sklepih delavskih svetov temeljnih organizacij združenega dela ter na osnovi določil njihovih statutov, za opravljanje del, oziroma nalog razpisne komisije temeljnih organizacij delovne organizacije SZ — ŽELEZARNE JESENICE

RAZPISUJEMO:

1. VODJA TOZD LIVARNA JESENICE, JESENICE
2. VODJA TOZD TRANSPORT JESENICE, JESENICE
3. VODJA TOZD VRATNI PODBOJI JAVORNIK, JESENICE
4. VODJA TOZD ELEKTRODE JESENICE, JESENICE
5. VODJA TOZD JEKLOVLEK BELA, JESENICE
6. VODJA TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV BELA, JESENICE

Poleg splošnih pogojev, predpisanih z zakonom, morajo kandidati za navedena delovna področja izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo visoko šolsko izobrazbo in pet let uspešnega dela v industriji,
- da imajo moralno politične in etične kvalitete ter aktiven odnos do razvijanja samoupravnih odnosov,
- da predložijo program dela TOZD, za katero kandidirajo.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev (diploma, dokazilo o letih prakse, program dela, potrdilo o nekaznovanju, potrdilo, da kandidat ni v kazenskem postopku) v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo« in z natančno navedbo delovnega področja — temeljne organizacije, za katero se prijavljajo, v roku 15 dni po objavi na naslov: Železarna Jesenice, kadrovski sektor, 64270 Jesenice — Cesta železarjev 8.

3. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Predsednik delavskega sveta Železarne Jože Ulčar je za sejo delavskega sveta Železarne, ki je bila v petek, 9. septembra, predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov zadnje seje, ugotovitve, poročilo odbora za gospodarstvo, sanacijski program TOZD Hladna valjarna Bela, informacija o povezavi prometne in proizvodne sfere, imenovanje članov poslovnega odbora in podelitev Pantzove nagrade in nagrade Novator leta.

Predsednik poslovnega odbora je poročal, kako so bili izvršeni sklepi zadnje seje.

Na osnovi poročila predstavnice centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje Nade Dejakove je delavski svet Železarne sprejel ugotovitveni sklep, da so delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti razpravljali o pristopu temeljnih organizacij Železarne k samoupravnemu sporazumu o načinu ustanovitve samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino in se strinjali, da se sporazum podpisuje. Nada Dejakova je poročala tudi v zvezi s pristopom temeljnih organizacij Železarne k družbenemu dogovoru o načinu ter zadevah skupnega odločanja o komunalni dejavnosti posebnega družbenega pomena, o katerem je do sedaj razpravljalo 15 delavskih svetov temeljnih organizacij in delovnih skupnosti.

Milan Polak je poročal, da je delavski svet TOZD Jeklarna sprejel sklep o nabavi naslednje opreme iz uvoza za napravo za kontinuirno vlivanje:

- drsna zapirala jeklarskih ponov, ki vsebujejo;
 - drsna zapirala za šest ponov z rezervnimi deli,
 - dve hidravliki za kontrolo zapiral, tri hidravlike za vlivanje na livnih podestih,
 - ena hidravlika za vlivanje na kontinuirni napravi,
 - sušilna peč za pripravo zapiral, plačilo know-how za razvoj,
 - stroj za signiranje gredic in
 - avtomatske klešče za odnašanje odlitih gredic iz hladilnih gred.
- Nabava te uvozne opreme je skladna s sklepom delavskega sveta Železarne z dne 28. 2. 1977, točka 4, s katerim je bilo ugotovljeno, da so TOZD dale soglasje za investicijo v napravo za kontinuirno vlivanje v vrednosti 200.000,00 dinarjev.

V nadaljevanju seje so sprejeli poročilo predsednika odbora za gospodarstvo Vitomira Gričarja o delu odbora v času med drugo in tretjo sejo delavskega sveta Železarne. V zvezi s tem so sprejeli vse sklepe, ki jih je odbor sprejel o poslovnem poročilu za mesec julij, podaljšanju roka vračila vezanega depozita, produktivnosti in rasti osebnih dohodkov, poročilo o rekonstrukciji valjarne žice, poročilo o koriščenju IV in AZ v prvem polletju in predlogih koriščenja do konca leta 1977, potrdili so prenos objektov iz projekta hladne valjarne Bela na zunanje porabnike, sprejeli sklep v zvezi s pokrivanjem izgub ŽG Ljubljana in program širjenja materialne osnove Ljubljanske banke. K poročilu o rekonstrukciji valjarne žice je imel delegat jeklovke Anton Dežman pripombo, ki je bila izražena na seji delavskega sveta TOZD Jeklovke, za kdaj je predvidena rekonstrukcija podaljška hale v jeklovleku in dodatnih naprav, da bo s tem omogočena predelava celotne proizvodnje iz valjarne žice. Odgovor bo posredovan na naslednji seji delavskega sveta Železarne.

Delavski svet Železarne je v celoti potrdil poročilo odbora za gospodarstvo in v zvezi s tem naročil poslovnemu odboru, da glede na zaostreno gospodarsko stanje v Železarni sprejema skrajne ukrepe za varčevanje na vseh področjih, prouči potrebe in ustrezno ukrepa v zvezi z zaposlovanjem novih delavcev ter da predvzame ustrezne mere za zaostritev delovne in tehnološke discipline v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

Delegati delavskega sveta Železarne so predvsem kritično razpravljali o sanacijskem programu TOZD

Hladna valjarna Bela in v zvezi s tem sprejeli vse sklepe odbora za gospodarstvo, ki jih objavljamo v poročilu s 3. seje odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne. Dodatno so sklenili, naj se delavci, ki so se specializirali v tujini za vzdrževalna dela ali za tehnologijo za potrebe hladne valjarne Bela in so bili kasneje premešeni na druga delovna mesta v druge temeljne organizacije, brez odloga takoj spet zaposlijo v hladni valjarni Bela, za kar so bili usposobljeni.

Poslovnemu odboru so naročili, da sprejme ukrepe, ki bodo preprečili nadaljnji odtok usposobljenih in specializiranih delavcev iz HV Bela, in da zagotovi v času sanacije hladne valjarne Bela stalno prisotnost poslovnih struktur tako v proizvodnji kot v vzdrževanju hladne valjarne Bela. Poslovni odbor naj po sklepu odbora zagotovi tudi prioriteto pri preskrbi vložka za potrebe hladne valjarne Bela.

Prisotni so bili seznanjeni tudi s pismom javnega tožilstva iz Kranja o stanju delovne discipline v temeljnih organizacijah in sklenili, naj o pismu razpravljajo tudi delavski sveti temeljnih organizacij, posebno pa Hladne valjarne Bela. Temeljnim organizacijam in delovnim skupnostim so v zvezi s tem naročili, da sprejmejo ustrezne ukrepe za normalizacijo delovne in tehnološke discipline ter izpolnjevanje planskih nalog, tako v temeljnih organizacijah kot v celotni Železarni. Delavski svet Železarne pričakuje, da bo delavski svet TOZD Hladna valjarna Bela sprejel ustrezne ukrepe in zagotovil normalne odnose in delo v tej TOZD. Odboru samoupravne delavske kontrole so predlagali, da prouči naslednjo problematiko hladne valjarne Bela:

- problematiko vložka,
 - problematiko kadrov, ki so bili specializirani in so odšli v druge temeljne organizacije,
 - vprašanje in problematiko vzdrževanja in
 - vprašanje in problematiko tržišča.
- V zvezi s tem bo odbor samoupravne delavske kontrole poročal na eni naslednjih sej delavskega sveta Železarne, predsednik poslovnega odbora pa bo na nasled-

3. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za gospodarstvo Vitomir Gričar je sklical 3. sejo odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne za sredo, 7. septembra, z naslednjim dnevnim redom: sanacijski program TOZD Hladna valjarna Bela; poročilo o koriščenju IV in AZ v 1. polletju in predlogi koriščenja do konca leta 1977; informacija o predlogu Alpetoura - TOZD Inženiring za žičnice, za priključitev k železniški Jesenice, TOZD Monter Dravograd; prenos objektov iz projekta hladne valjarne Bela za zunanje porabnike; pokrivanje izgub ŽG Ljubljana; program širjenja materialne osnove Ljubljanske banke; samoupravni sporazumi: o temeljih plana letališke infrastrukture za obdobje 1976 - 1980, o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za rudarstvo in geologijo in energetska bilanca do leta 2000.

Odbor za gospodarstvo je obširno razpravljalo o sanacijskem programu TOZD Hladna valjarna Bela, ki ga je na seji tolmačil vodja TOZD Hladna valjarna Bela Aleksander Jezeršek. S sanacijskim programom so se strinjali, zahtevali pa so dosledno izvrševanje vseh zaključkov v sanacijskem programu. Pismeni dogovori in garancije prizadejnih vodstev temeljnih organizacij morajo biti jamstvo, da bo sanacijski program uspešno izvršen. Uspešnost sanacijskih ukrepov bo zasledoval poslovni odbor. Ker je po mnenju odbora sanacija TOZD Hladna valjarna Bela tako kompleksen problem, so menili, da je potrebno tudi polno anagaziranje družbenopolitičnih organizacij.

nji seji delavskega sveta Železarne poročal o organizaciji dela v hladni valjarni Bela.

Informacija o povezavi prometne in proizvodne sfere, ki jo je podal podpredsednik poslovnega odbora, so vzeli na znanje.

V nadaljevanju seje so na predlog razpisne komisije za tri člane poslovnega odbora imenovali za člana poslovnega odbora za proizvodno in razvojno področje Borisa Breganta, ker so ugotovili da izpolnjuje vse pogoje, zahtevane z razpisom.

Ker razpisna komisija ni mogla določiti z 2/3-večino predloga za člana poslovnega odbora za sociološko, pravno in kadrovske področje, so imenovali skladno s členom 505 zakona o združenem delu novo razpisno komisijo.

Na razpisano mesto za člana poslovnega odbora za ekonomsko področje ni bilo prijav, zato so sklenili, da komisija, imenovana na tej seji, razpis ponovi. Komisija, imenovana za reelekcijo vodij sektorjev in prostega delovnega mesta vodje SEO, imenovana na seji 29. 7. 1977, naj za razpis teh delovnih mest glede pogojev upošteva določila dodatka prejšnjega samoupravnega sporazuma.

Na predlog konference osnovnih organizacij sindikata so imenovali uredniški odbor tednika Železar v naslednjem sestavu:

Tine Črv - DS za ekonomiko, tehn. kontrolo in razvoj ter novogradnje,

Janko Rabič - TOZD Vzdrževanje,

Avstus Karba - oddelek za operativno planiranje,

Janko Kavalir - DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje,

Julka Slamnik - DS za komercialne in finančne zadeve,

Dušan Prešeren - TOZD Hladna valjarna Jesenice,

Henrik Zupan - TOZD Jeklarna,

Milan Polak - CPSI in

Joža Varl - glavni in odgovorni urednik Železarja.

Na predlog komisije za podelitev Pantzove nagrade so podelili Pantzovo nagrado za leto 1977 Ivo Arzenšku, sedanjemu podpredsedniku poslovnega odbora.

Na predlog komisije za podelitev nagrade Novator leta so nagrado Novator leta za leto 1976 podelili Vitomiru Gričarju in Janku Guzelju iz TOZD Plavž, za tehnično izboljšavo 2158 - nova tehnologija izdelave aglomerata.

Jerca Šimnic

TOZD Monter Dravograd. Menili so, da za priključitev ni pogojev, v principu pa ne nasprotujejo izvajanju te dejavnosti v TOZD Monter Dravograd. Strokovnim službam so priporočili, da do konca leta 1977 izdelajo analizo možnosti razvoja te dejavnosti skladno s programom razvoja žičnice in turizma v Sloveniji.

V zvezi s predlogom sektorja za novogradnje so sklenili predlagati delavskemu svetu Železarne, da odobri prenos naslednjih objektov iz projekta hladne valjarne Bela na zunanje porabnike:

- prestavitve ceste I/1 a reda na republiško cestno skupnost Ljubljana,

- dovozna pot za naselje Koroška Bela, pot za vprežna vozila na Koroški Beli in pot za naselje Javorniško nabrežje na skupščino občino Jesenice,

- semafor na križišču Koroška Bela na skupščino občine Jesenice,

- regulacija potoka Javornik od km 0+550,43 do 0+768,21 na območno vodno skupnost Gorenjske, Kranj,

- železniški podvoz na km 627,036 železniške proge Ljubljana - Jesenice na železniško gospodarstvo Ljubljana in

- avtobusno postajo na cesti I/1 a na Viator Jesenice.

Strinjali so se, da se naštetih objektih prenesejo brezplačno na nove lastnike v upravljanju in vzdrževanje. Pri tem se vrednost objektov iz navedenih kontov razkrijti in prenese na konto zagonskih stroškov HV Bela. Vse formalnosti prenosa bosta uredila do konca leta 1977 sektor novogradenj in finančno računski sektor.

Ponovno so razpravljali o pokrivanju izgub ŽG Ljubljana, glede na spremenjene pogoje, ki jih določata zakon o prispevku za pokrivanje dela stroškov infrastrukture železniškega transportnega podjetja

2. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik Anton Dežman je 7. septembra 1977 sklical drugo sejo odbora za splošne zadeve z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, službena potovanja v tujino, poročila o opravljenih službenih potovanjih v tujino ter razno.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so sklepi izvršeni. Izvršen ni samo sklep 2.1., ki se glasi, da mora poslovni odbor podati oceno uspešnosti službenih potovanj, ker poslovni odbor še ni v celoti formiran. Ocena bo podana na naslednji seji odbora za splošne zadeve.

Odobrili so službena potovanja v tujino naslednjim sodelavcem: Bertiju Brunu v ČSSR; Antonu Kelvišarju, Bogdanu Marinkovskemu, Martinu Komacu, Vladu Lipuščku, Janezu Kunstlju, Srečku Korenu in Tonetu Tepini na Švedsko; Janezu Bidovcu v Sovjetsko zvezo; Janezu Mescu, Janezu Zaveljcinu, Milanu Vovku in Marjanu Kristanu v ZR Nemčijo; Juriju Lackerju v Bolgarijo; Edu Vahčiču v Švico; Ivku Kodriču v ZR Nemčijo. Odobrili so podaljšanje službenega potovanja v ZRN in na Švedsko Jožetu Arhu za en dan.

Seznanili so se s potnim poročilom Jurija Lackerja s službenega potovanja v Bolgarijo in Romunijo. V zvezi s službenimi potovanji po domovini priporočajo vsem temeljnim organizacijam in delovnim skupnostim, da se le-ta omejijo. Službena potovanja v tuzemstvu, opravljena z osebnim avtomobilom na relaciji Jesenice - Ljubljana, nimajo nadomestila iz naslova dnevnice, ker menijo, da se potovanje lahko opravi v rednem delovnem času, oz. v osmih urah.

Na znanje so prejeli poročilo o opravljenih potovanjih v inozemstvo v prvem polletju 1977 ter poročila o opravljenih službenih potovanjih v mesecu juniju, juliju in v prvem polletju 1977.

Seznanjeni so bili tudi s pregledom porabljenih sredstev za reprezentanco od 1.4 - 30. 6. 1977. Strinjali so se s predlogom zdravstveno socialne službe, da se za krvodajalsko akcijo vsem krvodajalcem odobri štiri ure plačanega dopusta.

Ljubljana v letih 1976 - 1980 in zakon o dopolnitvi zakona o združenju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976 - 1980, objavljena v Uradnem listu SRS, št. 16/77. Temeljnim organizacijam so predlagali, da o sporazumu o združenju sredstev v letih 1976 - 1980 za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana ponovno razpravljajo na svojih delavskih svetih, na osnovi amandmaja, ki delno upošteva naše zahteve, in do 30. septembra 1977 sprejmejo sklep o podpisu tega sporazuma. Poslovni odbor bo za delavske svete temeljnih organizacij pripravil ustrezno informacijo.

Razpravljali so tudi o programu širjenja materialne osnove Ljubljanske banke in podružnice Kranj v letu 1977, ki ga je na seji tolmačil Matevž Malej, in menili, da od takšnega širjenja materialne osnove lahko pričakujemo tudi boljše in ekspanzivnejše poslovanje za Železarno in delavce Železarne.

Sprejeli so informacijo o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja letališke mreže v SRS za obdobje 1976 - 1980 in sklenili, da Železarna glede na minimalni osebni promet k temu sporazumu ne pristopi.

S samoupravnim sporazumom o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za rudarstvo in geologijo so soglašali, vendar so menili, da ni potrebno, da bi temeljne organizacije Železarne k temu sporazumu pristopile.

Ob koncu seje so sprejeli informacijo o energetski bilanci SRS do leta 2000, ki jo je posredoval tov. Jože Starc, in sklenili, da se pripombi TOZD Energetika v zvezi s tem posreduje Poslovnemu združenju za energetiko SRS v Ljubljani.

Jerca Šimnic

1. SEJA ODBORA SAMOUUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE ŽELEZARNE

Predsednik odbora samoupravne delavske kontrole v mandatni dobi 1973 - 77, Franci Fon, je 6. septembra sklical 1. sejo novega odbora samoupravne delavske kontrole ter predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov zadnje, to je, 25. seje odbora, poročilo o delu odbora samoupravne delavske kontrole v mandatu 1973 - 77 ter izvolitev novega predsednika.

Do izvolitve novega predsednika je vodil sejo predsednik odbora samoupravne delavske kontrole mandatne dobe 1973 - 77.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so sklepi 25. seje odbora samoupravne delavske kontrole v mandatu 1973 - 77 v celoti izvršeni.

Seznanili so se s poročilom o delu odbora samoupravne delavske kontrole v mandatu 1973 - 77, ki ga je podal Franci Fon.

Ob koncu seje so izvolili na predlog izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata za novega predsednika odbora samoupravne delavske kontrole Antona TIŠOVA ter za podpredsednika Jožeta LENARJA.

R. M.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

PREGLAD SESTANKOV SDS

V preteklem tednu so samoupravne delovne skupine obravnavale predlog o ocenjevanju delovne uspešnosti in o svojih tekočih zadevah ter problemih.

O predlogu ocenjevanja delovne uspešnosti so razpravljale naslednje SDS:

SDS staro železo 1 iz temeljne organizacije združenega dela Jeklarna se s predlogom II. variante ne strinja, ker meni, da je le staž tisto, s katerim se lahko nagraduje posameznika za stalnost in za vloženo delo. Glede stimulacijskega dodatka pa predlaga, naj se ukine, ker ni odigral zastavljenega cilja.

SDS materialna služba temeljne organizacije Strojne delavnice se s predlogom II. variante ne strinja in podpira I. varianto napredovanja na delovnem mestu, s tem da je treba

ocenjevati dvakrat letno. Vsak delavec naj bo seznanjen z očno, predno bo po njej dobil osebni dohodek, poleg tega pa naj bo prikazan primerjalni obračun med prejšnjim in novim sistemom. **SDS nabavni sektor** se s predlagano varianto strinja, **SDS skladišna služba** tudi iz sektorja nabave pa popolnoma od klanja kakršno koli osebno ocenjevanje.

SDS adjustaža štekel Bela 3 je obravnavala predlog ukrepov za normaliziranje rezultatov dela v valjarni blumingštel brez posebnih pripomb. **SDS zavijalnica** v temeljni organizaciji Žebljarna je na enem sestanku obravnavala nizek osebni dohodek v zavijalnici, na drugem sestanku pa je zaključke s prvega sestanka urgirala in obravnavala reklamacije. Na prvem sestanku so primerjali skladnost osebnih dohodkov s težkim fizičnim delom zavijalk, zlasti na nekaterih delovnih mestih, kjer ročno prenašajo in prekladajo zavitke, težke od 23 do 25 kg. Na eni izmeni tako zavijalka prenese ali preloži tudi do 20 ton, pri okovanju pa celo 40 ton. Predlagajo, da kolikor tega fizičnega napora ni mogoče upoštevati pri kategoriji, naj se za ta delovna mesta določi sorazmerni dodatek za težko delo, čeprav menijo, da zdravja tudi s takšnim dodatkom ni mogoče povrniti. Bolj se ogrevajo za mehanizacijo ročnega

dela. Na naslednji seji pa so rešitev tega problema urgirali pri strokovni službi. Na tem sestanku so obravnavali tudi reklamacije inozemskega kupca, da žičniki niso dobro očisti, ker so vmes še žagovina in krilca. Zavijalke, kljub pozornemu delu, teh pomanjkljivosti ne morejo odstraniti.

SDS materialna služba v temeljni organizaciji Strojne delavnice je poleg predloga o ocenjevanju delovne uspešnosti obravnavala še polletno poslovno poročilo vodstva temeljne organizacije in sklepe odbora za samoupravno delavsko kontrolo.

SDS socialno zdravstvene službe je obravnavala osnutke štirih republiških zakonov: o delovnih razmerjih, o organu samoupravne delavske kontrole, o volitvah organov upravljanja in o referendumu.

O teh štirih zakonih je razpravljala tudi **SDS nabavni sektor**. SDS socialno zdravstvene službe je bila obveščena, da bo rešilna postaja Javornik II. začasno zaprta, ker ni na razpolago dovolj kadra.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje
Milan Polak

MLADI ŽELEZARJI RAZPRAVLJALI O POMEMBNIH DOKUMENTIH

V soboto, 10. septembra, je bil celodnevni posvet za predsednike osnovnih organizacij ZSMS TOZD in DS Železarne in članke predsedstva koordinacijskega sveta ZSMS Železarne. Navzoči so obravnavali vrsto pomembnih nalog in akcij, ki so v tem obdobju posebno za mlado generacijo najaktualnejše. V dopoldanskem delu so se najprej seznanili z osnutkom predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji. Gradivo je zbranim obrazložil Roman Kosmač, v razpravi pa so bila predvsem podprta stališča, ki so bila že oblikovana na seji komisije za spremljanje javne razprave o tem dokumentu, ki deluje v okviru OK ZSMS Jesenice.

V nadaljevanju posveta so se zbrani seznanili z osnutki zakonov o delovnih razmerjih, o organu samoupravne delavske kontrole, o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela ter o referendumu in o drugih oblikah osebnega izjavljanja. O osnutkih teh zakonov je govorila Nada Dejak, zatem pa je bila precej peštra razprava. Mlade je predvsem zanimalo, kakšne novosti prinašajo novi zakoni, ki bodo kmalu sprejeti v republiški skupščini. Poleg tega pa so bili razpravljali tudi kritični, in sicer so bili mnenja, da se v posameznih temeljnih organizacijah naloge še ne izvajajo v skladu s sprejetim zakonom o združenem delu.

Za tem pa so mladi železarji razpravljali o družbenih organizacijah in društvih. Uvodne besede je posredoval Franjo Kragolnik, in sicer je zbranim razložil osnovno tematiko tega dokumenta, ki je sedaj v javni razpravi v osnovnih organizacijah ZSMS in družbenih organizacijah in društvih, ki so kolektivni člani ZSMS.

Najbolj zanimiva tema sobotnega posveta pa je bila brez dvoma popoldan, ko so mladi govorili o pripravi na konferenco koordinacijskega sveta ZSMS, ki bo konec tega meseca. Iz besed posameznikov je bilo zopet

moč izluščiti, da mladinska organizacija v našem kolektivu še vedno ni našla pravega izhoda iz slepe ulice. Povečanje aktivnosti se je v zadnjem obdobju pokazalo le nekajkrat, v glavnem pa delu še vedno spremljajo stare hibe in napake, o katerih smo že velikokrat pisali. Povsem pravilna je ugotovitev razpravljalca, da zveza socialistične mladine z več kot 1400 člani v našem kolektivu še vedno caplja za najpomembnejšimi dogajanjmi in odločitvami. Navedenih je bilo tudi nekaj konkretnih primerov, ki so zelo zaskrbljujoči. Med dvainsedemdesetimi člani delavskega sveta Železarne je le šest mladincev, po dosedanjem evidentiranju možnih kandidatov za volitve prihodnje leto pa je med 1400 evidentiranimi le 80 mladincev, kar je pri-

bližno sedem odstotkov. Nadalje so kritično spregovorili o tem, da se mladi aktivisti ne udeležujejo številnih sestankov, tako v svoji organizaciji kot tudi v samoupravnih organih, kjer so izvoljeni kot delegati.

Med posameznimi zaključki, ki jih je prinesel sobotni celodnevni posvet, velja omeniti nekaj najbolj bistvenih. Ker bo konferenca konec tega meseca, bo resnično treba piheti in popraviti vsaj nekatere pomanjkljivosti. Do 21. septembra bodo opravljeni obiski v vseh OO ZSMS v TOZD in DS Železarne. Člani predsedstva koordinacijskega sveta ZSMS bodo skupaj z vodstvi OO ZSMS podrobno proučili delo mladih železarjev v posameznih sredinah. Med najaktualnejše naloge pa bo poleg doslednega izvajanja zakona o združenem delu sodila še ocena aktivnosti mladih delegatov v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah. J.R.

ŠE ENA SOLIDARNOSTNA AKCIJA

V nedeljo, 11. septembra, smo se mladinci jeseniške železarne udeležili enodnevnih lokalnih akcij v Grahovu ob Bači. To akcijo sta organizirala OO ZSMS TOZD Žebljarna (vodja skupine je bil predsednik ZSMS tega obrata Tihomir Kostič) in koordinacijski svet ZSMS železarne Jesenice.

Ob prihodu v Grahovo nas je na železniški postaji sprejel član krajevne skupnosti, ki nas je odpeljal na teren, namenjen izkopu kanala za vodovod. Tam so nas seznanili z delom in nam dali primerno orodje. Delali smo od 8. do 13. ure in izkopali približno sto metrov kanala. Odnosi pri delu so bili prijateljski, pa tudi vzdušje samo je bilo precej živahno, ki so ga še popestrili brigadirji z letošnjih zveznih akcij. Ob zaključku je podpredsednik KS Milan Golob dejal:

»Vaša akcija je naredila na nas dober vtis, saj ste kot organizirana in disciplinirana skupina mladih delavcev zadovoljili naša pričakovanja. S to kot s prejšnjimi akcijami ste zopet pokazali solidarnost in pomoč prizadetim krajem, s takim delom pa tudi utrjujemo prijateljske odnose med občinama«.

Podobnega mnenja je tudi vaščan Valentin Kokošar, kajti njemu in njegovim sosedom smo naredili veliko uslugo, saj smo jim izkopali ves kanal na terenu, ki zahteva le ročno delo, in s tem pripomogli, da bodo kmalu dobili vodo.

Z akcije smo se vrnili utrujeni, vendar s prijetnim občutkom in zadovoljnimi, da smo lahko pomagali ljudem, ki so potrebovali pomoč, in hkrati upamo, da se bomo še srečali na takih in podobnih akcijah. RTP

KRATKE VESTI

V začetku septembra so se na deveti brigadni konferenci sestali člani mladinske delovne brigade jeseniško-bohinjski odred, ki je letos sodelovala na zvezni akciji ROBAJE 77. Zbrani brigadirji so najprej poslušali poročilo komandanta brigade, zatem pa je bila podana ocena dela brigade in posameznikov. Na konferenci so se med drugim dogovorili tudi o odhodu brigade v Rakovcih v občini Valjevo, kjer so letos delali na zvezni akciji. Konec tega tedna bodo namreč slovesno odprli novo cesto, ki so jo zgradili brigadirji na akciji ROBAJE 77.

knjižno darilo. Na brigadirskem večeru se je izvršilo več recitacij, pesmi in zabavnih točk, ki so jih pripravili brigadirji obeh brigad. Med gosti na petkovem večeru je bil tudi predsednik RK ZSMS Ljubo Jasnič.

SESTANEK OO ZSMS TRANSPORT

V sredo, 7. septembra, se je sestel mladinski aktiv TOZD Transport. Mladinci so razpravljali predvsem o izvolitvi novih članov v vodstvo osnovne organizacije. V vodstvo je bilo izvoljenih nekaj novih mladincev, ki so se vrnili iz JLA. S tem upamo, da se bo aktivnost v novem mandatsnem roku povečala.

Govorili smo tudi o krvodajalski akciji, kajti računali smo na večji odziv, vendar se je le-te udeležilo kakšnih 15 mladincev, predvsem iz vzdrževalnih delavnic. Medtem ko iz oddelka promet in vleka, kjer so v glavnem zaposleni mladinci iz drugih republik, ni bilo odziva, kljub pripravi na humanen namenu te akcije. Vseeno pa upamo, da se bo rezultat do 14. septembra, ko traja akcija, izboljšal, saj je bil odziv v TOZD Transport vsako leto dober. Anton Andreuzzi

VABILO NA PIKNIK

Klub jeseniških študentov vabi vse člane, brucke in bruce na

PIKNIK,

ki bo v soboto, 17. septembra, v Završnici. Odhod bo ob 10. uri z železniške postaje Jesenice.

Dobra družba, pijača, jedi, šport, tekmovanja, mar ni to dovolj dobrih razlogov, da se dobimo na pikniku?

V primeru slabega vremena bo piknik naslednjo soboto, 24. septembra.

Vabljeni!

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

KAKO ZMANJŠATI PORABO ENERGIJE?

JAPONSKA

Japonska železarska industrija je znana po modernih tehnoloških postopkih, ki porabijo tudi precej energije. Zato ni naključje, da je na Japonskem in tudi po svetu prav železarska industrija postala vodilna pri varčevanju z energijo.

Velike integralne železarne, zgrajene po drugi svetovni vojni, so kot energetski vir uporabljale predvsem velike količine koksa in nafte. Ko pa je leta 1973 nastopila znana energetska kriza, so tudi japonski železarski strokovnjaki prišli do določenih spoznanj. Izredno so povečali napore za znižanje porabe energije v železarskih obratih.

V zadnjih dvajsetih letih so za 40 % znižali porabo energije na tono jekla. Japonsko združenje proizvajalcev jekla je pripločilo svojim članom, naj do leta 1980 znižajo porabo energije na tono proizvedenega jekla še za nadaljnjih deset odstotkov. Železarske družbe uporabljajo v svojih železarnah vrsto tehničnih prijemov za zmanjšanje porabe energije. Med njimi je najbolj učinkovito izkoriščanje toplote dimnih plinov kisikovih konvertorjev in odpadne toplote raznih ogrevalnih peči. Med najbolj zanimive načine za izkoriščanje odpadne energije spada plinska tribuna, ki izkorišča pritisk plinov na žrelo plavža. To velja za tiste plavže, ki obratujejo na žrelu s pritiskom plinov do treh atmosfer. Prva takšna turbina je pričela obratovati leta 1974 z močjo 6.550 kW in je stala 1,6 milij. dolarjev. Pozneje so na podlagi izkušenj s to zgradili še tri takšne turbine, in sicer eno z 11.000 in dve z 12.000 kW. Vse obratujejo uspešno.

Železarski družbi Nippon Steel in Nippon Kokan sta razvili nov način izkoriščanja toplote, ki nastane pri gorenju vročega koksa, ki ga potisnejo iz komore za koksiranje. Prej so uporab-

ljali za gašenje vodo in nastala toplota je bila izgubljena. Pri novem načinu uporabljajo za gašenje inertni plin, ki absorbira toploto iz razbeljenega koksa. Ko očistijo prah iz ogretega plina, ga skupaj z vročimi dimnimi plini iz drugih virov uporabljajo za ogrevanje parnih kotlov.

Železarska družba Kawasaki Steel Co. je leta 1976 razvila posebno napravo za izkoriščanje toplote, ki nastane pri ohlajanju vročih izvaljenih slabov v zraku. Sestoji iz dveh 20 m širokih in 50 m dolgih tunelov med zadnjim delom valjarniške naprave in mostom za hlajenje. V tunelu so svitki cevi, v katerih se ogreva voda, oziroma vodna para. Naprava, ki je zaenkrat edinstvena na svetu, proizvaja na uro 40 ton pare pri prehajanju 450 ton vročih slabov na uro skozi tunel.

UPORABA ODPADKOV KOT GORIVA

V obratih različnih industrijskih vej odstranjujejo različne odpadke predvsem na dva načina: da jih odvažajo ali zažgejo. Toda oba načina imata določene slabosti. Odvažanje odpadkov je lahko tudi dokaj draga stvar. Pri sežiganju odpadkov pa večkrat nastajajo problemi onesnaževanja okolja. Po drugi strani pa so precejšnji stroški z gorivom za njihovo sežiganje.

Zato so se nekatera podjetja v ZDA odločila za drugačen način odstranjevanja odpadkov. Za svoje ogrevanje obratov ne potrebujejo nobenega od klasičnih energetskih virov (premog, nafta, zemeljski plin), temveč vsa potrebna energijo dobijo pri sežiganju odpadkov, ki jih uporabljajo kot gorivo.

Eno izmed podjetij, ki uporabljajo odpadke kot energetski vir je družba K. W. Muth Co. V tovarni tega podjetja v Sheboygamu (zvezna država Wisconsin), ki proizvaja tesnila za avtomobilsko in drugo industrijo, imajo toliko odpadkov, da lahko uporabijo le 60 % energije, ki nastane pri njihovem zgore-

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

ŽELEZNIŠKA TRANSPORTNA PODJETJA V SLO

O tem so za zdaj mnenja različna. Mi smo mnenja, da postaja ne bi smela umakniti vseh ljudi prometnega sektorja, temveč samo tiste, ki so odgovorni za upravljanje (in morebiti tiste, nad katerimi bi se napadale maske). Evakuacija bi bila torej delna, njen obseg pa odvisen od konkretne situacije.

V sektorju vleke ima problem evakuacije nekoliko drugačne dimenzije, ker so njegova materialna osnova lokomotive in železniški vozovi. Za vsako ceno moramo preprečiti, da padejo v roke napadalcu. Zato jih je treba pravočasno evakuirati, prednost pri evakuaciji pa imajo lokomotive (vlečna vozila). Kar se tiče železniških vagonov, naj omenimo, da bi morali imeti prioriteto listo po vrstah in tipih. Nekoliko bolj zapletena bi bila evakuacija t. i. baz, ki oskrbujejo vlečna vozila s pogonskim materialom in mazivi in katerih delavci opravljajo strokovne preglede in manjša popravila lokomotiv in železniških vagonov. Brez njih je promet na železnica praktično neizvedljiv. Zato je treba že v miru pripraviti vse načrte, v katerih bo natančno določeno: kam evakuirati bazo, oziroma njene ljudi, materialna sredstva, nadomestne dele, pogonski material itd., upoštevajoč pri tem, da mora biti evakuirana baza kompletna za opravljanje svoje funkcije, čeprav bi bila locirana tudi na več mestih.

Tudi v sektorju za vzdrževanje prog in objektov zajema evakuacija ljudi in materialna sredstva. Najsprejemljivejša načelo v zvezi z evakuacijo ljudi bi bilo, da se najprej evakuira strokovni kader (upravni in tehnični), ker bi tako onemogočili napadalcu, da eksploatira te objekte, sebi pa olajšali hitro vzpostavljajo prometa ob ponovni osvoboditvi teh ozemelj. Evakuacija drugih ljudi, ki jih je precej in ki so v glavnem ne kvalificirani, ne bi bila smotrna, razen tistih, ki so pod vojaško obveznostjo. Te ljudi bi uporabili za dopolnitev že obstoječih teritorialnih enot družbenopolitičnih skupnosti, ob ponovnem osvobajanju bi se vrnili na prejšnje dolžnosti, da bi lahko čim prej vzpostavili železniški promet. Materialna osnova tega sektorja ni niti obsežna niti posebno specifična in evakuacija ne bo zapletena.

Svetlobna in telekomunikacijska sredstva in naprave so večinoma fiksna (utrajna in vgrajena). Za tista, ki se lahko evakuirajo je to najbolj storiti že v miru, tista, ki se ne morejo evakuirati, pa je treba pripraviti za onesposobljenje. Strokovne kadre (ki jih je največ) je treba evakuirati skupaj pri evakuaciji sekcij in nadzorništev. Položaj namenskih podjetij v zvezi z evakuacijo je bistveno drugačen. To so delovne organizacije, ki zaposlujejo veliko kvalificiranih delavcev in inženirjev in ki imajo na voljo ogromne količine različnih in zelo dragih materialnih sredstev in naprav. Imeti moramo pred očmi tudi njihovo vojno organizacijsko strukturo, o kateri smo že govorili. Če izhajamo iz načela, da materialna sredstva, zlasti specifična, ne smejo pasti v roke napadalcu – potem je logično, da evakuiramo naprej sredstva na »kolesih«. Da bi to lahko izvedli, je nujno pripraviti natančne načrte v zvezi z uporabo prog »odstopnic«, da ne bi prišlo do zamašitev. Deli podjetja, ki ostanejo na domicilnem mestu in nadaljujejo delo, se evakuirajo v skladu z načrti družbenopolitičnih skupnosti, ki določijo njihov delovni program: kaj se bo proizvajalo po evakuaciji, katere stroje, orodje in kateri surovinski material je treba izvlačiti, katere ljudi je treba angažirati na novem mestu proizvodnje ipd.

ORGANIZACIJA CIVILNE ZAŠČITE

Temeljna načela civilne zaštite je mogoče sprejeti tudi na železnici. Na vozliščih in večjih železniških postajah je nujno formirati enote za civilno zaščito po dejavnostih, na drugih železniških postajah pa univerzalne enote. Problemi bi se pojavili le na tistih postajah, ki imajo dovolj ljudi.

Enote civilne zaštite teritorialne enote se organizirajo in formirajo po teritorialnem načelu. To pomeni, da se lahko ob izbiri ljudi za te enote angažirajo vsi zaposleni na vozlišču (postaji), ne glede na to, kateri organizacijski ali delovni enoti pripadajo. Najprej se izbere kader za teritorialne enote, nato pa za enote civilne zaštite. Pri formiranju enot za civilno zaščito se bodo pogosto angažirale tudi ženske, bodisi da so zaposlene na postaji ali pa tu stanujejo (na primer, žene železničarjev, ki imajo stanovanje na železniški postaji). Če to ne bi bilo dovolj, je mogoče uposobiti pripadnike obstoječih teritorialnih enot tudi za aktivnosti civilne zaštite.

Nadaljevanje prihodnjic

TOZD Jeklarna

5. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Peta seja delavskega sveta TOZD Jeklarna je bila 2. septembra. Predlagan je bil naslednji dnevni red: potrditev SIS za ekonomske odnose s tujino (izvolitev delegata TOZD Jeklarna), potrditev predloga družbenega dogovora o načinu ter zadevah skupnega odločanja o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena (izvolitev podpisnika), smernice za delo odbora za družbeno varnost TOZD Jeklarna, izvrševanje operativnega plana v avgustu in plan za september ter smernice za pripravo plana 1978, sedemmesečno poročilo o delu, odobritev prenosa sredstev AZ za nabavo garderobnih omaric, nabava uvozne opreme za napravo za kontinuirno vlivanje (stroj za signiranje gredic, avtomatske klešče za nošenje gredic).

Za svojega delegata v SIS za ekonomske odnose s tujino so izvolili Staneta Pfajfarja. Prav tako so potrdili predlog izvršnega odbora sindikata in v izvršilne organe skupščine SIS izvolili: Janeza Bidovca, Mitja Medveščka in Martina Šketa. Za usklajevanje in potrditev družbenega dogovora o načinu in zadevah skupnega odločanja ter izhodišč za delo komunalne interesne skupnosti so na seji pooblastili Karla Ravnika.

Delavski svet predlaga, naj se v odbor za družbeno varnostito kooptirata še dva člana delavskega sveta in tako razširjen odbor naj pripravi smernice za delo odbora. O tem naj se poroča na naslednji seji DS.

Na seji so bili mnjenja, da je delavca, ki prepreči gospodarsko škodo, potrebno primerno nagraditi.

Za zatemnjevanje objektov so bili mnjenja, da je potrebno urediti tako, da se bo z enim stikalom ugasnilo vse. Predlagali so, da se postavi omarica in v njo vgradi stikalo.

Družbeni plan SM Jeklarna za mesec avgust je znašal 25.500 ton, izdelali pa so 25.018 ton in zaostali za planom za 482 ton. V tem mesecu je bil družbeni plan narejen za obratovanje s štirimi SM pečmi, zato tudi razlika ni tolikšna kot v preteklih mesecih. Družbeni plan za mesec

september je 28.000 ton jekla ali 933 ton na dan. Ta plan je izdelan za petpečno obratovanje. Kolikor jeklarna zaradi zaloga jekla v valjarni Bela ne bo obratovala s petimi pečmi, ta plan ne bo dosegljiv. Zaradi potreb po surovem jeklu v železarni Sisak se dogovarjajo s to železarno za odkup surovega jekla v blokih. Kolikor bo dogovor ugoden, bo SM jeklarna v drugi polovici septembra obratovala s petimi pečmi in s tem bi bile možnosti za doseg planu ugodnejše.

Družbeni plan elektro jeklarne je za mesec avgust znašal 15.300 ton, operativni pa 13.800 ton, zaradi glavnega remonta Lectromelt peči. Predvideni petdnevni remont se je podaljšal na osem dni, zato tudi operativni plan ni bil dosežen. Izdelali so 12.870 ton. Družbeni plan

za mesec september znaša 14.200 ton in bo presežen, kljub zahtevnemu programu na Lectromelt peči (EKC kvalitete) in nerjavnih jekel na ASEA peči.

V mesecu septembru je potrebno pripraviti preliminarni plan za leto 1978, ki bo osnova za usklajevanje potreb, medsebojnih dobav in uvoza v letu 1978.

Iz sredstev AZ (zračne zavese) se vzame 30.000 din za nabavo 12 garderobnih omaric.

Vsi delegati so soglašali z nabavo stroja za signiranje gredic in predlagajo, da se nabavi avtomatske klešče za nošenje gredic.

Na naslednji seji so predlagali, naj se v dnevni red vključi tudi razprava o medsebojnih odnosih.

Tov. Sovič, predsednik IO OOS TOZD Jeklarna, je navzočim povedal, da bodo v javni razpravi v TOZD Jeklarna obravnavani naslednji osnutki zakonov: o delovnih razmerjih, o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja, o organu samoupravnih delavske kontrole in o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah družbenega dela.

Predsednik delavskega sveta je navzočim tudi seznanil s dopisom DS TOZD Remontne delavnice, v katerem predlagajo za vodje TOZD, ki imajo nad 500 zaposlenih, 25. plačilno grupo.

B. K.

TOZD Hladna valjarna Jesenice

5. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Hladna valjarna Jesenice je imel 31. avgusta 5. sejo, na kateri so pregledali izvrševanje sklepov zadnje seje in obravnavali analizo stanja in sprejem ukrepov za izboljšanje proizvodnje v TOZD Hladna valjarna, poslušali informacijo v zvezi z ustanovitvijo SIS za ekonomske odnose s tujino in potrdili delegate, ki bodo zastopali ZJ v izvršilnih organih skupščine, ter delegata TOZD in obravnavali predlog družbenega dogovora o načinu ter zadevah skupnega odločanja o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so vsi sklepi zadnje seje realizirani, razen točke 4, ki se izvaja.

Analiza stanja kaže, da je uresničevanje polletnega plana izredno dobro, za kar ima zaslug celoten kolektiv TOZD Hladna valjarna Jesenice. Enako uspešen je bil mesec julij, saj je bil plan presežen za 358 ton.

Delavski svet je apeliral, da se delo nadaljuje z enakim elanom in naj se kritično obravnavajo reklamacije, četudi so se tudi te v primerjavi z lanskim polletjem znižale. DS pričakuje še vnaprej pripravljenost sodelavcev za nadurno delo, kadar je to upravičeno in potrebno.

Obravnavali in sprejeli so predlog o ustanovitvi SIS za ekonomske odnose s tujino. Na predlog sindikalne organizacije TOZD Hladna valjarna Jesenice so za člana konference izvolili Dušana Prešerna, prav tako so potrdili delegate, ki bodo zastopali Železarno v izvršilnih organih skupščine, in sicer: Janeza Bidovca, Mitja Medveščka in Martina Šketa.

S predlogom družbenega dogovora o načinu ter zadevah skupnega odločanja o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena so se člani DS strinjali in predlagali za usklajevalca in podpisnika dogovora Milana Zajca.

Predsednik DS Stanko Pulec je opozoril vse člane na nepravilnosti in kršitve delovne dolžnosti, ki se v zadnjem času pojavljajo v Železarni. Delavski svet je na osnovi tega opozoril odbor za samoupravno delavsko kontrolo, da prične z delom.

AB

TOZD Jeklovlek

TUDI V TOZD JEKLOVLEK AKTIVNI

Tudi samoupravni organi v TOZD Jeklovlek so aktivni, čeprav doslej ni bilo zaslediti v glasilu Železar poročila o sejah in sestankih. Kljub temu pa so delavci v TOZD zelo dobro obveščeni o dogajanju na tem področju. V TOZD imajo namreč dve oglašni deski, od katerih je ena namenjena izključno zapisnikom in sklepom s sestankov in sej samoupravnih organov. Delavci pa so obveščeni tudi prek sestankov samoupravnih delovnih skupin. Z željo, da tudi širši krog zve, kako in kaj smo delali, v kratkem predstavljamo dosedanje delo.

Delavski svet TOZD Jeklovlek je imel do konca avgusta za seboj že sedem sej, na katerih je bilo zelo živahno, v glavnem pa so obravnavali kategorizacije delovnih mest, poročila odborov, kritično so obravnavali tudi disciplino v TOZD. V glavnem so prevladovala tekoča zadeva, volitve in razprave o minulem ter o bodočem delu.

Takoj za delavskim svetom je imel največ sej odbor za gospodarstvo. Odbor za delovna razmerja se je sestel trikrat in je obravnaval interna kadrovska vprašanja. Nekaj delav-

TOZD Hladna valjarna Bela

8. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V torek, 31. avgusta, je bila 8. seja delavskega sveta TOZD HV Bela, ki jo je vodil predsednik Jože Kliček. Na seji so obravnavali: izvrševanje sklepov zadnje seje, poročilo odbora za gospodarstvo in odbora za medsebojna delovna razmerja, novo organizirano TOZD in s tem v zvezi spremembo nekaterih kategorij delovnih mest, poročilo finančnega sektorja, poročilo o obratnih nezgodah in poročilo o izdelavi sanacije TOZD HVB.

Pri pregledu sklepov zadnje seje je bilo ugotovljeno, da se nekateri sklepi še vedno ne izvajajo. Sklep pod točko 1 se ne izvaja predvsem zaradi nedogovorjenosti s SEO. V zvezi s tem je delavski svet sprejel ukrep:

— SEO naj na prihodnji seji DS da pojasnilo v zvezi s predlaganimi kategorijami za snemalca kolobarjev na CRNO liniji, vodje regeneracije in vseh tehnologov.

— Dokončno naj se uredi glede tajnice in administratorja personalne evidence.

— Zahteva se dodatno pojasnilo o kategorijah, oziroma ocenitvi vodij TOZD.

Delavskemu svetu je bilo podano poročilo odbora za gospodarstvo in odbora za medsebojna delovna razmerja.

V celoti se potrdi sklepe obeh odborov, razen sklepa pod točko 2.3.5. sedme seje odbora za medsebojna delovna razmerja, o katerem bodo ponovno razpravljali na prihodnji seji.

Delavski svet je razpravljal tudi o novi organiziranosti TOZD in o spremembi nazivov za nekatera delovna mesta.

MK

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

DELOVNA SKUPNOST ZA KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE

V petek, 2. septembra, je bila 5. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Največ pozornosti so posvetili javni razpravi o osnutkih štirih republiških zakonov, ki bo v četrtek, 15. septembra, v dvorani Delavskega doma pri Jelenju. Julko Slaninik so predlagali v uredniški odbor Železarja.

V nadaljevanju seje so razpravljali še o ozimnici. Izvršni odbor je sprejel sklep, da bodo pomoč pri nabavi ozimnice dodelili štirim sodelavcem. Dragi Guzej so dodelili denarno pomoč zaradi daljše bolezenske odsotnosti.

DVE SEJI IZVRŠNEGA ODBORA

V ponedeljek, 5. septembra, je bila 15. redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Žebljarna. Sprejet je bil sklep o organizaciji izleta v Pulj in Medulin 17. in 18. septembra. Člani sindikata udeleženci izleta naj bi ob prijavi plačali po 100 din, svojci pa po 200 din.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je že sprejel sklep, da denarne pomoči za nabavo ozimnice ne bodo dodelili. Sodelavcu Dragu Blagojeviču so odobrili denarno pomoč zaradi daljše bolezenske odsotnosti. Na znanje so vzeli tudi informacijo o krvojadalski akciji, strinjali pa so se tudi s predlogom o proglasitvi 10. oktobra za dan kovinarjev Jugoslavije.

V nadaljevanju seje so sprejeli sklep o naročilu dveh izvodov knjige Kapital. Predsednik Miha Zemva je člane izvršnega odbora informiral, da bo javna razprava o osnutkih štiri-

rih republiških zakonov izvedena 16. septembra v Delavskem domu na Jesenicah. Ob sklepu seje je bil izvršni odbor informiran o sestanku delavk, zaposlenih v adjutazi, s predsednikom izvršnega odbora sindikata Železarne Stefanom Ščerbicem zaradi nizkih prejemkov in težkih delovnih pogojev.

V sredo, 7. septembra, pa je bila izredna seja izvršnega odbora sindikata. Prebrali so prošnjo Mujeire Lovič glede njenega stanovanjskega vprašanja. Izvršni odbor bo v tej zadevi posredoval pri sindikatu Železarne, socialni delavki in pri stanovanjski komisiji Železarne. V tej zadevi naj posreduje še odbor za kadre pri DS TOZD Žebljarna.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA ŽELEZARNE

V ponedeljek, 12. septembra, je bila seja izvršnega odbora sindikata Železarne. V prvi točki dnevnega reda so govorili o položaju delavcev Železarne glede na zdravstveno varstvo. Uvodne besede k dokaj obsežni problematiki je posredoval Zdravko Pogačnik. Sprejet je bil sklep, da se bosta zveznega posvetovanja v Beogradu udeležila Zdravko Pogačnik in Jože Frece.

V drugi točki dnevnega reda so člani izvršnega odbora razpravljali o stanju v Železarni. Prebrali so pismo okroženega javnega tožilca iz Kranja ter pismo, ki ga je posredovala postaja milice na Jesenicah, v zvezi z nedavnimi dogodki v lužnici hladne valjarne na Jesenicah. V dokaj ostri in izčrpnih razpravah so obravnavali tudi prispevek, ki ga je v sobotni prilogi Dela objavil Janez Rugelj. Z objavljenim prispevkom se izvršni odbor sindikata Železarne strinja. Govorili so še o izteku jekla v TOZD Jeklarna in sprejeli sklep o imenovanju tričlanske komisije, ki bo na osnovi teh razprav posredovala pri vodstvu ter družbenopolitičnih organizacijah v TOZD Jeklarna, z zahtevo, da obrazložijo, kakšni so bili ukrepi v omenjenih primerih in kdo je za to kriv. Povedali naj bi tudi, kako bodo ukrepali v prihodnje, da se taki primeri ne bi ponovili.

Predsednik izvršnega odbora sindikata Železarne Stefan Ščerbic je še povedal, da predvidevajo sklic skupne seje predsednikov osnovnih organizacij sindikata, sekretarjev osnovnih organizacij ZK ter predsednikov delavskih svetov TOZD in DS. Skupne seje naj bi se udeležili tudi predsednik delavskega sveta Železarne ter vodstva družbenopolitičnih organizacij v Železarni.

Izvršni odbor sindikata Železarne je bil na ponedeljkovi seji seznanjen tudi z dosedanjim potekom javne razprave o osnutkih štirih republiških zakonov. Javna razprava je še v teku. Za sredo, 14. septembra, je sklicana javna razprava o osnutku zakona o delovnih razmerjih. Javne razprave se bodo udeležili tudi nekateri predstavniki republiškega odbora sindikata kovinske industrije, prav tako pa tudi Pavle Gantar, sekretar za delo SRS, ki bo obrazložil nekatere posebnosti zakona o delovnih razmerjih.

TOZD Žičarna

6. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik Bogdan Marinkovski je 25. avgusta sklical šesto redno sejo delavskega sveta TOZD Žičarna. Na seji so obravnavali sklepe zadnje seje, spremembo proizvodnega asortimenta in pritožbo na odločitev odbora za delovna razmerja, poleg tega pa so izvolili delegata TOZD v samoupravno interesno skupnost za ekonomske odnose s tujino in izvršilne organe skupščine.

Vsi sklepi zadnje seje so bili izvršeni ali se izvajajo.

DS se je strinjal s spremembo proizvodnega asortimenta, s čimer se opušča proizvodnja navadne fine žice v dimenzijah pod 0,6 mm in nadomešča s povečano proizvodnjo VAC žice. DS je prav tako soglašal s fizično likvidacijo in odprodajo osnovnih sredstev, to je, desetih strojev za vlečenje fine žice.

Na seji so obravnavali tudi pritožbe Alberta Vidica na odločitev odbora za delovna razmerja v TOZD Žičarna o izbiri kandidata za pomočnika izmenskega delovodja v žičarni

I in sklenili, da se pritožbi ne ugodi. Člani so mnjenja, da je sklep odbora za delovna razmerja skladen s postopkom o objavi prostega delovnega mesta in s pogoji, ki so bili predpisani za zasedbo tega mesta.

DS je sprejel pojasnilo o ustanovitvi samoupravnih interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino in izvolil Stanka Železnikarja za delegata TOZD Žičarna. Prav tako je potrdil delegate, ki bodo zastopali železarno Jesenice v izvršilnih organih skupščine, in sicer: Janez Bidovec, Mitja Medvešček in Martin Šketa.

B. J.

7. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Ciril Resman je 30. avgusta sklical redno sejo odbora za gospodarstvo, na kateri so obravnavali poročilo o poslovnih rezultatih v juliju, operativni plan za september in dodatne predloge o koriščenju sredstev amortizacijskih zamenjav in investicijskega vzdrževanja.

Odbor je sprejel poročilo vodja TOZD Žičarna o poslovnih rezultatih, doseženih v mesecu juliju. Zaradi velike odsotnosti delavcev in nizke storilnosti na posameznih strojih je bil operativni plan dosežen le s 94,43 %.

Odbor je potrdil predlog operativnega plana za mesec september, ki ga je predložil referent OPP. Operativni plan za september predvideva 5.850 ton vlečne žice in je za 330 ton nižji od družbenega plana.

Člani odbora so potrdili dodatna predloga koriščenja sredstev AZ in IV. Iz sredstev amortizacijskih zamenjav se nabavi vitel za patentirnico ter dva elektro motorja za herborno stroje. Iz fonda investicijskega vzdrževanja se adaptira toplovodno omrežje v pocinkovalnici in lužilnici ter uredi kantina.

Na koncu je bil odbor seznanjen s poročilom o izvrševanju delovnih ciljev v prvem polletju. Člani na poročilo niso imeli pripomb.

B. J.

TOZD Družbena prehrana

6. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Predsednik Bojan Klinar je 30. avgusta sklical šesto sejo odbora za delovna razmerja, na kateri so obravnavali izvrševanje sklepov, sprejem novih delavcev in prijave na razpis v Železarni za prosta delovna mesta.

Ugotovljeno je bilo, da so sklepi prejšnje seje realizirani. V mesecu avgustu se je vrnil iz JLA član kolektiva na delovno mesto kuhar II., kateremu je bila že izstavljena odločba.

Odbor je zatem pregledal prijave na razpis v Železarni. Na delovno mesto referent nabave se je prijavilo deset oseb, med katerimi je razpisnim pogojem zadovoljil Janez Koren, katerega bodo po enem mesecu sprejeli na delo.

Za delovno mesto kantinerka II. se je prijavilo 11 oseb, od katerih

imata pogoje, zahtevane po razpisu, Vlasta Noč in Alenka Terlikar.

Na delovno mesto kuhar II. so se prijavili štirje kandidati, od katerih vsi izpolnjujejo pogoje za to delovno mesto; odbor se je odločil za sprejem Janka Kobentarja.

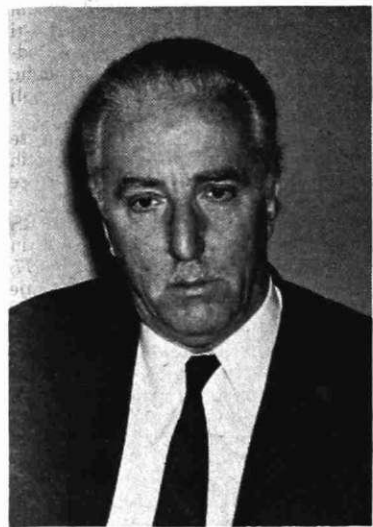
Za delovno mesto kurjač-vzdrževalec ni bilo prijav, zato je odbor sprejel sklep, da se da v Železarni ponovna objava, s tem da je lahko upokojenec s polnim delovnim časom.

Predsednik Bojan Klinar je člane odbora seznanil še s sklepi odbora za kadre in družbeni standard, z dne 2. 8. 1977, kar so člani odbora vzeli na znanje.

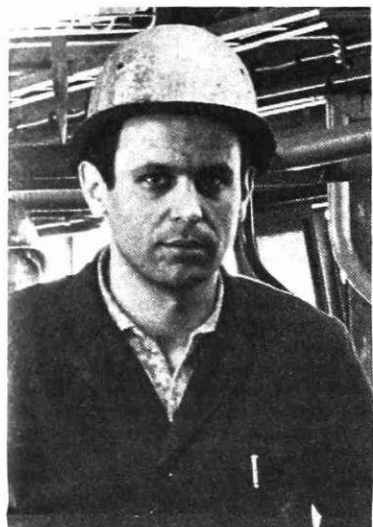
DOSEGLI SMO VELIK NAPREDEK...

(Nadaljevanje s 1. strani)

v krajevnih skupnostih in 77 v organizacijah združenega dela, medtem ko je še iz prejšnjega obdobja v evidenci 2.518 možnih kandidatov, od tega 1.028 za delo v samoupravnih interesnih skupnostih in 1.490 za delo v občinski in republiški skupščini. Ob sklepu svojega poročila je poudaril, da je nujno, da se vse sredine opozorijo na kadrovske priprave za volitve v prihodnjem letu,

Ivo Arzenšku letošnja Pantzova nagrada

Nagrado »Novator leta« sta dobila Vitomir Gričar (zgornji) in Janko Guzeli (spodnji)

pri čemer je ravno evidentiranje možnih kandidatov zelo važno opravilo in sestavni del priprav.

V imenu koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri OK SZDL je podal oceno odgovornosti nosilcev odgovornih funkcij v delegatskem sistemu v občini Jesenice Milan Mežnarc. Ocena je zajemala odgovorne funkcije tako v skupščini občine kakor v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti. Večino teh ocen so predhodno obravnavali tudi v skupščinah interesnih skupnosti in na aktivih zveze komunistov. Posplošeno bi lahko rekli, da je večina med njimi zavzeto opravljala svoje dolžnosti in tudi družbenopolitično živahno delovala, le da so bili nekateri premalo pozorni pri doslednem uresničevanju nekaterih ustavnih določil, predvsem svobodne menjave dela. Tudi ta ocena, je dejal poročevalec, sodi v okvir priprav na volitve, oziroma možnosti ponovnega kandidiranja posameznih nosilcev odgovornih funkcij v delegatskem sistemu.

V razpravi, ki je sledila, so delegati soglašali s podano analizo delovanja delegatskega sistema in nosilcev odgovornih funkcij v delegatskem sistemu v občini še posebej pa so poudarili nekatere naloge in odprli nekaj dodatnih pogledov, ki so dijo v analizo. V občini, je bilo rečeno, je bilo dovolj prizadevanj, da bi pri uresničevanju delegatskega sistema dosegli boljše uspehe, pri čemer smo se tudi učili, vendarle pa je bil dosežen velik napredek, čeprav še nismo dosegli vsega tistega, kar bi lahko. Pri tem, predvsem družbenopolitične organizacije z zvezo komunistov na čelu, niso vzpostavile še vseh možnih stikov z delegacijami in delegati, čeprav se v zadnjem času tudi pri tem čutijo premiki. Predvsem, je bilo poudarjeno, priprave na kongresa Zveze komunistov Slovenije in Jugoslavije morajo pomeniti uporno prizadevanje za dosledno uresničevanje ustavnih določil in zakona o združenem delu. V tem pogledu je za delo zveze komunistov zelo pomembna 30. seja predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in referat Edvarda Kardelja.

Omenjeno je bilo, da delo občinske uprave, delno zaradi subjektivnih, delno pa tudi zaradi objektivnih vzrokov, še ni prilagojeno delovanju za popolnejše uresničevanje ustavnih nalog. Ravno tako, kljub prizadevanjem družbenopolitičnih organizacij, ni bil dosežen nikakršen napredek pri formiranju skupnih služb samoupravnih interesnih skupnosti v občini. Tudi pri tem gre bolj za subjektivne kot objektivne vzroke. Še posebna skrb bo morala biti namenjena podedovanim strokovnim službam iz prejšnjega proračunskega sistema, ki v mnogih primerih delujejo še po starem. Še posebej je bilo poudarjeno, da kadrovanje bodočih delegatov, oziroma evidentiranje možnih kandidatov, mora izhajati iz dogovorjene kadrovske politike v občini in upoštevati vse sredine ter pri tem še posebno skrbeti, da bodo ustrezno zastopani neslovenci, živeči na našem območju, kakor tudi mladi in ženske.

V razpravi je bilo tudi rečeno, da je v analizi sicer dovolj poudarjena ustavna vloga zavestnih socialističnih sil pri uresničevanju delegatskega sistema, vendar se je SZDL pri tem premalo obrnila vase. Pri tem je govornik predvsem opozoril na že sprejete sklepe s področja samoupravnega informiranja in komuniciranja, oziroma njihovo uresniče-

vanje, ter na decembra lansko leto sprejeti družbeni dogovor o ustanovitvi informacijsko dokumentacijskega centra v občini, ki še doslej ni formiran. Tudi poslovnik skupščine občine se glede informiranja ne uresničuje dosledno, predvsem v pogledu priprav krajskih informacij tako za delegate kakor tudi za vse delovne ljudi in občane. S tem je delegat predvsem hotel poudariti, da je pri uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih razmerij še vedno precej subjektivnih vzrokov, ki se kažejo v nezadostni aktivnosti in upornosti, kar potrjujejo tudi primeri v nekaterih krajevnih skupnostih, v katerih so delegacije prepuščene same sebi, še posebno pa to velja za konference delegatov.

Med vzroki za prepočasno uresničevanje delegatskega sistema, je bilo v razpravi omenjeno tudi predpocasno uresničevanje dohodkovnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela, kakor tudi v mnogih primerih neustrezna samoupravna organiziranost krajevnih skupnosti. Pomembno pri tem, je bilo poudarjeno, pa je tudi usposabljanje delegatov, ki je bilo v prvem obdobju dovolj živahno, sedaj pa je popolnoma upadlo. Izraženo je bilo tudi mnenje, da kljub temu, da bi uspeli bolj usklajeno sklicovati seje skupščin interesnih skupnosti, ne bi bile take delegacije kos svojim nalogam, kajti naenkrat bi se pred njimi znašla grmada gradiva i enajstih interesnih področij, ki ga ne bi bilo moč predelati. Bolj ustreznega oblika, je bilo predlagano, bi bile posebne delegacije za posamezne ali sorodno skupino interesnih skupnosti.

V razpravi je bilo omenjeno, da osnovne organizacije sindikata do pred kratkim niso dovolj odgovorno jemale vprašanja evidentiranja možnih kandidatov. Ravno tako vse osnovne organizacije sindikata niso bile dovolj aktivne pri obravnavani analizi in so primeri za nekatere sredine, da so le-to naredili trije ali štiri ljudje. Navedena je bila tudi pomanjkljivost, da tako sindikalne kakor tudi ostale družbenopolitične organizacije niso niti enkrat v letu obravnavale delovanje svojih delegacij, oziroma delegatov, pa tudi vodje delegacij niso čutili potrebe, da bi zahtevali sklic te ali one družbenopolitične organizacije ali ustreznega samoupravnega organa. Premajhna pomoč delegacijam, razen nekaterih izjem, pa je bila izražena tudi od strokovnih služb, predvsem v pogledu priprave in razlage gradiv.

Še prav posebno je bilo v razpravi izpostavljeno vprašanje vključevanja mladih v samoupravne strukture, oziroma njihovo evidentiranje kot možnih kandidatov. Doslej je bilo v krajevnih skupnostih evidentiranih le 45, v organizacijah združenega dela za 145 možnih kandidatov. Pri tem ne gre za formalizem, temveč za neizprosno dejstvo hitrejšega vključevanja mladih, ki naj v aktivnem samoupravnem delu dozorevajo za nadaljnje izgrajevanje samoupravnega socializma.

Občinska konferenca SZDL je ob sklepu sprejela tudi predložena stališča in sklepe za bodoče delovanje na tem področju s pripombo, da jih predsedstvo konference dopolni z nekaterimi ugotovitvami v razpravi.

Ob sklepu lahko rečemo le to, da sprejeta stališča in sklepi, ob izredno celoviti analizi, ki je bila dopolnjena še v razpravi, ob zavzetem delu vseh organiziranih socialističnih sil z zvezo komunistov na čelu, morajo pomeniti osnovo za nadaljnjo krepitev in kvaliteten rast delegatskega sistema in delegatskih razmerij v občini.

TUDI PRI INFORMIRANJU DELAVCEV JE POTREBNA VEČJA ODGOVORNOST

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po krajši razpravi, kaj se želi s tem doseči, je bilo dogovorjeno, da bodo vodji TOZD sporočili na uredništvo v najkrajšem času imena delavcev, ki bodo pošiljali sporočila na uredništvo. Doslej je rezultat dokaj boren, po čemer sklepamo, da tudi na tem področju nismo dovolj odgovorni in dosledni.

Omenjeni razgovor je predvsem izhajal iz dejstva, da so po zakonu o združenem delu za informiranje neposredno odgovorni tudi individualni poslovodni organi, oziroma vodje temeljnih organizacij združenega dela, ki naj znotraj TOZD dobijo človeka, ki bo posredoval pomembnejše informacije, predvsem pa informacije o delu samoupravnih organov na uredništvo Železjarja. Kajti zaradi majhnega števila delavcev na uredništvu je nemogoče, da bi uredništvo tekoče spremljalo delo vseh 22 TOZD in treh delovnih skupnosti, niti ni mogoče, da bi čakali na zapisnike sej samoupravnih organov, ki jih TOZD in DS pošiljajo na center, in po njih oblikovali sporočanje zajemalo tudi oblikovali informacije iz sej samoupravnih organov. Razen tega naj bi to sporočanje zajemalo tudi druge informacije, ki nam bi jih posredovali ali v pisni obliki ali prek telefona, kot so, na primer, izjemni proizvodni dosežki, večja popravila, oziroma zastoji, kvaliteta problema, pomembno izboljšanje izpolnenosti ali zmanjšanja stroškov, predčasno izpolnjevanje planskih nalog, kadrovske - socialna problematika, skrb za delovno okolje človeka - delavca in podobno.

Na istem sestanku smo se dogovorili tudi o ostalih informacijah, ki jih že drugi mesec redno pripravljajo službe, kot so dosežena mesečna proizvodnja z obširnejšim komentarjem, realizacija mesečne prodaje, mesečna dohodkovna realizacija, mesečno gibanje osebnih dohodkov in podobno. Še vedno pa imamo v informacijah nekatere vrzeli kot so: bolj popolno poročanje o gibanju produktivnosti, stroškov, izplenov, dogovorjenih, oziroma planiranih normativov in podobno in to z vseh vidikov, ki jih zahteva zakon o združenem delu.

Dogovorili smo se tudi, da bomo na centru vsaj štirikrat letno sklicovali pooblaščenec delegate temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti na konference, na katerih bi ocenili informiranje v celoti, še posebno pa, kako Železjar uresničuje svojo informacijsko nalogo.

Po analizi, ki smo jo naredili na uredništvu, pa je sporočanje iz temeljnih organizacij združenega dela v večini primerov neredno, iz nekaterih pa doslej sploh nismo dobili niti ene informacije. Iz posameznih TOZD smo doslej dobili, to je, do vključno 9. septembra, naslednje število informacij o delu samoupravnih organov:

TOZD PLAVŽ: ena seja odbora za delovna razmerja;

TOZD JEKLARNA: tri seje odbora za delovna razmerja;

TOZD LIVARNA: ena seja delavskega sveta in ena seja odbora za delovna razmerja;

TOZD VALJARNA BLUMING - ŠTEKEL: tri seje delavskega sveta, štiri seje odbora za gospodarstvo, ena seja odbora za delovna razmerja, ena seja odbora za spremljanje izpolnjevanja postavljenih nalog in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD JESENICE: ena seja delavskega sveta, štiri seje odbora za gospodarstvo in tri seje odbora za delovna razmerja;

TOZD KOVINOSERVIS: ena seja delavskega sveta;

TOZD REMONTNE DELAVNICE: tri seje delavskega sveta, štiri seje odbora za delovna razmerja, dve seji odbora za gospodarstvo in ena seja odbora samoupravne delavske kontrole;

TOZD VZDRŽEVANJE: ena seja delavskega sveta, tri seje odbora za gospodarstvo, tri seje odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD DRUŽBENA PREHRANA: dve seji delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja.

Nobenih poročil pa ni bilo o delu samoupravnih organov naslednjih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti: TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Vratni podboji, TOZD Jeklovlek, TOZD Želblarna, TOZD Strojne delavnice, TOZD Energetika, TOZD Transport, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj in novogradnje. Nobenih poročil nismo dobili tudi o delu samoupravnih organov TOZD Monter Dravograd.

Ob tej informaciji moramo sicer poudariti, da temeljne organizacije združenega dela o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih in stališčih obveščajo delavce prek razglasnih desk in sestankov samoupravnih delovnih skupin, vendarle pa menimo, da bi krajše informacije s sklepi morali, vsaj tak je bil dogovor, objavljati tudi v Železjarju. Izredno malo pa je bilo iz TOZD ali delovnih skupnosti tudi ostalih sporočil, za katere smo se dogovorili.

Ta informacija ima zgolj spodbuden namen, namreč da bi spodbudila vse prizadete dejavnike v sistemu obveščanja, da bi dosegli tekoče in kar najbolj celovito obveščanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, kakor tudi širše družbene skupnosti, kar smo tudi dolžni, saj delamo s sredstvi, ki so družbena lastnina in zato smo tudi družbo dolžni informirati, kako z njimi delamo in gospodarimo.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE: ena seja delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja;

TOZD HLADNA VALJARNA BELA: dve seji odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja;

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE: ena seja delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo, dve seji odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD ŽIČARNA: tri seje delavskega sveta, dve seji odbora za gospodarstvo, dve seji odbora za delovna razmerja in ena seja odbora samoupravne delavske kontrole;

TOZD PROFILARNA: dve seji delavskega sveta;

TOZD ELEKTRODE: štiri seje delavskega sveta, štiri seje odbora za gospodarstvo in tri seje odbora za delovna razmerja;

TOZD KOVINOSERVIS: ena seja delavskega sveta;

TOZD REMONTNE DELAVNICE: tri seje delavskega sveta, štiri seje odbora za delovna razmerja, dve seji odbora za gospodarstvo in ena seja odbora samoupravne delavske kontrole;

TOZD VZDRŽEVANJE: ena seja delavskega sveta, tri seje odbora za gospodarstvo, tri seje odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD DRUŽBENA PREHRANA: dve seji delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja.

Nobenih poročil pa ni bilo o delu samoupravnih organov naslednjih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti: TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Vratni podboji, TOZD Jeklovlek, TOZD Želblarna, TOZD Strojne delavnice, TOZD Energetika, TOZD Transport, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj in novogradnje. Nobenih poročil nismo dobili tudi o delu samoupravnih organov TOZD Monter Dravograd.

Ob tej informaciji moramo sicer poudariti, da temeljne organizacije združenega dela o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih in stališčih obveščajo delavce prek razglasnih desk in sestankov samoupravnih delovnih skupin, vendarle pa menimo, da bi krajše informacije s sklepi morali, vsaj tak je bil dogovor, objavljati tudi v Železjarju. Izredno malo pa je bilo iz TOZD ali delovnih skupnosti tudi ostalih sporočil, za katere smo se dogovorili.

Ta informacija ima zgolj spodbuden namen, namreč da bi spodbudila vse prizadete dejavnike v sistemu obveščanja, da bi dosegli tekoče in kar najbolj celovito obveščanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, kakor tudi širše družbene skupnosti, kar smo tudi dolžni, saj delamo s sredstvi, ki so družbena lastnina in zato smo tudi družbo dolžni informirati, kako z njimi delamo in gospodarimo.

TOZD VZDRŽEVANJE: ena seja delavskega sveta, tri seje odbora za gospodarstvo, tri seje odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD DRUŽBENA PREHRANA: dve seji delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja.

Nobenih poročil pa ni bilo o delu samoupravnih organov naslednjih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti: TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Vratni podboji, TOZD Jeklovlek, TOZD Želblarna, TOZD Strojne delavnice, TOZD Energetika, TOZD Transport, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj in novogradnje. Nobenih poročil nismo dobili tudi o delu samoupravnih organov TOZD Monter Dravograd.

Ob tej informaciji moramo sicer poudariti, da temeljne organizacije združenega dela o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih in stališčih obveščajo delavce prek razglasnih desk in sestankov samoupravnih delovnih skupin, vendarle pa menimo, da bi krajše informacije s sklepi morali, vsaj tak je bil dogovor, objavljati tudi v Železjarju. Izredno malo pa je bilo iz TOZD ali delovnih skupnosti tudi ostalih sporočil, za katere smo se dogovorili.

Ta informacija ima zgolj spodbuden namen, namreč da bi spodbudila vse prizadete dejavnike v sistemu obveščanja, da bi dosegli tekoče in kar najbolj celovito obveščanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, kakor tudi širše družbene skupnosti, kar smo tudi dolžni, saj delamo s sredstvi, ki so družbena lastnina in zato smo tudi družbo dolžni informirati, kako z njimi delamo in gospodarimo.

TOZD VZDRŽEVANJE: ena seja delavskega sveta, tri seje odbora za gospodarstvo, tri seje odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD DRUŽBENA PREHRANA: dve seji delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja.

Nobenih poročil pa ni bilo o delu samoupravnih organov naslednjih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti: TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Vratni podboji, TOZD Jeklovlek, TOZD Želblarna, TOZD Strojne delavnice, TOZD Energetika, TOZD Transport, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj in novogradnje. Nobenih poročil nismo dobili tudi o delu samoupravnih organov TOZD Monter Dravograd.

Ob tej informaciji moramo sicer poudariti, da temeljne organizacije združenega dela o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih in stališčih obveščajo delavce prek razglasnih desk in sestankov samoupravnih delovnih skupin, vendarle pa menimo, da bi krajše informacije s sklepi morali, vsaj tak je bil dogovor, objavljati tudi v Železjarju. Izredno malo pa je bilo iz TOZD ali delovnih skupnosti tudi ostalih sporočil, za katere smo se dogovorili.

Ta informacija ima zgolj spodbuden namen, namreč da bi spodbudila vse prizadete dejavnike v sistemu obveščanja, da bi dosegli tekoče in kar najbolj celovito obveščanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, kakor tudi širše družbene skupnosti, kar smo tudi dolžni, saj delamo s sredstvi, ki so družbena lastnina in zato smo tudi družbo dolžni informirati, kako z njimi delamo in gospodarimo.

TOZD VZDRŽEVANJE: ena seja delavskega sveta, tri seje odbora za gospodarstvo, tri seje odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD DRUŽBENA PREHRANA: dve seji delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja.

Nobenih poročil pa ni bilo o delu samoupravnih organov naslednjih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti: TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Vratni podboji, TOZD Jeklovlek, TOZD Želblarna, TOZD Strojne delavnice, TOZD Energetika, TOZD Transport, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj in novogradnje. Nobenih poročil nismo dobili tudi o delu samoupravnih organov TOZD Monter Dravograd.

Ob tej informaciji moramo sicer poudariti, da temeljne organizacije združenega dela o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih in stališčih obveščajo delavce prek razglasnih desk in sestankov samoupravnih delovnih skupin, vendarle pa menimo, da bi krajše informacije s sklepi morali, vsaj tak je bil dogovor, objavljati tudi v Železjarju. Izredno malo pa je bilo iz TOZD ali delovnih skupnosti tudi ostalih sporočil, za katere smo se dogovorili.

Ta informacija ima zgolj spodbuden namen, namreč da bi spodbudila vse prizadete dejavnike v sistemu obveščanja, da bi dosegli tekoče in kar najbolj celovito obveščanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, kakor tudi širše družbene skupnosti, kar smo tudi dolžni, saj delamo s sredstvi, ki so družbena lastnina in zato smo tudi družbo dolžni informirati, kako z njimi delamo in gospodarimo.

TOZD VZDRŽEVANJE: ena seja delavskega sveta, tri seje odbora za gospodarstvo, tri seje odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD DRUŽBENA PREHRANA: dve seji delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja.

Nobenih poročil pa ni bilo o delu samoupravnih organov naslednjih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti: TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Vratni podboji, TOZD Jeklovlek, TOZD Želblarna, TOZD Strojne delavnice, TOZD Energetika, TOZD Transport, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj in novogradnje. Nobenih poročil nismo dobili tudi o delu samoupravnih organov TOZD Monter Dravograd.

Ob tej informaciji moramo sicer poudariti, da temeljne organizacije združenega dela o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih in stališčih obveščajo delavce prek razglasnih desk in sestankov samoupravnih delovnih skupin, vendarle pa menimo, da bi krajše informacije s sklepi morali, vsaj tak je bil dogovor, objavljati tudi v Železjarju. Izredno malo pa je bilo iz TOZD ali delovnih skupnosti tudi ostalih sporočil, za katere smo se dogovorili.

Ta informacija ima zgolj spodbuden namen, namreč da bi spodbudila vse prizadete dejavnike v sistemu obveščanja, da bi dosegli tekoče in kar najbolj celovito obveščanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, kakor tudi širše družbene skupnosti, kar smo tudi dolžni, saj delamo s sredstvi, ki so družbena lastnina in zato smo tudi družbo dolžni informirati, kako z njimi delamo in gospodarimo.

TOZD VZDRŽEVANJE: ena seja delavskega sveta, tri seje odbora za gospodarstvo, tri seje odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD DRUŽBENA PREHRANA: dve seji delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja.

Nobenih poročil pa ni bilo o delu samoupravnih organov naslednjih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti: TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Vratni podboji, TOZD Jeklovlek, TOZD Želblarna, TOZD Strojne delavnice, TOZD Energetika, TOZD Transport, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj in novogradnje. Nobenih poročil nismo dobili tudi o delu samoupravnih organov TOZD Monter Dravograd.

Ob tej informaciji moramo sicer poudariti, da temeljne organizacije združenega dela o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih in stališčih obveščajo delavce prek razglasnih desk in sestankov samoupravnih delovnih skupin, vendarle pa menimo, da bi krajše informacije s sklepi morali, vsaj tak je bil dogovor, objavljati tudi v Železjarju. Izredno malo pa je bilo iz TOZD ali delovnih skupnosti tudi ostalih sporočil, za katere smo se dogovorili.

Ta informacija ima zgolj spodbuden namen, namreč da bi spodbudila vse prizadete dejavnike v sistemu obveščanja, da bi dosegli tekoče in kar najbolj celovito obveščanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, kakor tudi širše družbene skupnosti, kar smo tudi dolžni, saj delamo s sredstvi, ki so družbena lastnina in zato smo tudi družbo dolžni informirati, kako z njimi delamo in gospodarimo.

TOZD VZDRŽEVANJE: ena seja delavskega sveta, tri seje odbora za gospodarstvo, tri seje odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD DRUŽBENA PREHRANA: dve seji delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja.

Nobenih poročil pa ni bilo o delu samoupravnih organov naslednjih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti: TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Vratni podboji, TOZD Jeklovlek, TOZD Želblarna, TOZD Strojne delavnice, TOZD Energetika, TOZD Transport, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj in novogradnje. Nobenih poročil nismo dobili tudi o delu samoupravnih organov TOZD Monter Dravograd.

Ob tej informaciji moramo sicer poudariti, da temeljne organizacije združenega dela o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih in stališčih obveščajo delavce prek razglasnih desk in sestankov samoupravnih delovnih skupin, vendarle pa menimo, da bi krajše informacije s sklepi morali, vsaj tak je bil dogovor, objavljati tudi v Železjarju. Izredno malo pa je bilo iz TOZD ali delovnih skupnosti tudi ostalih sporočil, za katere smo se dogovorili.

Ta informacija ima zgolj spodbuden namen, namreč da bi spodbudila vse prizadete dejavnike v sistemu obveščanja, da bi dosegli tekoče in kar najbolj celovito obveščanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, kakor tudi širše družbene skupnosti, kar smo tudi dolžni, saj delamo s sredstvi, ki so družbena lastnina in zato smo tudi družbo dolžni informirati, kako z njimi delamo in gospodarimo.

TOZD VZDRŽEVANJE: ena seja delavskega sveta, tri seje odbora za gospodarstvo, tri seje odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD DRUŽBENA PREHRANA: dve seji delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja.

Nobenih poročil pa ni bilo o delu samoupravnih organov naslednjih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti: TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Vratni podboji, TOZD Jeklovlek, TOZD Želblarna, TOZD Strojne delavnice, TOZD Energetika, TOZD Transport, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj in novogradnje. Nobenih poročil nismo dobili tudi o delu samoupravnih organov TOZD Monter Dravograd.

Ob tej informaciji moramo sicer poudariti, da temeljne organizacije združenega dela o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih in stališčih obveščajo delavce prek razglasnih desk in sestankov samoupravnih delovnih skupin, vendarle pa menimo, da bi krajše informacije s sklepi morali, vsaj tak je bil dogovor, objavljati tudi v Železjarju. Izredno malo pa je bilo iz TOZD ali delovnih skupnosti tudi ostalih sporočil, za katere smo se dogovorili.

Ta informacija ima zgolj spodbuden namen, namreč da bi spodbudila vse prizadete dejavnike v sistemu obveščanja, da bi dosegli tekoče in kar najbolj celovito obveščanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, kakor tudi širše družbene skupnosti, kar smo tudi dolžni, saj delamo s sredstvi, ki so družbena lastnina in zato smo tudi družbo dolžni informirati, kako z njimi delamo in gospodarimo.

TOZD VZDRŽEVANJE: ena seja delavskega sveta, tri seje odbora za gospodarstvo, tri seje odbora za delovna razmerja in ena seja odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

TOZD DRUŽBENA PREHRANA: dve seji delavskega sveta, ena seja odbora za gospodarstvo in ena seja odbora za delovna razmerja.

Nobenih poročil pa ni bilo o delu samoupravnih organov naslednjih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti: TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Vratni podboji, TOZD Jeklovlek, TOZD Želblarna, TOZD Strojne delavnice, TOZD Energetika, TOZD Transport, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in DS za ekonomiko, tehnično kontrolo, razvoj in novogradnje. Nobenih poročil nismo dobili tudi o delu samoupravnih organov TOZD Monter Dravograd.

Ob tej informaciji moramo sicer poudariti, da temeljne organizacije združenega dela o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih in stališčih obveščajo delavce prek razglasnih desk in sestankov samoupravnih delovnih skupin, vendarle pa menimo, da bi krajše informacije s sklepi morali, vsaj tak je bil dogovor, objavljati tudi v Železjarju. Izredno malo pa je bilo iz TOZD ali delovnih skupnosti tudi ostalih sporočil, za katere smo se dogovorili.

Ta informacija ima zgolj spodbuden namen, namreč da bi spodbudila vse prizadete dejavnike v sistemu obveščanja

OBČAN KOT SUBJEKT ODLOČANJA V OBČINI

K problemu občana kot subjekta odločanja v občini je mogoče pristopiti s treh osnovnih vidikov: osnovnih družbenih odnosov, ustavnih zahtev in tendenc ter tvorbe socialistične, oziroma komunistične družbe.

Menim, da lahko pravilno opredelimo občana kot subjekt odločanja v občini samo, če gremo z vidika socialistične družbe, ker le s te strani lahko ocenimo današnji položaj občana, ob upoštevanju ustavnih in zakonskih določil.

Da bom lahko to razvil, pa moram najprej opredeliti izhodiščne pojme, in sicer: občina in občan. Brez teh definicij občana ne moremo opredeliti kot subjekt odločanja v občini, ne v sedanosti in ne v bodočnosti.

Naša politična praksa je pri odločanju ustavno-pravnega in političnega pojma občine izhajala iz Marksovih teoretičnih in političnih misli. Marks namreč smatra občino (komuno) kot osnovno enoto ljudi, v kateri delavski razred ustvarja svojo politično oblast — diktaturo proletariata, kot končno politično obliko osvoboditve dela, kot obliko, v kateri se buržoazna družba pretvarja v socialistično.

Naša družba je v iskanju socialističnih rešitev v družbenoekonomskih odnosih ustanavljala različne poti osvoboditve dela in preobrazbe buržoazne družbe v socialistično, toda menim, da je občina ostala ena od najvažnejših oblik tega procesa, in zato lahko menim, da je v sedanosti pogoj občina ostala temeljna politična oblika globalne stvaritve socialistične družbe in s tem socializacije politične oblasti. Da pa je občina to lahko, morajo delavci v svojih temeljnih organizacijah združenega dela in vsi delovni ljudje v svojih organizacijah združenega dela, kakor tudi v interesnih skupnostih, resnično upravljati s svojim delom in drugič, da teritorialno formiranje občine ustreza optimalnim pogojem za organizacijo socialistične skupnosti.

Posebno bi rad poudaril, da za socialistične družbene odnose ni važno samo, da delavci upravljajo z OZD, ampak da so notranji odnosi zasnovani na medsebojni solidarnosti, da se odstrani tehnokratska oblast nad delavci in da se izključi medsebojno izkoriščanje. Na trzišču se OZD ne smejo obnašati sovražno druga proti drugi v težnji medsebojnega izkoriščanja, ampak se mora izdelati širši sistem združevanja dela socialistične družbe, ki s skupnimi naporji ustvarja vse večjo učinkovitost združenega dela in planiranja materialne osnove svojega razvoja. Prav tako morajo biti interesne skupnosti organizacije, v katerih ljudje neposredno in medsebojno, na principu solidarnosti in vzajemnosti, organizirajo zadovoljevanje skupnih potreb, odstranjujoč iz tega kroga vsako vladavino odtujenosti politične oblasti ali birokratskih in tehnokratskih skupin, ki upravljajo s skupnimi sredstvi in vsiljujejo svojo monopolistično oblast nad ljudmi. Tvorba socialistične skupnosti na teritorialni osnovi bi bila nemogoča, če želja po združevanju ne obstaja v OZD in interesnih skupnostih.

Za tvorbo socialistične družbe kot prave ljudske skupnosti je važno, da se najdejo take oblike združevanja dela in interesov, v katerih bi se ljudje lahko počutili kot ljudje s skupnimi interesi, ne pa da se medsebojno borijo za materialne koristi na osnovi izkoriščanja in oblasti enih nad drugimi. Jasno je, da je prvi pogoj za tako družbeno pozicijo človeka svoboda in enakopravnost pri delu, socialna pravičnost in solidarnost v koriščenju skupnih sredstev. Moderna družba in razvoj proizvodnih moči že ustvarjata pogoje, da se človek v svoji osnovni dejavnosti osvobodí izkoriščanja in neenakopravnosti. To pot so pokazali ustavna dopolnila iz 1971. leta, ustava in zakon o združenem delu, prizadevajoč si, da utrdijo sistem, v katerem bodo delavci upravljali s celotnim procesom družbene reprodukcije.

Ljudje objektivno žive in delajo v določenih naseljih z vse večjo tendenco urbanizacije, to je, tvorbe skupnih organiziranih pogojev dela in življenja, karaktističnega za sodobna urbanistična naselja.

Ti ljudje imajo vse večje potrebe, da skupno rešujejo stanovanjska vprašanja, komunalne usluge, prevoze, izobraževanje, zdravstvo in splošni dvig družbenega standarda. Skupni interes je vse višji in v tem je cilj planiranja razvoja materialne osnove skupnega življenja nekega teritorija, posebno infrastrukture kot važnega elementa vsake teritorialne skupnosti. Teritorialna skupnost ni samo neposredna skupnost ljudi kot posameznikov, ampak tudi njihovih organizacij dela in interesov. Za uresničitev skupnih in

teresov je potrebno organizirati tudi politično oblast, kot politično obliko ekonomske osvoboditve delavcev. Brez politične oblasti, kot specifične oblike odnosov med ljudmi, se v moderni družbi ne more utrjevati in razvijati noben sistem. Tudi v sodobni socialistični družbi ob vseh tendencah tvorbe enotnosti obstajajo družbeni konflikti. Še vedno obstoje sloji, ki izkoriščajo še premajhno razvitost proizvodnih moči in premajhno družbeno bogastvo ter žele vzpostaviti svojo oblast in s pomočjo te materialno premoč. Ne smemo pa tudi pozabiti na mednarodne pogoje, v katerih obstaja socialistična družba, ki se mora neprestano potrjevati, izpolnjevati in braniti pred raznovrstnimi napadi.

V takih družbenih sporih, kakor tudi zaradi protisocialističnih tendenc posameznikov in grup, je nujno, da obstaja politična oblast delavskega razreda za čuvanje revolucionarnih pridobitev, utrjevanje družbenih norm obnašanja in odnosov, čuvanja zakonitosti in razreševanje konfliktov. Ta oblast, če je družba socialistična, predstavlja pogoj enotnosti. To se izraža posebno v skupni razvojni politiki in njenemu izvajanju.

Da se občina lahko organizira kot teritorialna skupnost, v kateri občani in njihove OZD in interesne skupnosti ustvarjajo skupne interese in s tem tudi v etičnem pogledu razvijajo enotnost, mora biti teritorialno tako oblikovana, da jo ljudje občutijo kot skupnost in da lahko vidijo ter rešujejo skupne interese. Zato je za oblikovanje občine važna njena teritorialna opredelitev. To v marsikaterem primeru ni bilo upoštevano in bi bil verjetno potreben kritičen pregled sedanje teritorialne formacije občin. V nadaljnjem razglabljanju se bom držal predpostavke, da bodo, oziroma so naše občine formirane na pravilnem principu socialistične enotnosti.

Drugo, kar moram opredeliti, je pojem občana. Zgodovinsko je vezan na buržoazno revolucijo, katere nosilci so reklamirali svobodo za vsakega, enakopravnost ljudi in njihove enake politične pravice. Zato je človek postal v političnem sistemu mešan s svojo splošno pravico glasovanja. Buržoazija kot taka pa ni mogla in ni hotela izenačiti vseh ljudi. Buržuj je imel, kot pravi Marx: »tudi individualno pravico glasovanja«, zato da v »svojem delu izbere za sebe delavca«, pravica delavca pa je v tem, da »enkrat v treh letih odloča, kateri član vladajočega razreda bo predstavljal in tlačil narod v parlamentu«.

Marx v svoji oceni Pariške komune ni kazal na to, da je treba zaradi takega stanja ukiniti pojem »mešan« in »splošna pravica glasovanja«, ampak je rekel, da »mora splošna pravica glasovanja služiti narodu, organiziranemu v komun«.

Pariška komuna je izbirala svoje odbornike s splošno pravico glasovanja, toda bili so zamenljivi. V socialnih odnosih je uvedla, kot oblast delavskega razreda, dva revolucionarna procesa: najprej je menila, da bo komuna »kot politična oblika ekonomske osvoboditve dela« naredila vsakega za delavca, nato pa bo delavec postal pravi mešan, to je politični človek, ki odloča o vseh svojih odnosih na delu in v vseh političnih oblikah združevanja.

Če sledimo Marxovim mislim, posebno v analizi Pariške komune, menim, da v naši družbi ne bi bilo smiselno opuščati pojma občan kot političnega bitja, ki je subjekt v vseh družbenih odnosih. Naš mešan ni več abstraktni mešan (čeprav še nima v današnji strukturi družbi

možnosti, da v celoti uresniči svoje pravice), ker ima kot združeni delavec pravico do dela z družbenimi sredstvi in upravljanja z družbeno reprodukcijo in delom v svoji OZD. Kot delovni človek ima družbeno ekonomske in samoupravne pravice v družbeno-ekonomskih in političnih odnosih ter kot nosilec samoupravljanja odloča o vseh odnosih v svojih samoupravnih enotah.

Občan je torej v našem političnem sistemu vsak človek z vsemi političnimi pravicami in to kot občan in kot delavec. Zaradi tega pojem občan ne more biti zamenjan z nobenim drugim pojmom, npr.: delavec ali delovni človek, ker imajo ti pojmi določnejši pomen v današnji družbi. Poudariti pa moram, da občan ni neki »abstraktni občan« katerekoli družbe, ampak je socialistični občan.

Iz dosedanjega izvajanja se vidi, da izhajajo iz načela, da je občan osnovni subjekt občine in da je vedno del nekega kolektiva.

Samoupravljanje kot politični odnos pomeni, da vsak človek vedno in v vseh institucionalnih oblikah mora biti nosilec odločanja v ekonomskih, političnih in drugih interesih.

Samoupravljanje ne bi bilo samoupravljanje, ko ne bi pomenilo samostojne subjektivnosti vsakega človeka, ki združuje delo, njegove enakopravnosti z drugimi in odločanja o skupnih interesih s pomočjo medsebojnega dogovarjanja. S tem samoupravni sistem odstranjuje odtujenost človeka od sredstev in rezultatov njegovega dela.

Drugi nesamoupravni socialistični sistemi so reševali problem odnosov človeka — individuum do družbe na osnovi pravic, kot pravnih institucionaliziranih organizmov, kot izraza razredne vladavine.

Človek kot posameznik pa razen splošne pravice glasovanja ni imel individualnih pravic v družbeno-ekonomskih odnosih, razen pravice do odrejenega osebnega dohodka in socialnih pravic iz določenih družbenih sredstev, s katerimi upravlja država ali druga družbena institucija.

Taki družbeno-politični odnosi nujno rojevajo razne oblike vladavine, kot so birokratska, tehnokratska in druge. To je železni zakon vsakega večinskega odločanja na osnovi pravice glasovanja, pa naj bo to v družbeno-političnih, delovnih ali drugih organizacijah. Stvarna politična oblast je nujno odtujena od človeka, ki ostaja še naprej najemnik pri delu in podanik v političnih odnosih, v javnih službah pa objekt socialne zaščite.

Take odnose je delno vseboval tudi naš dosednji sistem, ker je človeka smatral samo za enoto kolektiva in je njegove pravice odražal na glasovalnih pravicah v tem kolektivu. Šele z amandmaji iz 1971. leta so se začele vzpostavljati individualne pravice delavcev do sredstev in rezultatov dela ter koristnika sredstev družbenega standarda. Človek je prešel iz abstraktnega člana kolektiva v nosilca določenih konkretnih družbeno-ekonomskih pravic. Pravica odločanja je rezultanta človekovih individualnih družbeno-ekonomskih pravic do sredstev in rezultatov dela ter sredstev družbenega standarda.

Ta pravica se v zakonodaji uzakoni kot pravica dela z družbenimi sredstvi vsakega posameznika, ki združuje delo, in pravica koristnika do interesnih skupnosti. Na osnovi te pravice delavec organizira svoje OZD, ureja medsebojne odnose z drugimi delavci, odloča o procesu dela in poslovanja, odloča o delitvi dohodka in o razširjeni reprodukciji.

Ker delavec v združenem delu odloča na osnovi svojih individualnih pravic o družbenih sredstvih, se postavlja kot važno vprašanje, na kakšen način odloča z večinskim glasovanjem, za katerega sem že omenil, da nujno vodi do odtujitve oblasti.

Sodelavec v jeklovleku

Amandmaji iz 1971. leta so ta princip v načelu izpustili. Amandma XXI na samem začetku poudarja za odločanje, da je »neposredno in enakopravno z drugimi ljudmi«. Ta princip se uporablja v vseh družbenih odnosih. Odločanje se dosledno temu principu vnaša v celotni ustavni sistem samoupravnega sporazumevanja kot oblika neposrednega in enakopravnega odločanja. To pomeni, da je naš upravni sistem v družbeno-ekonomskih odnosih zapustil princip odločanja večinskega glasovanja kot splošni princip in namesto njega vnesel princip samoupravnega sporazumevanja. Glede na to, nihče v načelu ne more biti z večino drugih prisiljen na določen odnos glede svojih družbeno ekonomskih pravic. Pravni sistem pa mora razreševati situacije, ki nastajajo, če ni sporazumevanja.

Princip neposrednosti in enakopravnosti v odločanju preko sporazumevanja nujno prehaja iz družbeno-ekonomske v politično sfero. Dosledno se uporablja v družbeno-ekonomskih odnosih med republikami in pokrajinama, v federaciji in se razširja na vsa področja, ker predstavlja to pravo nacionalno enakopravnost. Izraža se tudi v politiki dohodka, investicij, infrastrukture ipd. Jasno je, da metoda samoupravnega sporazumevanja ne more postati splošni princip v nekih političnih odnosih (sprejem zakonov), kakor tudi ne v odločanju o intervenciji države kot izraza razredne oblasti. Prav tako pa je jasno, da se vse več uporablja v odločanju določenih političnih in še posebno nacionalnih subjektov medsebojnega sporazumevanja.

Položaj občana kot subjekta odločanja v občini izhaja v osnovi iz njegovega položaja kot delavca v OZD, kot uporabnika sredstev standarda v interesnih skupnostih in kot nosilca določenih družbeno-ekonomskih pravic na osnovi osebnega dela. V novo ustavo je vnesen princip, da občan odloča o skupnih interesih v občini, ne samo kot občan na splošnih ali specifičnih zborih, ampak z odločanjem v OZD in interesnih skupnostih.

Občina predstavlja teritorialno enoto, v kateri žive ljudje v objektivno danih medsebojnih odnosih. Ti odnosi temelje, ne glede na občasne prepire, na principu solidarnosti. Vse večja urbanizacija nujno postavlja problem organizacije skupnega življenja in tu prihaja do problemov urbanističnega organiziranja življenja, odnosov itd. Ne glede na to, kje so deli tega skupnega življenja organizirani (OZD, SIS, javne službe itd.), se ljudje v ustvarjanju svojih interesov prepletajo, ker žive skupaj na istem prostoru in so medsebojno odvisni eni od drugih ter tudi od služb. To skupno življenje se mora omogočiti, organizirati in dvigati na višjo stopnjo standarda. Ljudje odločajo o obliki in načinu skupnega življenja, in sicer posamezno kot občani in organizirano v OZD in interesnih skupnostih. Centri odločanja morajo biti zato tesno povezani z OZD, SIS in naselji, organiziranimi v neko celoto.

Osnovni pogoj takega skupnega življenja je infrastruktura urbaniziranega življenja, brez katere ne more živeti in delati noben del celote. To so električna in druge energije, ceste, vodovod in kanalizacija, PTT. To so javne službe in ne morejo biti organizirane niti njih dejavnost ne more biti uresničena brez volje občanov in njihovih OZD in pravnici. Odnos občanov do teh organizacij mora biti zasnovan na pravi občanov do koriščenja teh služb, ne glede na to, za kako široko področje so zasnovane. Ta pravica o uporabi teh služb vsebuje tudi pravico odločanja o medsebojnih odnosih, ker bi drugače postale te službe močna oblast nad občani.

Stalen napredek znanosti in tehnike, porast produktivnosti dela, neprestane zahteve za povečanje življenjskega standarda, razvoj pogojev življenja in intenzivnejše medsebojno povezovanje naselij zahtevajo samoupravno planiranje, ne samo razvoja prostora, ampak tudi povezavo tega planiranja z ekonomskim razvojem, z razvojem služb in socialnih ustanov.

Glede na to ima planiranje v občini specifičen značaj, ne samo planiranje materialne osnove življenja, ampak tudi planiranje in programiranje razvoja skupnih pogojev življenja. Odločanje o programu je tudi sfera odločanja občanov, pa naj bo to neposredno ali preko delegatov OZD.

Občina je torej družbeno-politična skupnost, osnovana na teritorialni osnovi, v kateri je občan subjekt odločanja in to lahko neposredno s svojo splošno pravico odločanja ali pa organizirano v ožji teritorialni enoti (KS), OZD, interesni skupnosti, raznih organizacijah s področja socialnega ali kulturnega življenja ali političnih organizacij.

Oblike organizacije odločanja morajo biti take, da se občan vedno lahko vključi in da ima politično zaščito pravice odločanja in s pravico negiranja določil, za katera ni imel možnosti odločanja.

ODLOČANJE Z NEPOSREDNIM GLASOVANJEM NA OSNOVI SPLOŠNE PRAVICE GLASOVANJA

Kot sem že poudaril je tendenca, da je občan v občini ali drugi družbeno-politični skupnosti, da lahko čim več odloča, organiziran v ožje ali širše skupnosti dela in interesa. Toda sfera odločanja, ki bo verjetno vedno ostala domena neposrednega individualnega odločanja, na osnovi splošne pravice glasovanja, je sfera izbora članov določenih samoupravnih organov. Novi ustavni sistem predvideva neposreden izbor organov v osnovnih združenjih dela in interesa, mestnih skupnostih, kot tudi izbor delegacij ter združenj, ki sodelujejo v delu skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

Pojavila se je dilema okoli izbora določenih teles ali funkcionarjev. Izvori te dileme izhajajo iz sledečega: splošna kritika neposrednega izbora izhaja iz že poznane, da je splošna izborna pravica svojstvena

Linija za antikorozijsko zaščito odlitkov v Ivančni Gorici — izdelek TOZD Kovinoservis

buržoazno-parlamentarni večstrankarski demokraciji. V teh izbirah se organizirane stranke s svojimi aparati bore za glasove in praktično onemogočajo pravi izbor. Kljub temu pa pri občanah obstaja mnenje, da odločajo, in zato je neposreden izbor združil pri širših slojih določeno moralno-politično avtoriteto. V enostrankarskem sistemu avtoriteta izbora upada, v našem sistemu pa so zadnji izbori, skozi način kandidature in postavljanjem več kandidatov, to avtoriteto povzdignili.

Osnovna karakteristika neposrednih izborov v organe iznad osnovnih organizacij pri nas izhaja iz tega, da so tako izbrani predstavniki skozi izborni čas neodvisni od svojih izbirateljev in da tako niso obvezni, da izražajo voljo občanov. Odtušujejo se od izborne baze. Da bi se omogočilo stalno in čvrsto povezovanje članov skupščin z bazo, mora biti član izbran iz delegacije, ki je v stalni povezanosti z bazo, tako bo član konkretni delegat svojih organiziranih volilcev. To delegata naredi tudi manj odvisnega od vrha politične stranke in bo zavezan izražati voljo baze.

DELEGATSKO ODLOČANJE

To je osnovni princip v organih samoupravljanja. Je izraz načela, da mora odločanje pomeniti neprestano prisotnost vsakega posameznika v celotnem sistemu odločanja. Občan preko svojega delegata, ki je v načelu vedno povezan z vsemi člani določene baze, prisostvuje v odločanju z dajanjem instrukcij ali pa s politično kritiko. Delegatsko odločanje je specifična oblika odločanja občanov.

Ta sistem ima neposreden vpliv na sestavo organov samoupravljanja, ki morajo biti po principih novega ustavnega sistema sestavljeni iz delegatov, katere izvolijo deli baze in so lahko ti deli samo pravno oblikovane samoupravne skupnosti ali organizacijske enote procesa dela ali deli naselja.

Ti delegati, povezani neposredno z bazo ali delegacijo, odločajo vedno in konkretno v imenu članov skupnosti, katero predstavljajo, in tako vsi člani skupnosti sodelujejo v odločanju.

Toda karakteristika tega odločanja ni samo v tem, da delegat predstavlja bazo, ampak tudi v tem, da je v svojem odločanju vezan na smernice in stališča baze, katero predstavlja. Imeti mora za vsako svojo odločitve instrukcijo baze, katero predstavlja, tako da je stalna vez med bazo in organom samoupravljanja. Tako je ta organ mesto sporazumevanja občanov, organiziranih v samoupravne skupnosti.

Tu se postavlja vprašanje, ali se lahko v delegatskem sistemu odločanja uporablja večinski princip odločanja. Delegatski sistem v svojem bistvu vsebuje tudi princip sporazumevanja, ne glede na to, da delegati po projektiranem ustavnem sistemu niso vezani z imperativnim mandatom, ki bi preprečil sporazumevanje. Vedno je prisotna obveza neprestanega konsultiranja z bazo.

Glede na to je v delegatskih zborih in samoupravnih organih stalno prisotno sporazumevanje. Za nekatere odločitve, določene z ustavo, zakonom ali samoupravnim sporazumom o združevanju, je potrebno popolno soglasje za končno odločitev, posebej v OZD, ko se odloča o sredstvih.

V občinskih in drugih družbenopolitičnih skupnostih se bodo obveze sprejemale po manj ali več kvalificiranem večinskem principu, ki v načelu ni soglasen s tendencami delegatskega sistema. Zato se zahteva, da se z osnovnimi akti skupnosti odloči, katere odločitve se bodo sprejemale z večinskim principom, na kakšen način in po kakšni proceduri. Procedura mora omogočiti maksimalno soglasnost baze.

SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE

Samoupravno sporazumevanje, ne glede na to, ali se poteka z družbenim dogovorom ali samoupravnim sporazumom kot specifičnim pravnim dokumentom, je odraz volje občana.

Glede na tendence samoupravne družbe mora biti samoupravno sporazumevanje oblika neposrednega reševanja skupnih vprašanj raznih subjektov brez intervencije nekega institucionaliziranega organa samoupravljanja. To mora biti oblika reševanja skupnih problemov v občini, kar je posebno poudarjeno v ustavi.

Zakaj, na primer, delovne organizacije ne bi reševale določenih problemov infrastrukture z neposrednim sporazumevanjem brez intervencije občinske skupščine?

Odločanje o skupnih interesih v občini se mora vršiti na neposrednem samoupravnem sporazumevanju zainteresiranih samoupravnih enot ali neposrednega občana. To bo še bolj demokratiziralo odločanje o skupnih interesih v občini, ker se bo o njih odločalo najprej v samoupravnih enotah, katerih predstav-

niki medsebojno sklepajo družbene dogovore ali samoupravne sporazume.

Ne glede na to, da samoupravno sporazumevanje pomeni izraz avtonomije volje, mora imeti izvrševanje sankcije politične oblasti. Tisto, o čemer se enakopravni subjekti sporazumejo, mora biti njihova čvrsta obveza.

Samoupravni sistem določa organe, ki bodo obravnavali kršenje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov. Verjetno pa jih bo morala samoupravna praksa še naprej razvijati.

PROSTOVOLJNO ZDRUŽEVANJE

Občani so bili vedno zainteresirani, da na raznih področjih socialnega in kulturnega življenja organizirajo prostovoljna združenja, v katerih ustvarjajo razne socialne in kulturne aktivnosti. Številne potrebe, ki jih imajo ljudje, se ustvarjajo s takimi združenji, zato so ta eden od konstitucijskih faktorjev občinske skupnosti.

Ustanove in zakonske norme ne vsebujejo norm o odnosih v takih združenjih. Z ene strani potrjujejo, da je osnivanje in delo teh združenj odraz svobodne volje občanov. Naš samoupravni demokratični sistem zahteva, da se odločitve v teh organizacijah zasnujejo na prosti volji članov, da so člani v njih enakopravni in da svobodno prevzemajo razne obveznosti.

NAŠI INOVATORJI PETIČ NA RAST YU 77 NA REKI

Vsakoletna razstava izumov, tehnoloških in tehničnih inovacij ter novosti praznuje letos svoj mali jubilej. V tem času, od leta 1973, je zaslovela kot splošno priznana in kakovostna razstava z mednarodnimi dosežki. Jeseniški iznajditelji, novatorji in racionalizatorji so razstavljali svoje inventivne in inovacijske dosežke že na štirih razstavah na Reki z velikimi priznanji, plaketami in častnimi diplomami.

Delavsko ustvarjanje je v zadnjih letih, še prav posebno pa po prvi tovrstni razstavi na Reki leta 1973 in pozneje, zabeležilo izreden polet in vzpon, tako v množičnosti kakor tudi v kakovosti tehničnih dosežkov.

Naši iznajditelji so skupaj z novatorji, racionalizatorji in inovatorji v zadnjih letih z uspehom razstavljali ne samo na Reki, temveč tudi na razstavah v Zagrebu, Beogradu, Celju in Ljubljani. S svojimi inovacijskimi dosežki so na vseh teh specialnih razstavah vzbudili zanimanje in navdušenje organizatorjev teh razstav in tudi velikega števila obiskovalcev.

Zveza iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav na Reki, ob vsestranski pomoči zveznih in republiških gospodarskih zbornic in številnih družbenopolitičnih organizacij ter organizacij združenega dela, letos pripravlja že peto razstavo pod naslovom RAST Yu 77 na Reki, v

Kot se iz dosedanjega razmišljanja vidi, novi ustavni sistem inicira višjo stopnjo demokratičnega odločanja, katerega osnova so z ustavo potrjene pravice občanov v družbenoekonomskih in političnih odnosih. Tak sistem odločanja je zasnovan na odločanju v osnovnih samoupravnih enotah in združenjih in ker predstavlja novo fazo razvoja socialistične samoupravne demokracije, ne more izhajati samo iz ustavnih določil. Ne more biti izveden brez uporne in zavestne akcije političnih organizacij, v prvi vrsti zveze komunistov. Prav tako se ne more razvijati brez določene družbene zaščite. Zato je v ustvarjanju tega sistema nujna prisotnost politične oblasti kot izraza diktature delavskega razreda. Toda tudi politična oblast je sama po sebi izraz socialistične demokracije, zato je uresničitev celotnega sistema lahko le plod naporov vseh družbenih moči.

Jože Kobentar

VABILO NA PIKNIK

Vse sodelavce in upokojenke TOZD Žičarna vabimo na piknik, ki bo v soboto, 17. septembra, na Pristavi v Javorniškem rovtu. Avtobus bo odpeljal ob 9. uri izpred Čufarja.

Sindikalni odbor ŽIČARNA

ŠTEVILO ZAPOSLENIH V DELOVNIH ORGANIZACIJAH SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

Delovna organizacija	Popr. št. zaposleni, 1976	Načrt 1977	Dejansko št. zap. 77 stanje zad. v mes.	popreč. kumul.	Indeksi 5:2	5:3
1	2	3	4	5	6	7
Jesenice	6434	6621	6550	6509	101	98
Ravne	4554	4680	4660	4632	102	99
Štore	3066	3352	3283	3212	105	96
Železarne	14054	14653	14493	14353	102	98
Plamen	520	520	520	518	100	100
Tovil	307	316	310	309	101	98
Veriga	1115	1333	1296	1278	115	96
Žična	584	555	521	539	92	97
Predelovalci	2526	2724	2647	2644	105	97
M I	102	103	99	99	97	96
DSSS SŽ	30	35	32	32	107	91
Skupaj SŽ	16712	17515	17271	17128	102	98

VABIMO VAS NA IZLET

Društvo rudarskih, metalurških inženirjev in tehnikov organizira v dneih 8., 9. in 10. oktobra izlet v Budimpešto za vsa strokovna društva, včlanjena v ZIT Jesenice.

Odhod bo v soboto, 8. oktobra, zjutraj z Jesenic mimo Ptuja in Čakovca v Budimpešto, kjer bosta nastanitev v hotelu in večerja v značilni madžarski restavraciji.

V nedeljo, 9. oktobra, avtobusni ogled znamenitosti mesta. Po kosilu bo prosto popoldne za individualni ogled mesta.

V ponedeljek, 10. oktobra, bo eventualno zjutraj prosto za nakupe in povratek v domovino.

Cena potovanja in bivanja bo od 1.300 do 1.400 din, odvisno od vrste hotela in obvezne menjave na meji.

Vsi člani ZIT imajo popust v višini, ki bo odvisna od prispevka ZIT za ta izlet.

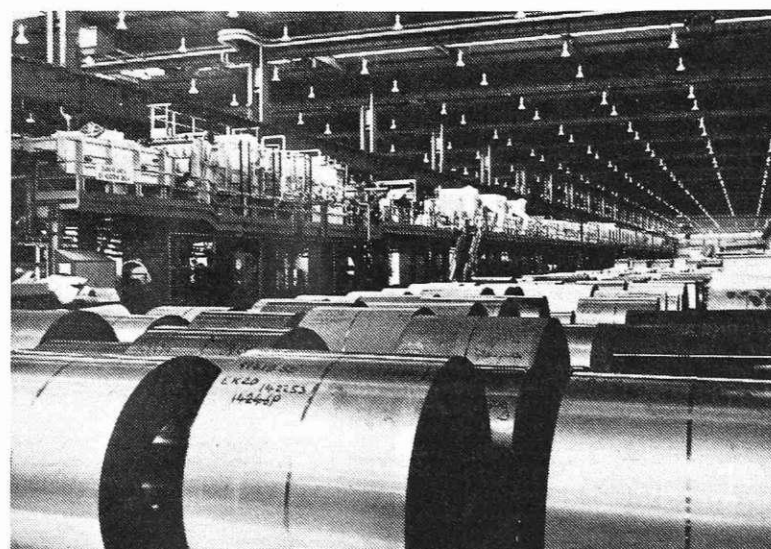
Nečlani ZIT plačajo polno ceno. Nečlani se lahko udeležijo izleta le v primeru, če avtobus ne bo zaseden.

Prijave sprejema Jože Arh, RO, telefon 880, do 24. septembra.

Vsakdo mora imeti veljaven potni list.

Sodelavec - rezalec

Žarilna linija za nerjavna jekla v hladni valjarni Bela

OPRAVIČILO

V zadnji 35. številki našega glasila je prišlo do neljube napake, oziroma zamenjave dveh naslovov. Naslov sestavka POJASNILO IN DOPOLNILO, objavljen na sedmi strani, namreč sodi k sestavku POJASNILO K ZAHTEVKU PREKLICA V ŽELEZARJU ŠTEVILKA 21 Z DNE 2. JUNIJA 1977, objavljenem na 9. strani, in obratno. Do zamenjave je prišlo zaradi enakega začetka obeh naslovov, oziroma ker se naslovi ločeno postavljajo od samega sestavka.

Prosimo bralce in prizadete, da nam to napako oprostijo.

UREDNIŠTVO

Železarski globus

KOLUMBIJA

V prihodnjih desetih letih bo vlada te južnoameriške države porabila 1,8 milijarde dolarjev za povečanje proizvodnih zmogljivosti svoje železarske industrije. Za povečanje največje integralne železarne v državi - Acerias Pax del Rio - pa bodo porabili 508. milij. dolarjev. Do leta 1985 bodo med drugim zgradili še eno integralno železarno, katere investicijske stroške cenijo sedaj na 1,350 milijarde dolarjev.

NIZOZEMSKA

V železarni Ijmuiden bodo zgradili novo napravo za kontinuirno vlivanje jekla. Zanj bodo porabili 100 milij. dolarjev. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 1,5 milij. ton ingotov. Z redno proizvodnjo v tej napravi bodo pričeli leta 1980.

Svetlobni stolp na letališču Brnik - izdelek TOZD Kovinoservis

Železarski globus

FRANCIJA

Železarska družba Usinor bo v svojih železarnah instalirala nekaj novih naprav in tako povečala njihove letne proizvodne zmogljivosti. Tako bodo v železarni Dunkerque zgradili novo valjarno pločevine, v železarni Denain pa instalirali novo napravo za kontinuirno vlivanje jekla. V isti železarni bodo instalirali tudi nove kisikove konvertorje. V železarnah Mardyck in Montaire pa bodo povečali proizvodne zmogljivosti hladnih valjarn.

ZDA

Železarne v ZDA porabijo šest odstotkov celotne porabe energije v tej državi. Pri tem je energetska situacija na splošno ugodna, ker krijejo 70 % svojih energetskih potreb z lastnim premogom. Težav pa je vedno več, povezanih z izkopom tega premoga. Vzroki so v stankah, v pomanjkanju rudarjev in izredno zaostrene zahteve, povezane z varstvom okolja in zaščito pri delu. Zato je padla količina nakopane premoga na moža s 15 ton v letu 1969 na 8,5 tone v letu 1976.

ZGODOVINA USTANOVITVE IN DELOVANJA BRANKO BLENKUŠ PODOFICIRSE ŠOLE IV. OPERATIVNE CONE

Kapitulacija in okupacija Jugoslavije leta 1941 sta zelo potrdili narode, ki so prebivali na tem področju. Kljub močnemu in množičnemu sovražniku pa so vsi svobodoljubni in poštene prebivalci na tem prostoru leta 1941 sledili klicu KPJ, ki je pozvala vse narode v boj proti sovražniku in v boj za socialistično revolucijo. Svobodoljubni Slovenci so se odzvali klicu Osvobodilne fronte, oziroma s simpatijami podprli njen program. Na vseh področjih Slovenije so se pojavljale in stopale v akcije proti nadmočnim sovražnikom partizanske enote, ki so imele nalogo rušiti komunikacije, industrijske in energetske naprave ter vire in z nenadnimi napadi onesposobljati vojaške enote, konvoje ter podobno.

Partizanska vojska je kljub strahovitemu terorju, preseljevanju, uničevanju ljudi v koncentracijskih taboriščih, streljanju talcev od 1941 do 1945 iz dneva v dan naraščala. Vanjo so stopali prostovoljci pa tudi mobiliziranci. Med njimi, posebno med mlajšimi, je bilo precej takšnih, ki še nikoli prej niso imeli v rokah puške. Komandni kader se je vzgajal in rasel takorekoč v boju s sovražnikom. Uspehi v bojih so bili v glavnem posledica predanosti, hrabrosti in posebne taktike partizanskega bojevanja. V borcih za svobodo in revolucijo je bila visoka zavest, da se jugoslovanski človek bori proti zavojevalcu, proti zverji, ki bi najraje vse naše narode zbrisala z zemeljskega površja. Zavest, predanost in hrabrost so bile osnova zmagovitosti partizanske vojske.

Vrhovno poveljstvo Jugoslavije in glavna poveljstva so takoj v začetku boja pričela delovati, da se čimveč borci NOV in POJ usposablja v vojaških veščinah. Zato so že zgodaj pri vrhovnem štabu, glavnih štabih, v okviru korpusov ter con pričeli organizirati in izvajati vojaške tečaje ter šole.

Vsaka pokrajina v Sloveniji ima svojo zgodovino partizanskega bojevanja, ki je bila povezana in vodena iz glavnega štaba Slovenije.

Štajersko so Hitler in njegovi pajdaši imeli za »najbolj nemško«

in jo kmalu priključili k velikemu rajhu. Toda izkazalo se je, da so se zelo zmotili. Že v letu 1941 so se, kot drugod, tudi tu pojavili prvi partizani. Znan je Lackov bataljon in njegov herojski boj sovražnikom na Pohorju. Znana je množica ustrelenih talcev pri Frankolovu, kar je bil povračilni ukrep za partizanske akcije na tem področju, itd.

Prihod XIV. divizije na Štajersko leta 1943 pa je takorekoč vrnil v boj proti okupatorju vso Štajersko, del Koroške in predel od Save do Kamnika. Kljub precejšnjim izgubam v teh enotah so v divizijo stopali novi borci, ki so jo večali in krepili. Sestavljale so jo Tomšičeva, Šarčarjeva in brigada Mirka Bračiča. Ob njej pa sta delovali še dve samostojni brigadi, in sicer Šlandrova ter Zidanskovala. Poleg brigad je tu operiralo več odredov. Od Kamnika in Domžal ter na jugu do Save, na severu do Menine, na vzhodu pa do Celja, je deloval kamniško zasavski odred. Na Kozjanskem je operiral kozjanski odred, na Pohorju pohorski odred, na Koroškem pa vzhodnokoroški odred.

Takoj po ustanovitvi odredov so prav tako kot drugod tudi na Štajerskem in Koroškem posvečali vso skrb urjenju borcev. Za najboljše med njimi so v okviru IV. operativne cone v odredih organizirali razne, predvsem pa pehotne tečaje. To se da ugotoviti in je dokumentirano, na primer, s sledenim poročilom, ki ga je štab IV. operativne cone poslal s položaja 30 IX. 1943 glavnemu štabu NOV in POS. V njem je zapisano: »Pri štabu IV. operativne cone smo organizirali pešadijski in minerski tečaj, ki sta v teku in bosta zaenkrat ustrezala našim potrebam. Podpis – politkomisar: Ciril Ribičič, komandant: Franc Poglajen-Kranjč«.

Glede na to, da je v drugi polovici leta 1943 prihajalo v partizanske enote vedno več novih borcev in je bil zato potreben komandni kader, so pri štabu IV. operativne cone organizirali podoficirsko šolo. V zvezi s tem so 29. I. 1944 poslali glavnemu štabu Slovenije med

drugim naslednje sporočilo: »Na osnovi vaše naredbe vam sporočamo, da se je prvi kurz podoficirske šole vršil pri štabu cone od 26. XI. do 7. XII. 1943. Izčrpno poročilo smo vam poslali. Slednji tečaj se bo vršil v teku meseca februarja.

V času od prvega kurza do sedaj nismo mogli vršiti podoficirskih tečajev, ker nismo imeli kadrov za nastavnike. Poleg tega pa nam tudi prilike niso dovoljevale vsled nemških ofenziv na vse sektorje naše cone.

Prosimo vas, da nam po možnosti pošljete vsaj dva nastavnika, če jih imate na razpolago. Podpis – politkomisar: Ciril Ribičič, komandant: Franc Poglajen.

Ob takšnem sodelovanju med IV. operativno cono in glavnim štabom Slovenije se je podoficirska šola po aprilu 1944 temeljito organizirala. Za komandanta je bil imenovan kapetan Miha Avšič, ki je prišel iz Tomšičeve brigade, kjer je bil operativni oficir. Miha Avšič je izhajal, lahko rečemo, iz tako imenovane slovenske oficirske družine Avšičev, ki so se opredelili za NOB. Medtem ko je bila na drugi strani Rupnikova oficirska družina biše jugoslovanske vojske, ki se je podala na izdajalsko pot, k belogardistom. Za komisarja podoficirske šole je bil imenovan Bojan Škrk, dijak iz Ljubljane, ki je prišel na Štajersko s XIV. divizijo in se je prekalil v bojih na njenem zelo znanem pohodu. Bil je namreč v Šarčarjevi brigadi namestnik politkomisarja. Oba sta pričela z intenzivnimi pripravami za organizacijo petih tečajev, in sicer: za pehoto; minerski tečaj, obveščevalni tečaj, intendantski tečaj in tečaj za zveze.

V te priprave je sodilo iskanje potrebnega kadra predavateljev ter razpis za izbor gojencev. Gojence in večji del predavateljev so izbrali po operativnih enotah IV. operativne cone. Nekaj predavateljev pa je poslal tudi glavni štab NOV in POS.

Prvi tečaj tako reorganizirane podoficirske šole se je pričel maja 1944 na Moravškem. Najprej je bil samo oddelek za vzgojo pehote.

Nadaljevanje

Če ne boš zmogla sama, dobodi koga v pomoč. Denar imaš. Tudi otroci bodo morali bolj zgrabit. Ne prodajaj ničesar, tudi če bodo drugi pritiskali. Lahko je prodati.«

Žena kot bi ga poslušala le napol. Z roko mrzlično nekaj išče po žepu predpasnika, dokler ne izleče zmečkanega robca. Tiho, presunljivo ihti. Gleda nekam mimo njega, nesrečna, presunjena od bolečine.

Črničev sluti, da bi moral ženi povedati toplo besedo, se posloviti in poprositi za odpustanje. A nič takega ne zmore. V njem kipi jeza, grize ga nemoč, da je potisnjen v kot, odkoder najbrž ni rešitve.

»Glej, da bo na posestvu vse v redu,« še zapreži ženi. Glas ima strog. Rad bi zabičal ženi, da bo izpolnila vsa njegova naročila.

»Če bi se kako namerilo, da mene ne bo nazaj, ne išči drugega moža! Posest ohrani za otroke!«

Žena je bruhnila v krčevit jok. Drobno, za delo tako zagnano, plosko telo, stresajo drgetajoči krči.

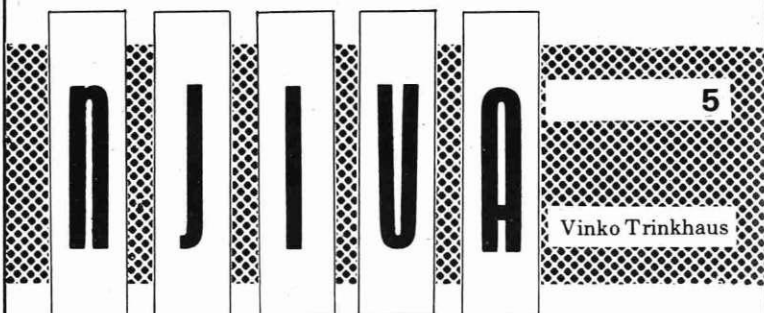
»Zakaj si to napravil?«

»Lahko je zdaj očitati. A prej... na mojem mestu...«

Žena le živčno, onemoglo stresa z glavo. Ni njegovih misli. Kot bi držala s partizanom. To zdraži Črničeva.

»Vsem vam sem hotel dobro. Le zaradi vas sem to napravil.«

»Nihče te ni prosil. Še omenil ne,« presunljivo zahlipla žena.

Seveda, zdaj bodo vso krivdo zvalili nanj. Kot da ni želel poskrbeti za Črničev rod. Hudo ga grize, da se je toliko zopnosti hkrati zgrnilo nad njega.

»Ti po svojih močeh skrbi za posestvo. Drugo, kakor pač bo,« trdo reče Črničev. Jezi se nad ženo, ki bi morala biti z njim. Tudi v hudem. Zaobrne se k partizanu; »Grevca?«

»Le roke vam bom zvezal. Tema je zunaj. Ponoči, lahko se zgodi vse mogoče.«

Zastrmel se je v partizana. Kako more biti tako trd? Nobene možnosti mu ne pušča. Ali prav majhno.

»Kaj bi s tem. Saj ne bom ušel. Kriv sem! Če moram, bom plačal,« skuša Črničev preslepiti partizana.

»Potlej je vse v redu. Ampak roke vam bom vseeno zvezal,« vztraja partizan.

Nerad – upirati se ni hotel – je Črničev sklenil roke na hrbtu. Upanje, da bi partizan zvezal zapestje prerahlo, je uplahnilo. Vrv se mu je ostro zarezala v meso.

»Kot sem naročil, skrbi za vse,« je še rekel ženi.

Ko bi bila vsaj temna noč, je pomislil v veži. In da bi me odpeljal v gozd. Če me ustrelji na njivi, ki me je zmamila, nimam možnosti, da se rešim. Vse moje upanje je – gozd. Sreča v zadnjem hipu.

Izza hruške se je izluščila postava. Črničev se napne v upanju. Njihovi, nesrečen ugotovi, ko zagleda uniformo. Dva sta. Ne, trije, se zgrozijo, ko pride k njim še tretji.

Trem ne uidev, ga spreleti. Se bo v tej noči končalo moje življenje? Štirideset jih nimam. Oče jih je dočakal preko sedemdeset, ded tudi skoraj toliko.

Steza se blago vzpenja. Mesec nenadno pokuka izza oblakov. Pod njim se zasveti njiva. Od močne svetlobe se mu zazdi srebrnkasta. Črničev obstane in se zastremi v lepoto. Kako je velika! Njiva se mu zazdi veliko večja kot ob sončni svetlobi. O, moja njiva, ki ne boš nikoli moja, boleče presune Črničeva.

Podoficirski tečaj v Slivni pri Moravčah spomladi 1944, med njimi več šlandrovcev

JOŠT ROLC

16

NOVOLETNO SONCE ATEN

DEMOKRACIJA PO DOMAČE

Medtem ko se je ženski del lotil oblačenja in drugih priprav za silvestrovanje v svojih sobah, smo si moški v njihovo in naše zadovoljstvo privoščili še majhno samostojno potepanje po bližnji mestni četrti. Prepustili smo se množici, ki je hitela proti trgu Omonia, in se po stopnicah spustili v ogromno podzemeljsko središče osrednje postaje metra.

Množica, ki se spušča navzdol, se umika množici, ki se pomika navzgor. Prostor, ki mu ni videti kraja, je prepoln ljudi. Eni silijo v prodajalne z osvetljenimi velikimi izložbenimi okni, drugi k točilnim pultom okrepčevalnic, v slaščičarne, v draguljarne, trafike, cvetličarne, potovalne urade. Po vsem prostoru

se zbirajo skupine po deset in več moških, ki v krogu obstopajo vnete govornike, naslednike Platona.

Kaj, hudiča, si imajo toliko povedati, smo bili radovedni in se pridružili eni od skupin sredi podzemeljske dvorane. Dolgolasni tridesetletnik v usnjenem suknjiču in kavbojkah je zlobudral in zlobudral ter mahal z rokami, kot da bo zdaj pa zdaj usekal okoli ušes starejšega, po vsem sodeč delavca, s katerim nista bila enakih misli. Ta je nepomično stal pred njim in ga napeto poslušal, pri tem pa ga je kot jastreb ostro gledal v oči. Obnašala sta se, kot da ni nikogar zraven, čeprav so se poslušalci vse bolj gnetli v krogu in molče kimali govorniku. Ko je ta končal svoje, je začel pridigo drugi, prvi pa je poslušal. In spet so mu poslušalci kimali. Kakšne volze sta razvozljavala, nismo razumeli, ker pa je bilo kar naprej slišati nekaj o demokraciji, fašistih in Amerikancih, smo uganili, da gre za politiko. Fantje so se šli demokracijo, kar jim je ostalo v krvi še od antičnih časov. V drugi skupini je tekla beseda o nogometu, v tretji o religiji, v ostalih pa kdo ve o čem. Najbrž pa spet o politiki. Pod polkovniško diktaturo si tega niso smeli privoščiti, zato pa so si po njej toliko bolj dali duška. V skupinah je bilo največ delavcev in študentov. Nekateri so delili letake in časopise KP Grčije. Tudi nam so jih dali, čeprav nismo vedeli kaj početi z njimi.

Ob stebrih pri vhodih v restavracije in v podzemeljsko železnico so sedeli breznoži in slepi invalidi. S harmoniko ali kitaro so opozarjali nase mimoidoče, da so jim v škatlice metali miloščino. Tudi tod ni manjkalo kolednikov. Z vseh strani se je

mešala grška muzika iz transistorjev z oglušujočim piskanjem, trobentanjem in bobnanjem beračev in kolednikov. Kmalu smo imeli vse te demokracije in truščarje čez glavo dovolj. Tavajoč skozi množico sem in tja, smo le stežka našli vzvišenih pogledov. Naenkrat smo se znašli čisto na drugem koncu Omonije. Kljub temu, da smo kot izgubljeni hodili pomešani z neznanimi ljudmi, je bilo vse skupaj zelo zanimivo.

Počutili smo se del tega vrvečega in veselega direndaja, takorekoč enaki z enakimi. Sredi vrveža niti ne opaziš razlik med elegantnimi poslovnimi meščani, vihravo študentarjo in živahnim atenskim proletariatom. Neustavljivi kot furije hite obloženi z novoletnimi darili domov k svojcem. Nič ne de, če se zaletavajo drug v drugega. Namesto kletvic ali vzvišenih pogledov je na njihovih obrazih le strpen nasmešek. Vse je prijazno in složno in kar nalezljivo se ti zdi. Tudi mi ne moremo in nočemo biti drugačni.

Sproščeno se pustimo toku, omamljeni s prijetnim občutkom prazničnosti tega bučnega večera. Ne samo silvestrsko pričakujoče vzdusje, ki je nemara povsod na planetu enako vznemirljivo, marveč sam utrip južnjaških Aten ti prijetno polni dušo, da se počutiš lahko, bolj kot kjerkoli v kakšnem kozmopolitem vlemestu na zahodu.

Lahko si predstavljamo, kako so morali veseljaški Grki trpeti pod polkovniki, ki so jih davili z najokrutnejšimi predpisi. Nikoli niso smeli biti trije skupaj, kaj šele, da bi debatirali na javnih mestih ali se veselili kot zdaj.

Nadaljevanje

GRADNJA ŠOLSKEGA CENTRA PLAVŽ

O predpripravih in stanju gradnje smo občane Jesenic, ki to investicijo financirajo s samoprispevkom, večkrat seznanjali preko lokalnih radijskih vestí, delno po televiziji in s članki v dnevnem časopisu, predvsem v glasilu Železar.

S tem prispevkom sicer nekatere informacije ponavljamo, vendar z namenom, da tudi bralci, ki dosedaj niso bili v celoti obveščeni, dobijo neki zaključen pregled o potekanju gradnje »NIZJE OSNOVNE ŠOLE« kot prve etape investicije »ŠOLSKI CENTER PLAVŽ«.

Izmed treh avtorjev različnih idejnih arhitektonskih in prostorskih zasnov šolskega centra je v ta namen imenovana komisija izbrala projekt, ki ga je izdelal takratni SGP-PROJEKT — KRANJ, kot izhodiščni za naročilo glavnih izvedbenih načrtov.

V skladu z razpoložljivimi investicijskimi sredstvi se je odločilo, da se v prvi etapi zgradi »trakt nižje stopnje osnovne šole«, za katerega smo pri avtorju izbranega idejnega projekta naročili glavne načrte, ki nam jih je za pogodbeno ceno 750.000 din dobavil v mesecu juniju 1977.

Med projektiranjem glavnih načrtov je gradbeni odbor namenil največji del svoje aktivnosti pripravi na pričetek gradnje. Za prijavo investicije so skupine prosvetnih delavcev, strokovnjakov iz Železarne in gradbenega odbora izdelale po zakonskih določilih zahtevan investicijski program s finančno konstrukcijo. Sklenjena je bila pogodba za gradbeni nadzor in pravno zastopanje investitorja izobraževalne skupnosti občine Jesenice, pri spremljanju vseh faz gradnje in drugih tehničnih opravil, z birojem za urbanizem in stanovanjsko poslovanje — Jesenice.

Precej dela sta imela gradbeni odbor in BUSP — Jesenice s problematiko priprave zemljišča za gradnjo. Opravili so se vsi odkupi privatnih parcel na rezervatu šolskega centra. Skupščina občine Jesenice pa nam je na našo vlogo izročila zemljišče, ki spada v njeno upravljanje in meri 11.690 kv. metrov v vrednosti 292.250 din, brezplačno v uporabo za ŠCP. Pred leti so bile preko rezervata za šolski center Plavž položene elektro, telefonske in vodovodne napeljave. Zaradi oviranja gradnje šole, ker potekajo preko gradbene jame, so jih morali sedaj njihovi upravljalci začasno preložiti, ko pa bo gotova regulacija obrežja Jesenice, ki je tudi v teku, pa jih bodo dokončno fiksirali ob opornem zidu. Kakšne težave imajo pri tem, naj posebej sami obvestijo jeseñsko javnost.

Z namenom, da dobimo najugodnejšega ponudnika za izvajalca investicije, smo izvedli javni natečaj. Ponudbe sta poslali organizaciji združenega dela GIP-Gradis in SGP-Gradbinec, Kranj. Posebna strokovna komisija je na osnovi razpisnih pogojev izbrala za izvajalca gradnje »NIZJE STOPNJE OSNOVNE ŠOLE« SGP-GRADBI-NEC Kranj zaradi najbolj ugodne ponudbe.

Z njim smo 6. 6. 1977 sklenili pogodbo za gradbeno investicijska in obrtniška dela v višini 24.992.229 dinarjev, na katero mu je bil odobren avans 12.603.926 din, ki pokriva vsa gradbena dela. Izvajalec ne bo uveljavljal podražitev za vsa ta dela, ki bodo opravljena do konca leta 1977. Do tega časa se avans, ki mu je bil dan, ne obrestuje. Od 1. 1. 1978 do konca gradbenih del pa Gradbinec uveljavlja uradne podražitve, istočasno pa preostanek avansa od dneva nakazila do porabe obrestuje s 6 %. Trakt nižje stopnje osnovne šole mora biti skupaj z montažo opreme, za katero še nimamo pogodbe, gotov do 1. 9. 1978.

Razgovori za nabavo opreme s proizvajalci so v teku, pri tem je gradbeni odbor zavzel stališče, da je eden od pogojev za sklenitev pogodbe, da nam dobavitelj opremo tudi kreditira.

Za premostitev mrtvega časa do pridobitve gradbenega dovoljenja, ki je nastal zaradi kompletiranja vseh soglasij, ki so potrebna za njegovo izdajo, samo dobili dovoljenje za izvajanje pripravljalnih del, ki so se pričela v začetku maja 1977 po svečani vgraditvi temeljnega kamna šolskega centra.

Prva etapa investicije bo brez podražitev zahtevala 28.045.000 din. Ob prijavi investicije na SDK Jesenice smo imeli lastnih sredstev po stanju 15. 4. 1977 — 11.833.630 din, ostalo pa nam garantira Ljubljanska banka na tekoči priliv samoprispevka.

Pri obravnavi nadaljnjih pogojev gradnje šolskega centra je odbor sprejel sklep, da se prične s pripravi za takojšnje nadaljevanje investicije po končanih gradbenih delih prve etape. Sklenjena je bila pogodba s projektivnim birojem SGP-Gradbinec Kranj za izdelavo glavnih izvedbenih načrtov II. in III. etape gradnje ŠCP, ki obsegata trakt višje stopnje osnovne šole, telovadnice, kuhinje, bazena. Pogodbena vrednost za načrte, ki je fiksna, znaša 1.730.000 din.

Po zakonu mora imeti šola zaklonišče. Sredanja gradbena faza obsega sorazmerno zahtevna dela pri tem delu objekta. Časovno in tehnično ne more tako hitro potekati, kot v zadnjih dveh letih uspešno rastejo stolpnice, ker je sistem gradnje drugačen.

Glede na plan del je GRADBI-NEC v zaostanku okrog deset dni. Gradbeni odbor je zahteval pojasnilo in garancijo, da se ta zaostanek nadoknadi. Po zagotovitvi vseh odgovornih je končni termin graditve nepreklicen.

V teku je regulacija Jesenice, ki jo izvaja vodna skupnost Kranj in ima za cilj zavarovati kompleks šolskega centra in napeljav pred hudournimi vodami. Izvajalec prispeva v ta namen 500.000 din, komunalna skupnost občine Jesenice pa bo iz sredstev za kritje plana del v letu 1978 — 79 sofinancirala ta objekt tudi s 500.000 din.

Kakšna je finančna situacija in za kakšne namene je gradbeni odbor do konca julija razporedil sredstva, je razvidno iz prikaza v nadaljevanju.

PREGLED FINANČNEGA STANJA 31. 7. 1977

A. DOHODKI

Samoprispevek	din
1976 IV — XII	9.788.872,00
Samoprispevek	
1977 I — VII	9.466.175,95
Obresti	19.344,75
Skupaj	19.274.392,70

Del udeležencev spominske svečanosti ob 35. obletnici smrti Jožeta Gregorčiča in soborcev na grobišču v Radovljici.

MLADINA SE JE ODDOLŽILA PADLIM BORCEM IN NARODNEMU HEROJU JOŽETU GREGORČIČU

Lipniška planina je v soboto, 10. septembra, zaživela. Preko 500 učencev iz vseh jeseñskih in radovljiških osnovnih šol, jeseñski pihalni orkester, mladinski pevski zbor Blaž Arnič z Jesenic, recitatorji iz osnovne šole Koroška Bela, mlada govornika, vod vojakov z Bohinjske Bele in vod graničarjev, predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz obeh občin, planinci iz Kroke, preživeli borci dražgoške bitke in preživeli borci iz borbe na Lipniški planini ter ostali smo ob 35-letnici smrti borcev zaščitne čete I. grupe odredov Gorenjske in našega narodnega heroja Jožeta Gregorčiča-Gorenjca počastili njihov spomin, tako kot so si zaslužili.

Mlada govornika in izvajalci programov so si skupno z vsemi udeleženci v Radovljici, ob grobu heroja in ostalih borcev na Lipniški planini in ob veličastnem spomeniku v Dražgošah poklinili vsem, ki so dali življenja za svobodo. Besede preživelega borca tovariša Staneta Prezlja ob spomeniku na Lipniški planini in Mirka Ambrožiča ob spomeniku v Dražgošah so segle v mlada srca in ne bodo pozabljene.

V zaključnem delu svečanosti smo bili vsi udeleženci gostje vojašnice v Škofji Loki, kjer smo si ogledali muzej, posvečen revolucionarni poti heroja Jožeta Gregorčiča. Vojaki so mladim pokazali vse vrste orožja. Naš pihalni orkester pa je izvedel krajši koncert, ki je navdušil na stotine vojakov in vse udeležence, ki so za slovo ob prijaznih starih in vojakov po obširnem prostoru zaplesali kozarčko kolo.

Občinska odbora ZZB NOV Jesenice in Radovljica se v svojem imenu in v imenu članov obeh organizacij ter v imenu preživelih borcev bitke na Lipniški planini vsem, ki ste mladim omogočili, da so prisostvovali in sodelovali na kome-morativni svečanosti, najiskrejeje zahvaljujemo.

Zahvala tudi vsem govornikom, izvajalcem programov, vodstvu in šoferjem TOZD Viator Jesenice, ki so poskrbeli za nemoten prevoz.

Občinski odbor ZZB NOV
Jesenice

B. STROŠKI

Projekti	1.209.650,00
Odškodnine	307.322,00
Prispevki — takse	301.424,50
Meritve — raziskave	50.263,25
Lokacijska dokumentacija	20.932,50
Provizija banke — SDK	105.415,60
Provizija zastop. investitorja	13.991,05
Pripravljalna dela	713.728,85
Gradbena dela — avans	12.603.926,10
Razno	15.046,00
Skupaj	15.341.699,85

Povprečni mesečni priliv samoprispevka znaša v letu 1976 1.223.609 dinarjev za prvih sedem mesecev letošnjega leta pa 1.352.310 din ali 10,5 % več kot lansko leto.

Med tem časom so se s 1. 8. 1977 s spremembo zakona odprle možnosti, da banke lahko tudi negospodarskim organizacijam odobravajo kredite za investicije.

Družbena naloga gradbenega odbora in investitorja je, da se gradnja šolskega centra v najkrajšem možnem času in z racionalno uporabo sredstev dokonča v celotnem programnem obsegu.

Z novimi možnostmi financiranja bomo lažje in hitreje dosegli zastavljene cilje. V ta namen je gradbeni odbor sklenil, da se pospešeno pripravi vsa dokumentacija in projekti, potrebni ob vlozi za kredit, do konca oktobra 1977.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Predsedstvo občinske skupščine Radovljica je na 41. seji 7. septembra pregledalo in ocenilo izvajanje sklepov prejšnje seje ter podrobno obravnavalo problematiko zazidalnega načrta za družbeno gradnjo na Bledu na območju Jarš. Dogovorili so se tudi za dnevni red prihodnje seje vseh zborov občinske skupščine, ki bo 28. septembra.

Štiričlanska delovna skupina, imenovana od občinske skupščine Radovljica, ki jo vodi Drago Rozman, je na seji 8. septembra pregledala osnutek novega statuta občinske skupščine. Dogovorili so se, da bo skupina pripravila osnutek za novi statut do začetka oktobra, ko ga bodo potrdili tudi delegati vseh treh zborov občinske skupščine.

Na seji predsedstva občinske organizacije ZRVS Radovljica 5. septembra je bila osrednja točka ocena delovanja osnovnih in krajevnih organizacij ZRVS v občini in njihove naloge v jeseñskem obdobju. Sprejeli so sklep, da se mora do 15. novembra zaključiti program strokovnega usposabljanja, hkrati pa pripraviti tudi seminarje za vodstva aktivov in osnovnih organizacij ZRVS. Kadrovske komisiji je naloženo, da pripravi kadrovske predloge novega predsedstva, ki ga bodo izvolili na obnem zboru občinske organizacije ZRVS 29. septembra.

Na razpis za dodelitev posojil iz sredstev samoupravne enote za gradnjo stanovanj stanovanjske skupnosti Radovljica je bilo v 1977. letu dodeljenih za nakup in gradnjo stanovanj tovarni verig Lesce 1,8 milijona din, LIP Bled 1,2 milijona din, SGP Gorenje Radovljica pol milijona din, poleg tega pa so dobile nižje vsote tudi druge delovne organizacije. Komunalna interesna skupnost je dobila za opremljanje stavnih zemljišč dva milijona din, prav toliko pa so dobile delovne organizacije, ki so pooblašene za sekundarno opremljanje in pripravo zemljišč za usmerjeno stanovanjsko gradnjo v občini.

Podobno kot v zasebnih turističnih sobah in kampih v radovljiški občini letos beležijo spričo slabih vremenskih razmer in manjšega turističnega prometa manj obiskov tudi v počitniških domovih. V šestih mesecih letos je 2.733 gostov, od teh le 56 tujih, v počitniških domovih ustvarilo 5.832 nočitev, kar je v primerjavi z lanskim letom za 5 % manj nočitev in kar 25 % manjše število gostov.

S tritedenske akcije Kozbana 77 se je konec avgusta vrnila mladinska delovna brigada Stane Žagar iz radovljiške občine, ki je bila kar štirikrat proglašena za udarno, poleg tega je dobila posebno pohvalo skupščine brigad na akciji ter pisno priznanje KS Dobrava. V poprečju je brigada presegla normo za 38, na udarni dan pa celo za 125 %.

Po programu KS Radovljica so delavci cestnega podjetja Kranj v začetku septembra asfaltirali nekaj nad 500 m dolgo in 2,80 m široko cesto v vas Vrbanje pri Radovljici. Za to akcijo so se krajani odločili z referendumom lanskega marca.

Zaradi neenotnih in pogostokrat osebnih stališč do gradnje stanovanjskih blokov na Jaršah bo v prihodnjih dneh to problematiko obravnaval svet ZK v KS Bled. Zaradi očitnih potreb za družbena stanovanja, ki pa se jih nekateri na Bledu odločno otepa, bo nujno doseči soglasnost vseh DPO, delovnih kolektivov in občanov pri nadaljnji izgradnji blokov. Po planu bi morali zgraditi dva bloka s po 30 stanovanji takoj, za dva bloka pa bi se opravile priprave zazidalnih zemljišč do konca srednjeročnega obdobja.

O pogrebni službi v KS Radovljica je bil sicer že govor na 4. seji skupščine KS letošnjega aprila, ta problematika pa je še bolj aktualna po smrti zasebnega obrtnika, ki je opravljal pogrebne storitve. Spričo tega je svet KS Radovljica ponovno zahteval od pristojnih organov občinske skupščine, da v skladu z zakonom o komunalnih dejavnostih in z zveznim kodeksom pogrebnih storitev zagotovi, da prevzame to dejavnost komunalno gospodarstvo Radovljica.

Na 15. seji sveta KS Radovljica, 5. septembra, so podrobno preučili sklepe in predloge vseh uličnih in vaških konferenc SZDL, ki so se zvrstile do junija glede ureditve krajev in reševanja aktualnih problemov. Ocenili so tudi polletno uspešnost pri spomeniku NOB v Radovljici, kjer ležijo poleg njegovih posmrtnih ostankov tudi njegovi soborci. Po krajši svečanosti, ki se je udeležilo veliko število nekdanjih borcev, mladine in občanov, so se udeleženci podali na Lipniško planino, na mesto, kjer je padel, da so se poklonili njegovemu spominu.

Krajevni odbor ZB NOV Radovljica je na seji 5. septembra na temelju letošnjega programa sprejel sklep, da bo v počastitev jubilejev tov. Tita in ZK organiziral 24. in 25. septembra poučni izlet za svoje člane in člane SZDL. Cilj izleta je obisk Kumrovc, ogled koncentracijskega taborišča, muzeja in spomenika v Jasenovcu, Mrakovice na Kozari, kjer je spomenik padlim Kozarčanom in spominski muzej. Vsak udeleženec bo za prevoz in gostinske storitve, vključno s prenočiščem prispeval 485 din.

V spomin na junaško smrt narodnega heroja Jožeta Gregorčiča-Gorenjca, organizatorja vstaje in komandanta Cankarjevega bataljona, 9. septembra 1942. leta na Jelovici, je bila v soboto, 10. septembra, dopoldne slovesnost pri spomeniku NOB v Radovljici, kjer ležijo poleg njegovih posmrtnih ostankov tudi njegovi soborci. Po krajši svečanosti, ki se je udeležilo veliko število nekdanjih borcev, mladine in občanov, so se udeleženci podali na Lipniško planino, na mesto, kjer je padel, da so se poklonili njegovemu spominu.

V začetku septembra je TD Bled izdalo vsakoletne turistične informacije za zimsko sezono 1977/78. Poleg programa kulturno zabavnih in športnih prireditev vsebujejo tudi cene gostinskih storitev, podatke o možnostih izbire za tako imenovane tedenske in vikend smučarske pakete, izposojevanje športnih rekvizitov, prevozov, smučarske šole, izletov in drugo. V informacijah so tudi ceniki za silvestrovanje, ki jih ponujajo blejski hoteli od 450 do 500 din na osebo.

Predstavniki KUD Stane Žagar iz Kroke, UKO Kropa in ZKO Radovljici so v nedeljo, 4. septembra, obiskali slovensko kulturno društvo Radiše na Koroškem. Z gostitelji so se dogovarjali o možnih oblikah materialne in finančne pomoči za izgradnjo kulturnega doma v tem kraju, kjer je izredno razvito kulturno prosvetno življenje naših zamejskih rojakov. Pobudo za to akcijo je sprožil pevski zbor KUD Stane Žagar, v prepričanju, da jo bodo podprla tudi vsa druga kulturna društva in sekcije radovljiške občine.

V okviru dolgoletnega uspešnega sodelovanja s slovenskimi kulturnimi organizacijami na Koroškem je 7. septembra na povabilo organizatorjev prireditev slovenskih kulturnih skupin za turiste v hotelu Korotan v Sekiri ob Vrbskem jezeru nastopil tudi harmonikarski orkester glasbene šole Radovljica, pod vodstvom dirigenta Joža Azmana.

V organizaciji taborniškega odreda Triglavsko jezero iz Bohinja je v počitniškem času julija letovalo v Fažani 140 tabornikov. Bohinjski taborniški odred, ki letos slavi 20-letnico ustanovitve, je tudi edini v radovljiški občini, ki je vseskozi delaven in uspešen v številnih akcijah, za kar imajo še posebne zasluge Beno Lazar, Frida Mihelič, Andrej Sodja, Marija Smit, Ančka Solar in Ančka Vojvoda.

Zanimanje za muzej talcev v Begunjah leto za letom narašča, kar pričajo podatki o številu domačin in tujih obiskovalcev, ne upoštevajoč številne uradne delegacije iz vseh Krajev Jugoslavije in številnih tujih držav. Lani je bilo v muzeju 40.012, od januarja do konca junija letos pa že 32.441 obiskovalcev. Navzlic temu pa se opaža, da turistične agencije le poredko organizirajo skupinske obiske za tuje turiste, ki v glavnem prihajajo v muzej talcev le posamično na lastno željo.

V počastitev 35-letnice jugoslovanske vojne mornarice so v petek, 9. septembra, ob 18. uri svečano odprli v Šivčevi hiši v Radovljici razstavo akvarelov in risb nekdanjega mornariškega častnika Bojana Maroka s tematiko o razvoju naše mornarice, kakor jo je sam doživljal. Postavitve razstave je omogočil muzej pomorstva iz Pirana, na ogled pa bo do 30. septembra.

V nedeljo, 18. septembra, bo v Ukancu pri Bohinjskem jezeru vsakoletni kravji bal, ki ga organizirajo turistični in kulturni delavci Bohinja. Ob 11. uri dopoldne bodo prispeli s planin planšarji z živino, nato pa bo kulturni program, v katerem bodo nastopili godba na pihala iz Gorij, pevška zbor in folklorni skupini iz Bistrice in Srednje vasi. Po programu bo za veselo razpoloženje igral radovljiški ansambel narodno zabavne glasbe Gorenjci.

Sindikalnega avto rally 77, pod pokroviteljstvom občinskega sveta ZSS Radovljica, se je v nedeljo, 4. septembra, udeležilo 64 voznikov s svojimi spremljevalci iz 34 OOS, ali 14 več kot lani. Na 81 km dolgi progi in spretnostni vožnji na cilju v Radovljici se je pomerilo 52 moških in 12 ženskih dvojic. Pri moških sta bila najuspešnejša Sodja-Pangerc, pri ženskah pa Valičič-Pazlar, vsi iz Vezanine Bled. Ekipno so zmagali tekmovalci Vezenin, pred Elanom Begunje in Iskro Otoče. Organizacija tekmovanja, ki je bila zaupana AMD Radovljica, je bila odlična. Prve tri ekipe bodo prejele pokale na sklepi vsakoletni svečanosti v oktobra.

URESNIČEVANJE USTAVNIH NAČEL NA PODROČJU CESTNEGA PROMETA

Za urejanje cestnega gospodarstva v duhu ustavnih določil bomo kmalu dobili nov zakon o skupnostih za ceste. Predlog zakona je na dnevnem redu bodoče seje republiške skupščine, ki bo 18. septembra. V celoti pa je predlog zakona o skupnosti za ceste SR Slovenije objavljen v Poročevalcu št. 21.

Z zakonom o cestnih skupnostih je treba urediti temelje za novo organiziranost samoupravnih interesnih skupnosti za ceste. Predlog zakona določa obvezno ustanovitev območnih skupnosti za ceste SR Slovenije, ki je posebnega družbenega pomena.

Člani skupnosti so: delavci, združeni v TOZD, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, in delovni ljudje in občani iz krajevnih skupnosti ter delavci v TOZD, ki trajneje opravljajo dejavnosti v cestnem gospodarstvu (če kontinuirano in v večjem obsegu rekonstruirajo, gradnjo, rekonstrukcije in vzdrževanje javnih cest).

Tako ima skupščina območne skupnosti dva zbora — zbor delegatov uporabnikov in zbor delegatov izvajalcev. Zbor republiške skupnosti pa sestavljajo delegati ustreznih zborov območnih skupnosti.

Pred interesne skupnosti za ceste bodo delavci v TOZD in občani v KS sprejemali plane razvoja in jih usklajevali s plani družbenopolitičnih skupnosti.

S samoupravnim sporazumom o ustanovitvi in statutu skupnosti za ceste člani podrobneje urejajo: delovno področje, organizacijo, sestav, pooblastila in odgovornost skupščine in organov skupnosti, način odločanja v skupščini in orga-

nih skupnosti, način, kako nadzorujejo delo člani skupnosti, itd.

Iz teh določb se vidi pomembnost samoupravnega sporazuma, ki je za republiško skupnost že pripravljen in dan v obravnavo. Nanj, kakor tudi na statut, dajejo soglasje izvršni sveti (za republiko republiški izvršni svet, za območne izvršni sveti občinskih skupščin).

Glede na to, da imamo sedaj le republiško skupnost za ceste v SR Sloveniji, novi koncept zakona pa predvideva tudi območne skupnosti za ceste, bodo morala biti sredstva, pravice in obveznosti prenesene iz republiške na območne skupnosti. Območne cestne skupnosti bodo upravljale regionalne in lokalne ceste na svojem območju. Denar, ki se steka za ceste, se po ustanovitvi območnih skupnosti ne bo več zbiral v republiki, temveč v občinah. Združevanje sredstev in višino ter kriterije za združevanje sredstev določajo samoupravne interesne skupnosti s samoupravnim sporazumom o temeljih plana skupnosti za ceste. Če pa z združenimi sredstvi ne morejo izvesti osnovnih ali srednjeročnega načrta v SRS, se lahko po predhodnih obravnavah v skupščinah z odlokom občinskih skupščin ali z zakonom določi obvezno združevanje sredstev za te namene. S. N.

PRITOŽBA PREBIVALCEV OB TRIM STEZI

Znano je, da so mladinci jeseniške občine letos opravili skoraj vsa zemeljska dela na trasi Trim steze, ki bo potekala za poslopjem bolnišnice čez Žerjavc in nazaj ob strugi Jesenice. Za dograditev manjkajo še nekateri telovadni objekti in tri brvi čez Jesenico.

Kljub temu, da steza še ni v celoti nared, je razveseljivo, da številni prebivalci Plavža in nekaterih drugih delov širšega področja Jesenic že hodijo na sprehode po njej. Pri tem pa ni razveseljivo to, da je krajevna skupnost Plavž v zvezi s tem prejela od prebivalcev, ki imajo hiše in stanujejo v bližini steze, pritožbe, da sprehajalci po tej stezi in njeni okolici odmetavajo papir, prazne konzervne škatle, polivinilaste vrečke in drugo. Pristojni iz te krajevnega skupnosti so na to opozorili turistično društvo Jesenice, ki je nosilec akcije za graditev Trim steze.

Upravni odbor turističnega društva zato prosi vse prebivalce Jesenic in okolice, ki bodo šli po tej lepo razgledni, sončni in posebno ob strugi Jesenice zanimivi poti, da razne embalaže ne odmetavajo ob poti, temveč naj jo prinesejo domov in odvržejo v smetnjake in kontejnerje za smeti. Veliko škodo bi namreč napravili vsi tisti, ki bi še naprej odmetavali razno embalažo ob stezi, ker bi se ta sicer spremenila v smetišče in bi izgubila vso vrednost za rekreacijo ter sprehode v lepi naravi.

Upamo, da bo ta prošnja sprejeta z razumevanjem, saj le s skupnimi prizadevanji ohranimo lepo in zdravo okolje.

B.

DELOVNI ZVEZKI IN UČBENIKI V ŠOLAH

Po dveh mesecih predaha so se zopet odprla šolska vrata. Učenci smo pohiteli spet v šolo, da si naberejo novih znanj, spoznanj in vednosti za življenje. Deset mesecev bomo morali spet trdo poprijeti za delo.

Se nekaj dni pred tem dogodkom pa so se po vseh naših knjigarnah in papirnicah vlekle dolge vrste nestrpnih kupcev, ki so zahtevali to knjigo pa oni delovni zvezek za svojega šolarja. Velikokrat so naleteli na besede prodajalke: »Oprostite, ampak res vam ne moremo ustreči. Nimamo več. Dobimo čez teden, dva. Žal je že razprodano.«

No, starši otrok iz okoliša Žirovnice so bili letos rešeni vseh teh sitnosti. Šolska skupnost učencev osnovne šole Žirovnica je v tem šolskem letu organizirala prodajo delovnih zvezkov na šoli. Poleg delovnih zvezkov smo dvignili tudi učbenike. Prodajalci smo bili učenci sami. Starši so prišli v šolo, povedali, za kateri razred želijo imeti učbenike, in stvar je bila rešena. Cene delovnih zvezkov so bile enake kot v knjigarnah, zmanjšane za 25 % obrabnine od celotne vrednosti knjig, oziroma delovnih zvezkov za posamezni razred. Učenci bomo učbenike ob koncu šolskega leta vrnili šoli, da jih bodo imeli potem spet na voljo naši mlajši sošolci. Učbenike si tako menjavamo že četrto leto, kar pomeni znaten prihranek za naše starše.

Skupno smo v letošnjem letu nabavili za 46.644,40 din delovnih zvezkov in učbenikov. Šolska skupnost učencev pa je od knjigarne na Jesenicah dobila 3 % popusta in s

tem zaslužila 1.442,60 din za svoje potrebe.

Vsi smo bili navdušeni nad to novostjo. V tem šolskem letu bomo pred šolo postavili še kiosk, v katerem bomo lahko kupovali še ostale šolske potrebščine.

V novem šolskem letu želimo vsem učencem in učiteljem jeseniške občine obilo uspeha pri delu.

MATEJA OVSENEK,
celodnevna osnovna šola
Žirovnica —
novinarski krožek

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

VIZ — TOZD Delavska univerza Jesenice vpisuje v oddelke za odrasle:

- elektrotehniško šolo — šibki in jaki tok,
- avtomehansko šolo — poklicno,
- pogoj za vpis: starost 17 let, osemletna osnovna šola;
- poslovodsko gostinsko šolo,
- pogoj za vpis: gostinska šola, praksa v poklicu;
- strojepisni tečaj — začetni in nadaljevalni,
- tečaj nemškega jezika,
- tečaj šivanja in krojenja.

ŠE VEČ STIKOV MED JAVORNIKOM IN TRBOVLJAMI NA PODROČJU DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

V nedeljo, 11. septembra, so v krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela zaključili s praznovanjem krajevnega praznika. Mešani pevski zbor DPD Svoboda II Trbovlje je po krajšem premoru spet gostoval na Javorniku s celovečernim koncertom, pod vodstvom prof. Staneta Ponikvarja.

Pred začetkom koncerta so podpisali listino o pobratenju obeh Svobod, predsednik skupščine delegatov krajevnega skupnosti Franc Brelih pa je mešanemu pevskemu zboru iz Trbovelj izročil plaketo »priznanje

4. september 1941«. Med odmorom koncerta so izročili darilo zborovodju Stanetu Ponikvarju za njegov življenjski jubilej.

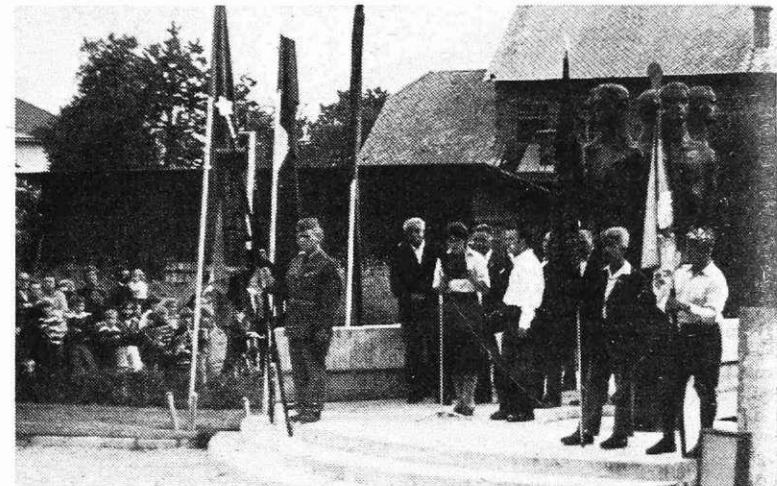
Tokratni obisk gostov iz Trbovelj so izkoristili tudi za izmenjavo mnenj o delu krajevnega skupnosti Franc Fakin iz Zgornjih Trbovelj in KS Javornik Koroška Bela. Dogovorjeno je bilo, da se bodo sestali na prvi skupni seji obeh svetov krajevnih skupnosti na Javorniku, gostje iz Trbovelj pa naj bi si ogledali hladno valjarno na Beli. Predlagano je bilo tudi, naj bi bila druga seja obeh svetov KS v Trbovljah. Takrat bodo izkoristili priliko za ogled Barličeve hiše na Čebinah, kjer je bil leta 1937 ustanovni kongres KPS. Iz razgovora je bilo razvidno, da je problematika obeh krajevnih skupnosti povsem podobna in da obstaja veliko možnosti za razširjenje nadaljnjih stikov na vseh področjih družbene dejavnosti.

Gobarsko društvo Jesenice je v nedeljo, 4. septembra, v Bazi priredilo manjšo razstavo gob in pripravilo okusen gobji golaž. Ob tej priliki so izvedli tudi tekmovanje v balinanju med ekipami gobarjev.

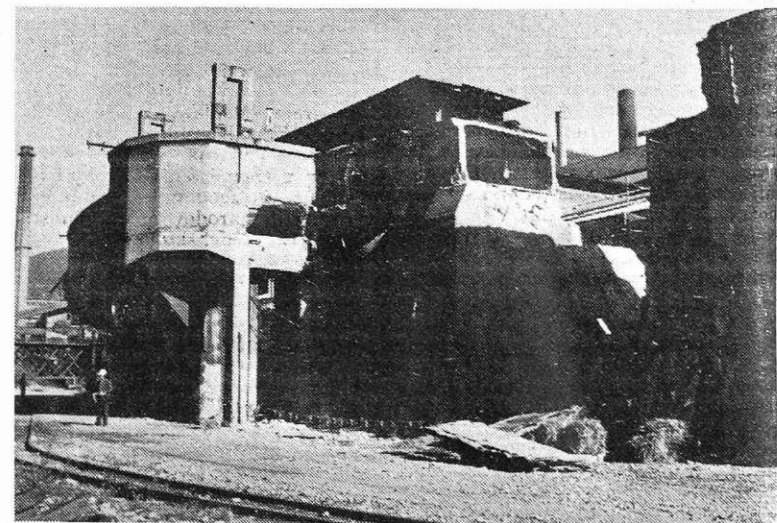
V petek, 9. septembra, so na Jesenicah v Kosovi graščini odprli razstavo pod naslovom: 40 let komunistične stranke Jugoslavije — Slovenije, ki jo je pripravil muzej ljudske revolucije Slovenije. Ob tej priliki je o delovanju komunistične stranke od leta 1929—1941 spregovoril Vencelj Perko. Ob otvoritvi so krajši kulturni program izvajali člani dramskega krožka jeseniške gimnazije. Razstava bo odprta do 24. septembra. Na sliki del udeležencev ob otvoritvi razstave.

Del udeležencev osrednje prireditve ob prazniku krajevnega skupnosti Javornik-Koroška Bela v parku talcev na Koroški Beli. (B.)

Delavci cestnega podjetja Kranj od začetka avgusta naprej rekonstruirajo glavno cesto od Kranjske gore do Podkorena. Med deli so staro cesto na tej razdalji zaprli, promet pa poteka po asfaltirani obvoznici mimo hotela Kompas, bencinske črpalke, pri nekdanji čuvarnici zavije na traso nekdanje železniške proge, gre za bencinsko črpalno Podkoren in pri Ekarci zavije na novi most čez Savo. Graditev bo veljala nekaj nad sedem milijonov din, financira pa jo republiška skupnost za ceste. Novi del ceste bo verjetno nared sredi jeseni. (B.)

Podiranje še preostalih rak

RAZŠIRJENA SEJA SVETA POTROŠNIKOV NA JAVORNIKU

Predsednik Milan Lempl je za 12. september sklical razširjeno sejo sveta potrošnikov na Javorniku. Poleg delegatov so se seje udeležili tudi poslovodje trgovskih poslovalnic. Nekateri delegati so vabilo za ponedeljkovo sejo sicer prezrli, kljub temu pa je seja v celoti uspešna. Dalj časa so razpravljali o oskrbi potrošnikov z ozimnico. Rečeno je bilo, da bo krompirja in jabolk dovolj, vendar poslovodje na ponedeljkovi seji še niso vedeli, kakšna bo cena krompirja.

Svet potrošnikov je bil na razširjeni seji seznanjen tudi z nekaterimi

problemi, ki so v trgovskih poslovalnicah stalno prisotni. Največ težav imajo zaradi utesnjenih delovnih prostorov in pomanjkanja skladišnih zmogljivosti. Kakor so povedali poslovodje, težave nastajajo tudi zaradi dostave in kvalitete kruha. Svet potrošnikov pri krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela bo zato posredoval pri ŽITO TOZD Triglav Lesce.

Beseda je tekla tudi o prepotrebni razširitvi in dopolnitvi prodajnih prostorov na Koroški Beli. Dogovorjeno je bilo, da bo TPP Golica — TOZD Ročca in TOZD Delikatesa — posredovala problematiko s tega področja, ki naj bi jo v oktobru obravnavali na seji skupščine delegatov krajevnega skupnosti, oziroma na zboru občanov — potrošnikov.

NEZAVAROVANI CESTNI PREHOD — SIGNAL PAZI!

Delavci GIP Gradis TOZD Jesenice so pred kratkim pričeli graditi nov nadvoz in cesto h klavnicni v Logu Ivana Krivca. Za prebivalce, ki stanujejo v tej okolici in onkraj Save v okolici Žvagna, so uredili začasni nezavarovan prehod za pešce čez dva železniška tira. Pot je čez progo speljana zahodno od zadnjega osmerčka na Cesti revolucije.

Prebivalci blokov in stolpnice ob koroški progi se nekoliko razburjajo, ker daje strojevodja ob vožnji vsakega vlaka na Koroško ali dostave vagonov na Plavški travnik zvočni signal pazi — en dolg pisk. S tem mora namreč strojevodja opozarjati pešce, da takrat ne prečkajo tirov. To bo razumljivo samo, dokler ne bosta narejena most in cesta čezenj, po kateri bodo v bodoče varno hodili pešci in bo tekel promet vseh vrst cestnih vozil.

B.

Jean-Paul SARTRE: **Smrt v duši**. Partizanska knjiga 1976.

Sartrova tetralogija **Pota** svedoči o doživljaju pri nas kaj čudno usodo. (Pravzaprav gre za trilogijo, saj četrti del sploh še ni bil napisan.) Prva knjiga — njen naslov se glasi **Zrela leta** — je izšla 1973. leta pri Cankarjevi založbi, in sicer v zbirki Nobelovci. Tretja knjiga je ta, ki je zdaj pred nami. In končno, morda se bo čez leta spomnila kakšna tretja založba in izdala drugi roman, **Odlasjanje**.

Sicer pa ni čisto jasno, ali naj bi govorili o delih ali o posameznih samostojnih romanih, ki jih povezuje v celoto predvsem to, da v njih nastopajo iste osebe. V ospredju je Mathieu Delarue. Sicer je to še vrsta drugih oseb, ki jih tudi poznamo še iz prvih dveh romanov. Treba pa je reči, da je **Smrt v duši** sestavljena kot nekakšna lepljenka, prizori iz življenja nekaterih drugih oseb (ki so bile nekoč povezane z usodo junaka) so tu kot kontrast junakovim doživetjem. Na kratko povedano: **Zrela leta** opisujejo intelektualne in bohemne kroge v Parizu v letih pred vojno; **Odlasjanje** zajema čas, ko je bila vojna pred vrati, in prve mesece vojne, ko se ni še nič zgodilo; v pričujočem romanu pa podoživljamo zlom francoske armade in hkrati osebno predobujanje glavnega junaka.

Iz tega sledi, da sta prvi dve knjigi le nekakšna predpriprava na tretjo: Francija in z njo glavni junak sta kakor v nekakšni mrtvi vodi. Tudi prva polovica **Smrti v duši** je zgolj predpriprava na osrednje doživetje, na junakovo odločitev, da se bo pridružil peščici vojakov, ki so se postavili po robu nemškemu vojaškemu stroju. Zato je začetek pričujočega romana nekakšno stopnjevanje **Odlasjanja**. Enota, v kateri je Mathieu, čaka na premirje, na kapitulacijo, na to, da jih Nemci odženejo v ujetništvo. Vojakov se lotetava cinizem in moralni propad. Neko noč jih oficirji po tihem zapustijo. Čez nekaj časa pa jih na večer preseneti kres: Nemci so blizu, zažgali so sosednjo vas. Potem pride enota pehote: to so tisti, ki so se borili v požgani vasi, zdaj bojo spet tu nesli glave na prodaj. Vojaki iz junakov enote pa pijančujejo naprej, le Mathieu in njegov tovariš Pinette se pridružita borbem.

Kaže, da bo ta noč odločilna za njihovo usodo. Zavest smrtno nevarnosti pa junaka ne navdaja s heroičnim zanosom, pač pa z nelagodjem in negotovostjo. Čuti le, da se bo le na tak način uresničil: ko se je odločil za boj, je postal nekaj, ko bi se se naprej predajal čakanju, bi bil zapisan niču.

Vse to je kajpak globoko povezano z jedom Sartrove eksistencialistične filozofije. Ta se sicer izraža tudi v njegovih drugih literarnih delih, vendar nikjer tako preprosto, zraslo z življenjem. V pričujočem romanu doživimo Sartrove ideje kot povsem naravno reakcijo človeka na neki zgodovinski prelomnici. Sartre je doživljal nekaj podobnega kot to, kar izpoveduje Kosovel v **Ekstazi smrti**: propad stare Evrope, — hkrati pa tiplje naprej in išče zametke novega humanizma.

Gre torej za situacijo, v kateri se ustanove starega sveta in z njimi vse stare vrednote izkažejo kot nezadostne. Človek je sam pod mrzlim nebom. Nekje na vrhuncu zgodbe je odstavek, ki učinkovito izraža ta spoznanja. Mathieu, ki skupaj s tovariši čaka na sovražnikov prihod, se je utaboril na vrhu vaškega zvonika: »V cerkvenem zvoniku Mathieu je pogledal v tla. Pod njihovimi nogami domujejo vonj po mirti in kadilu, domujejo hlad in barvasta okna, ki se šibko svetlikajo v mraku verovanja. Pod njihovimi nogami domujeta zaupanje in vera. Zeblo ga je; videl je nebo, vdihoval je nebo, mislil je z nebom, bil je nag na ledeniku, neznansko visoko; globoko spodaj je samevalo njegovo otroštvo.«

Nekaj strani pozneje pa junak takole razmišlja: »Zbogom kesanje, zadržki, predsodki: nihče mi ne bo sodil, nihče ne misli name, nihče se me ne bo spominjal, nihče ne more odločiti namesto mene.« Najpomembnejša je tu zadnja ugotovitev, tista, ki govori o odlo-

čanju. Mathieu pooseblja napredne evropske intelektualce, ki so se med zgodovinsko prelomnico odločili za upor proti nacizmu in se pridružili revolucionarnim gibanjem. Prav to je bil najbrž razlog, da je Partizanska knjiga uvrstila ta roman v zbirko Rdeči atom.

Književnost naše NOB nešteto krat opisuje posameznike, ki so se odločali podobno, kot se je moral odločiti Mathieu. Vendar je njihova odločitev pogosto nekaj spontanega, nekaj samo po sebi umevnega, nekaj kar izhaja iz povezanosti z okoljem, iz vrednot, ki jih je junak prejel od okolja in iz prejšnjih časov. V nasprotju s temi do neke mere idiličnimi predstavami pa nam Sartre slika neko stanje človeške zavesti, ki morda ni ne lepo ne prijetno, ne moremo pa dvomiti, da je resnično, se pravi doživeto.

ODGOVOR NA ČLANEK JANEZA SVOLJŠAKA »GDE SI, MOJE STADO?«

Na članek »Gde si, moje stado?«, objavljen v **Železarju** št. 34, dne 1. septembra, ki ga je napisal Janez Svoltjšak, učitelj slovenskega jezika v osnovni šoli Tone Čufar Jesenice, dajemo naslednji odgovor, oziroma pojasnilo.

Osnovno vprašanje, ki ga članek zadeva, na Jesenicah ni novo niti ga ni članek izpostavil širši javnosti šele sedaj, ker je bila zadeva izpostavljena in obravnavana že v družbenopolitičnem zboru skupščine občine Jesenice kot delegatsko vprašanje in na katerega je bil dan odgovor tudi v **Železarju**. Razprave v družbenopolitičnih organizacijah na Jesenicah, med železariji v železarni Jesenice ter v učiteljskih zborih osnovnih šol vzgojno izobraževalnega zavoda Jesenice, so dale zaključek, da je učencem, katerih pogovorni jezik ni slovenski, treba dati dodatni pouk materinega jezika in več dodatnega pouka iz nacionalne zgodovine in nacionalne kulture drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Narodnostni sestav občanov Jesenic, zlasti na samem mestnem območju, je zelo pester. To se odraža tudi med učenci jeseniških mestnih osnovnih šol Prežihov Voranc, Tone Čufar in Koroška Bela.

Pred dvema letoma je bila na Jesenicah postavljena zahteva, da je treba za učence, katerih pogovorni jezik ni slovenski, organizirati šolo, oziroma oddelke s srbohrvaškim, oziroma hrvaškoserbskim učnim jezikom.

Osnovne šole VIZ Jesenice so takrat natančno ugotovljale narodnostni sestav svojih učencev, njihov pogovorni jezik doma, kje so rojeni, od kdaj učenci, oziroma njihovi starši živijo na Jesenicah, ali so tu začasno ali so se preselili za stalno. Vprašanja so bila postavljena vsem učencem — tudi slovenskim, ker smo se zaradi delikatnosti naloge ob preštevanju Slovencev v sosednji Avstriji zavedali, kakšne politične posledice bi lahko imela neustrezno zastavljena naloga. Iz analize rezultatov, ki jih hranijo šole, smo ugotovili, da je število, oziroma odstotek učencev neslovenske narodnosti največji v osnovnih šolah Prežihov Voranc, Tone Čufar in Koroška Bela.

Navedene tri šole so sklicale roditeljske sestanke staršev učencev neslovenske narodnosti, na katerih so starše seznanile z ugotovitvami in jim ponudile možnost, da se za njihove otroke organizirajo posebni oddelki s srbohrvaškim, oziroma hrvaškoserbskim učnim jezikom, in sicer tako, da bi s tem pričeli v prvem razredu ter postopno nadaljevali do osmega razreda. Starši so to možnost odklonili; zanj so bili samo trije starši — iz vsake navedene šole po eden.

Kot razlog za zavrnitev ponudbe so starši učencev navajali predvsem vprašanje možnosti nadaljnje šolanja svojih otrok po končani osnovni šoli na jeseniških srednjih šolah in drugod, kjer učni jezik ni srbohrvaški.

V soglasju s pristojnim organom skupščine občine Jesenice in izobraževalno skupnostjo Jesenice ter zavodom za šolstvo SRS — organizacijska enota Kranj, so navedene tri osnovne šole organizirale v šolskem letu 1975/76 poleg pouka srbohrvaškega jezika po veljavnem predmetniku za osnovne šole dodatno še po eno uro tedensko v 6. razredih in po ure v 7. razredih; tako da so imeli vsi učenci navedenih šol po 1,5 ure pouka srbohrvaškega jezika več na teden, kot ga je predpisoval predmetnik.

Pedagoški delavci smo se zavedali, da je to premalo, zato smo takoj pričeli s pripravami za organizacijo jezikovnih interesnih skupin za učence neslovenske narodnosti v posebej organiziranih oddelkih podaljšanega bivanja. Finančna sredstva za te skupine so bila zagotovljena pri izobraževalni skupnosti Jesenice. Za vodenje teh skupin je VIZ razpisal delovna mesta vodij jezikovnih interesnih skupin, za katera so mogli kandidirati učitelji razred-

nega pouka, ki so si pridobili pedagoško izobrazbo v eni od republik srbohrvaškega jezikovnega področja.

Za prijavljene kandidate in za ostale učitelje srbohrvaškega jezika v VIZ Jesenice smo aprila 1976 organizirali seminar o izvajanju pouka srbohrvaškega jezika. Na seminarju smo ugotovili, da je načrt dela v jezikovnih interesnih skupinah treba temeljito pripraviti. Za strokovno pomoč smo zaprosili pristojni zavod za šolstvo SR Slovenije.

Kot pogoji za začetek delovanja jezikovnih interesnih skupin so bili postavljeni organizacija, kadri, vsebina dela, vzorec časovne razporeditve učne snovi in opredeljeni smotri takega pouka.

Na začetku šolskega leta 1976/77 je bila staršem učencev neslovenske narodnosti na roditeljskih sestankih ponovno ponudena možnost, da svoje otroke vključijo v te jezikovne interesne skupine. Starši so izjavili, da za svoje otroke ne zahtevajo in ne želijo nobenih izjem, marveč želijo, da njihovi otroci obenem z ostalimi otroki obiskujejo pouk in oddelke podaljšanega bivanja. Svoje odločitve so utemeljevali s tem, da ne sprejemajo dodatnih obremenitev svojih otrok in ne želijo nobenega razlikovanja.

Glede posebnih oddelkov podaljšanega bivanja za učence neslovenske narodnosti so bili starši mnenja, naj njihovi otroci obiskujejo oddelke podaljšanega bivanja z ostalimi učenci, zato da bi laže in uspešneje napredovali pri rednem pouku.

Navedene tri šole so zaradi take odločitve staršev organizirale oddelke podaljšanega bivanja za vse učence, ki so se pač prijavili; šole so nadaljevale s poukom srbohrvaškega jezika v višjih razredih po predmetniku, poleg tega pa vsem učencem nudile še dodatno uro pouka srbohrvaškega jezika: v osnovni šoli Prežihov Voranc v 7. razredih po eno uro na teden, v osnovni šoli Tone Čufar v 6. in 7. razredih po eno uro na teden. Predmetnik namreč določa, da lahko od 6. do 8. razreda prostovoljno nadaljujejo z učenjem srbohrvaškega jezika po eno uro tedensko v okviru drugih prostovoljnih dejavnosti. Osnovna šola Koroška Bela je v vzgojno izobraževalni program oddelkov podaljšanega bivanja vključila tudi poglobljanje jezikovnega znanja srbohrvaškega jezika in ustrezne teme iz nacionalne kulture in zgodovine ostalih jugoslovanskih narodov in narodnosti po dve uri tedensko. Oddelki je vodila za to usposobljena učiteljica.

Pri organizacijskih pripravah na šolsko leto 1977/78 so te tri šole nadaljevale z že ustaljeno obliko dodatnega pouka srbohrvaškega jezika, z več temami iz nacionalne kulture in zgodovine. Šole pri tem niso dobile prave pomoči v ustreznih in privlačnih dodatnih programih, zato je bilo pretežno izvajano le poglobljanje jezikovnega znanja. Poleg ur, določenih po predmetniku, so vse tri šole za vse učence 6. razredov uvedle še po eno uro fakultativnega pouka srbohrvaškega jezika na teden, za učence 7. razredov pa pripravile jezikovne interesne skupine za eno uro na teden, osnovna šola Tone Čufar pa tudi za učence 8. razredov po eno uro štirinajstdnevno. V vzgojnoizobraževalnih programih v oddelkih podaljšanega bivanja za to šolsko leto niso bile predvidene nobene spremembe. Za izvajanje dodatnega pouka srbohrvaškega jezika v tem šolskem letu izobraževalna skupnost ni predvidela dodatnih sredstev, ker so šole organizirale dodatni pouk iz fonda za izvajanje dodatnega ali dopolnilnega pouka ter interesnih dejavnosti glede na dejanske potrebe učencev in potrebe širšega družbenega okolja šole.

Predlagano rešitev dodatnega pouka srbohrvaškega jezika je obrav-

naval strokovni aktiv učiteljev slovenskega in srbohrvaškega jezika VIZ Jesenice pred začetkom pouka. Kot ustrezno jo je sprejel tudi aktiv ravnateljev šol, ker je zanj dobil soglasje pristojnega organa skupščine občine Jesenice; izobraževalna skupnost Jesenice in organizacijska enota zavoda za šolstvo v Kranju, ki sta bili o zadevi tudi predhodno obveščeni, na predlagano rešitev nista imeli pripomb.

Vodstva navedenih treh šol in vodstvo VIZ Jesenice na začetku tega šolskega leta s strani staršev ali učencev niso dobila nobene zahteve, oziroma predloga, naj dodatni pouk srbohrvaškega jezika organizirajo bolje in v večjem obsegu. Nihče tudi ni predlagal ali zahteval, naj uvedejo šole dodatni pouk srbohrvaškega jezika v nižjih razredih.

To bi predstavljalo širitev predmetnika in dodatno obremenjevanje učencev in je za zadevo pristojen le republiški komite za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije. Vse navedeno bi kot izkušen pedagoški delavec moral vedeti tudi pisec članka Janez Svoltjšak.

Tovariši Svoltjšaku nihče ne odreka pravice do pobude za boljše in primernejše rešitev zadeve, ne odobravamo pa načina, kako je to storil.

Direktor VIZ Jesenice:
Teodor KREUZER

HUMORESKI HUMORESKI

TOMBOLA

Da vsako nedeljo najin fičko hrope na drugi konec, je kriv on. Prej, ko je hodil po tombolah še sam, se meni še sanjalo ni, da so na svetu neke tablice, na katerih je treba obkroževati številke, pa kaj so terna, činkvin in tombola.

Zdaj pa vsako nedeljo najin družinski proračun utрпи stroške za štiri ali šest tablic. Baje iz rezervnega fonda, ki je že zdavnaj potrošen, zato beri: iz gospodinjstva. Stroški za bencin so stvar družinskega gospodarja. Pa še za tisto običajno slišim na bencinski črpalki, da nima drobiža, in: Daj, muc, ti ga imaš. Saj ti bom vrnil.

Vsak teden upam, da se ja ne bo pojavil na oglasni deski kakšen plakat, ki bo oznanjal, da gasilsko, ribiško, športno... društvo Tamin-tam prireja tombolo. Da potem pride moj dedec in oznanj, da greva po stoenko (katrcu, fičko, traktor...), da bova danes zagotovo imela srečo.

Posebej za tombole sva kupila zložitve stole. Ker se tako udobno sedi, tablice imaš pa v naročju in obkrožiš, on pa nima drugega dela, kot da se pripravlja na štart do tribune, kjer saseda komisija, ki nama bo poklonila stoenko, katrcu ali fičko.

Jasno, na kakšno terno on sploh ne igra. To naj poberejo drobtinčarji, on čaka na tombolo. Ko grejo motorna vozila že na vse konce, mu greben strokovnjaški malo uplaine in čaka vsaj na hladilno skrinjo (pomisli, muc, saj jo tako namerava kupiti spomladi, bo pa prezimila!), še kasneje bi bil zadovoljen z radijem.

Kar dolgo sem vse to prenašala, ker so tudi mene pritegnile vrazje številke, malo me je pa imelo, da bi kaj zadelo. Zadnjič, ko sva bila v Trčuju, mi je prekipelo. Zložitva stola sta ostala doma, midva pa sva se prestopala po asfaltu in po dveh urah stanja grdo pečejo podplati. Povrh vsega se je začelo kisati vreme, padlo je nekaj dežnih kapelj in vroče mi je postalo. Dežnik je ostal v fičko na drugem koncu mesta. Pa še tistih hudicnih številk nobena ni bila prava. Žalostno in

zavistno sva gledala sosedo, kako se jim polnijo tablice. Proti koncu se je obrnilo, same najine številke so bile izklicane. Njega je kar razganjalo, da bom videla, da bova to pot dobila vsaj radio. Le da tistih dveh števil, ki sta nama manjkali, niso nikoli izklicali.

S pekočimi podplati sva peščila skozi mesto. Njemu ni bilo do besed, zato pa bolj meni. O bilanci najinega tombolaštva.

Komenda — šest tablic — nič — dež

Visoko — osem tablic — nič — dež
Hraška gmajna — šest tablic — nič — dež

Danes je tombola na Spodnjem Brniku, moj dedec pa pravi, da bo gledal televizijo. Pa ga že nosi v kuhinjo: umije si roke dvakrat, trikrat pa vpraša, če lahko kaj pomaga, jaz pa bom neizprosna.

Popoldne greva s psom ven, ker ima revček čisto pravo pasje življenje ob nedeljah. Mimogrede bova pogledala za gobami. Pa vtaknila nos v lešnike. Naenkrat imamo ob nedeljah toliko časa.

Zraven pa vem, da ima moj dedec že kupljene kartice za jeseniško tombolo. Jasno, da bova šla. Kdo pa bo metal proč toliko denarja in zagotovo bova dobila vsaj radio!

M. V.

PROMETNA NESREČA

Hudo je, če imaš srečo v nesreči. Nekako prazen, nezadovoljen potavaš naprej v vsakdanjost, potrj zaradi užalostitih ostalih.

Jutranja megla, še zaspane oči, sanjske misli in... treski! Prednja havba zacveti kot marjetica in tudi soudeleženo vozilo ti vzbudi sorodne asociacije. Vsi pa smo živi in zdravi. Ah, ko ne bi bili!

»Milico!« je ves togoten soudeleženi voznik, meni pa rdeče kaplja po vratu, po prstih in nogah.

»A ti, tepec, mar kaj je?« je še naprej razjarjen, razkačen sredi ceste, prepričan v mojo krivdo.

»Ne, nič mi ni,« tolažim nesrečnika, »pleh je pleh, kaj češ.«

»Pleh je denar, prismođa. Plačal boš, da boš črn, tepec!«

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

»Saj ja nisem kriv, ti si bil na stranski,« se mi vrača kri nazaj v glavo in pogum v srce.

»Baraba! Lahko bi zaviral. Sploh pa je tu desno pravilo. Boš že še videl svojega plehatega vraga in svojo stransko, vol!«

Ko sem pometel zadnjo črepanjo s ceste, vesel, da ne bom videl plehatega vraga, ker je bil sozaleten — zapisnikarsko potrjeno — res na stranski, sem telefoniral v službo.

»Prometna nesreča. Popraskan, šepav, zmeden, šokiran, a živ.«

»Fino,« so rekli, »samo da si živ. Delo te čaka.«

Ko so me za silo obvezali, me je gnalo na delo. Še nikoli me ni, a šok je šok.

Bil sem kot na razstavi. Vsi smejoči in sijoči so me prihajali ogledovat, radostno pričakujoč, da bom zdaj zdaj pogrnil in nezvest ali tuleče zavil oči od nečloveškega bola. Najbolj nestrpni so mi vihali ovoj in kukali v praske pod njim.

»A praviš totalka, a? Konec s tvojim bilcom a? Zdaj bo pel avto-bus!« so se živo zanimali za vozilo, kajti le kot rahlo poškodovani nisem bil preveč zanimiv. Mi ni odrgalo vsaj ene roke, če ne že dveh.

»Ja, konec, konec,« sem se prvič resnično zavedal škode, dolgotrajnih popravil, visokostnih mehanikov in oderuških kleparjev.

Ze sem si zamišljal vožnjo z avto-busom, ko mi je šok malce popustil in spustil možgane v normalni tek.

»A, to pa ne! Avto ni bil moj! Moja koreta mi ne vžiga, v garaži je.«

Stokrat se oproščam, pokvaril sem jim dan. Zaničevalno so se obrnili vstran. Nedopustna nesramnost! Najprej: prometna nesreča pa šepav pa ranjen pa totalka, zdaj pa zdrav in z lastnim avtom v garaži!

Skrajno osramočen sem odšel. Niti s sodnikom za prekršek in z masno denarno kaznijo jih ne morem potolažiti. A kdor se zaletuje, greši. Po prihodnjem tresku se prikazem z lastno glavo pod roko, da popravim krivdo in da bo vsaj nekaj pristnega veselja in radosti...

Darinka Sedej

OSMI POHOD SLOVENSkih ŽELEZARJEV NA TRIGLAV IN ŠKRLATICO USPEL

Za letošnji osmi pohod na Triglav in Škrlatico, ki je bil 10. in 11. septembra, se je prijavilo 374 udeležencev iz osmih organizacij združenega dela in iz direkcije SZ, in sicer: iz železarne Ravne, železarne Štore, Plamena Kropa, Verige Lesce, Žične Celje, Tovila Ljubljana, metalurškega inštituta in iz naše železarne.

»OD SPOMENIKA DO SPOMENIKA«

V soboto, 10. septembra, je bil v Kropi tradicionalni tek pod naslovom: Od spomenika do spomenika. Vreme je bilo zelo lepo. Na Lipniški planini, kjer je bil cilj teka, se je zbralo precej obiskovalcev, predvsem mladih iz šol jeseniške in radovljiške občine, ki so se poklonili spominu na tej planini padlemu narodnemu heroju Jožetu Gregorčiču-Gorenjcu in soborcem.

Tekmovanja smo se udeležili tudi trije tekmovalci SK Mojstrana. Tekmovanje je bilo odlično organizirano, proga, ki je bila dolga okrog 12 km, pa je bila zelo težka, da je bila višinska razlika 800 metrov.

REZULTATI TEKA:
Mladinci: 1. Čarman (Triglav) 59:57, 2. Majes (SD Plamen Kropa) 1:02:04, 3. Dušan Đuričić (SK Mojstrana) 1:02:40 itd.
Člani: 1. Tone Đuričić (SK Mojstrana) 0:57:43, 2. Bešter (Triglav Kranj) 1:01:44, 3. Kordež (SD Plamen Kropa) 1:02:21, 4. Slavko Mrak (SK Mojstrana) 1:02:23 itd.
Ekipno: 1. SK Mojstrana (Tone Đuričić, Slavko Mrak, Dušan Đuričić) čas 3:02:47, 2. SK Triglav Kranj 3:07:47, 3. Plamen 3:15:36 itd.

POHOD SKUPINE SLOVENSkih ŽELEZARJEV NA ŠKRLATICO

Novost osmega letošnjega pohoda slovenskih železarjev je bila, da se je del udeležencev povzpel namesto na vsakoletni cilj Triglav – na Škrlatico.

Skupino za Škrlatico je sestavljalo 47 udeležencev (z vodniki), pretežno delavcev železarne Jesenice s svojci in manjšo skupino delavcev iz Plamena Kropa in TOVILA Ljubljane. Vzpon v soboto, 10. septembra, v krasnem, sončnem vremenu iz Vrata preko Sovatne je bil zanimiv – vendar steza ni najbolje markirana in zavarovana. Na Kriških podih, tipičnem ledeniškem svetu, nas je sprejel v svoje gostoljubje. Pogačnikov dom, ki je lahko vzor čistoče vsem ostalim gorskim postojankam. Časa je bilo še dovolj, zato je večina udeležencev odšla še popoldan na bližnji, dve uri oddaljeni Razor. Spotoma smo obudovali večjo skupino kozorogov, ki so lenarili v pečevju Razora. Razgled z vrha Razora je bil čudovit, saj je bilo ostražje zelo čisto zaradi nevihte prejšnjega dne. Na večer so udeleženci pohoda prejeli značke, nalepke, bone, Marjan pa jim je določil prenočišče.

Lep večer! Temne siluete gora so obkrožale tih gorski svet, globoko v dolini pa so svetile redke luči bivališa Trente.

Nedeljsko jutro. Že ob prebujajočem dnevu se je vila dolga kolona železarjev vkreber po škrapljastem svetu, nad temnim Gornjim Križkim jezerom vse do Križa. Lepo špičje in okoliške gore so zazarele v jutranjem soncu. Sestopali smo pod Dovškim Gamsom, pa se spet dvigali prek prodišča do Rdeče škrbine, med Dolkovo Spico in Rogljico. Zoprn sestop do Zgornjih Dolkov preko strmih melišč je bil kmalu za nami. Počitek. Brez oprtnikov smo se nato vzpenjali po prodišču in pečevju v masiv Škrlatice. Galerija klinov prek gladkega praga je poslastica za nevrto glave planince. Vrh smo dosegli v zelo dobrem času (štiri ure in pol), kljub zlozni hoji in tudi brez neugode. Daljši odmor na vrhu, slikanje, vpisovanje, razgledovanje, lenarjenje so bili plačilo za dosti naporno turo. Velikokrat sem bil že na Škrlatici, toda tako izrednega razgleda nisem doživel dostikrat. Vodniki smo tudi opustili tokrat tradicionalno »gorniško pretepanje« novincev na Škrlatici, ker jih je bilo preveč. Bolele bi nas roke!

Sestop je potekal v redu, s potrebno mero previdnosti. Pot skozi Dolke, pod Dolkovo Spico in mimo bivača 4 na Rušju, vse do Vrata se je v sončni pripeki že vsem vlekla. Toda zvoki muzike izpred Aljaževega doma so dali vsem še zadnji potrebni pospešek. Zagoreli, utrujeni, toda bogatejši za res lepo planinsko turo, smo se vrnili v dolino Vrat.

In še opomba: Vzpon na Škrlatico je zahtevnejši (vsaj kondicijsko) kot na Triglav – zato je bilo opozorilo v razpisu vsaj o dobri kondiciji, če že ne o izkušnosti – pravilno! Vendar je v razpisu še tretji pogoj (tudi za Triglav), ki je važnejši od obeh prejšnjih – NUJNA DISCIPLINA UDELEŽENCEV. Žal je je na vseh takih pohodih premalo. Da so se vsi pohodi končali doslej brez težje nesreče, je pripisati predvsem sreči. Saj tudi najboljši vodnik

IZLET NA DAN PLANINCEV

V soboto in nedeljo, 10. in 11. septembra, je mladinski odsek planinskega društva Javornik – Koroška Bela organiziral za dan planincev izlet na Stola.

Tokrat nismo odšli na pot zgodaj zjutraj. Odhod je bil šele ob 9. uri izpred osnovne šole na Koroški Beli. Pot do Valvasorjevega doma se je vila po gozdu in zato nismo čutili dopoldanskega sonca, ki je kar močno pripekalo. Po poldrugi uri hoje smo prišli do Valvasorjevega doma, kjer smo se odpočili, nekaj prigriznilo, potem pa nadaljevali pot proti vrhu Stola. Ker je sonce močno pripekalo, smo hodili bolj počasi. Kmalu smo bili pri Prešernovi koči, kjer nas je čakalo majhno razočaranje, kajti zvedeli smo, da kresa, ki je bil v programu, da ga bomo kurili za praznik planincev, ne bo, ker ni bilo avtomobilskih gum in drugega goriva.

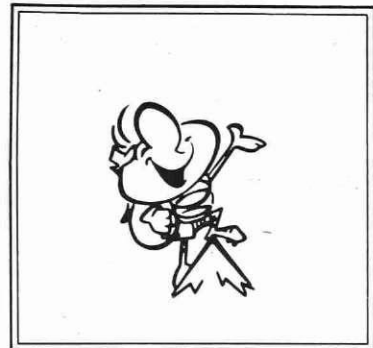
Ko smo pojedli in se nekoliko oddahnili, smo se odpravili še na vrh Stola. Tam se nam je nudil lep razgled po Koroški, Gornjesavski dolini in ljubljanski kotlini. Kmalu smo se vrnili v postojanko, kjer smo se do večera zabavali z raznimi igrami.

Naslednjega dne so vodniki odločili, da se bomo vrnili domov po drugi, zelo lepi, a daljši poti. Šli smo preko vse Belšice, čez Stamare na Pristavo. Po putrni hoji nam je malica zelo teknila, pa tudi počitka smo bili potrebni. Čakala nas je samo še pot do doma. Kar hitro smo se odločili in jo po Gajškovi poti mahnili proti Kresu. Tu smo se poslovlili in zahvalili vodnikom za trud, obenem pa zateleli na čimprejšnje svidenje.

Tomaž Beg

Udeležence pohoda na Triglav smo razdelili na štiri pristopne poti in to: Rudno polje – Planika 117 udeležencev, Rudno polje – Kredarica 105 udeležencev, Kot – Staničeva koča 48 udeležencev in Vrata – Prag – Staničeva ter Vrata – Tominškova – Staničeva 57 udeležencev. Za razliko od minulih pohodov smo letos organizirali tudi pohod na Škrlatico, katerega se je udeležilo 47 članov iz navedenih delovnih organizacij.

V soboto smo se z avtobusi pripeljali do podnožja planinskih poti, odkoder smo se zagrizli v strme in pregledne poti, ki so vodile do planinskih postojank. Vreme je to pot krepko držalo z železarji, saj je sonce svoje žarke čarodejno razmetavalo po triglavskem kraljestvu. Dolge kolone so se vile vedno višje, pod nami pa so vedno globlje ostajale močene doline Kota in Vrat ter dolina Voje z bohinjske strani.

Okoli 14. ure so že vsi udeleženci pohoda prispeli do planinskih postojank, ki so nam nudile varno zavetje. Mnogim utrujenost še ni stopila v noge, zato so se popoldne povzpeli na Rjavino, Begunjski vrh in Vrbanoovo špičo.

Večer je v planinskih kočah vedno prijeten. Ob kozarkah dobre kapljice zadoni pesem. Se posebno lepo izzvini pesem Oj Triglav, moj dom. Nekateri duhoviteži pa so s svojimi dvotipi spravili družbo v posebno razpoloženje. Ker nas je naslednji dan čakal dolg vzpon na vrh in sestop v dolino, smo ob 22. uri odšli k počitku.

V nedeljo vreme ni obetalo lepega pohoda, saj je bilo nebo prekrto z oblaki in le ponekod se je videla vedrina neba. Tudi veter je močno vlekel, tako da smo se morali močno truditi, da je bila hoja varna.

Tudi na novo zapadli sneg nas je pri hoji oviral, vendar smo se nezadržno dvigali vedno višje in višje. Posebno lep pogled je bil na kolono pohodnikov z Malega Triglava proti vrhu. Veter je izgubil na moči in postalo je prijetno toplo. Ob 9. uri smo bili že vsi na vrhu. Razgled je bil čudovit! Tiste, ki so bili prvič na našem očaku, smo krestili po planinsko, »s plezalno vrvojo so jo dobili po zadnji plati«, da je bilo veselje!

Nato je zbranim spregovoril generalni direktor Slovenskih železarj Gregor Klančnik. Opisal je razvoj planinstva v Sloveniji, še posebno na Gorenjskem. Omenil je tudi, da bo naslednje leto 200-letnica prvega pristopa na Triglav. Poudaril je tudi, da je slovenski narod majhen po številu prebivalcev, da pa je v svetu znan, saj naši alpinisti segajo po najvišjih ciljih v Himalaji in v drugih gorstvih. Govoril je tudi o pomembnosti takšnih pohodov za »razširjeno« rekreacijo članov naših kolektivov in za medsebojno spoznavanje in krepitev prijateljstva.

Po tem slavnostnem govoru smo pričeli sestopati proti Malemu Triglavu in naprej do Kredarice. Tu smo se zadnjič odžejali, nato smo prek triglavskega ledenika in prek Praga sestopili v zeleno dolino Vrata. Planinsko društvo Dovje-Mojstrana nam je pripravilo piknik. Vsak udeleženec je lahko izbral med pasuljem, golašem in enolončnico, pivom in sadnimi sokovi. Za prijetno razpoloženje je poskrbel ansambel »Kivado«. Ob prijetnih zvokih so se nekateri zavrteli! Zbranim na pikniku je še enkrat spregovoril direktor Gregor Klančnik. Njegove prijetne besede so segle vsakomur do dna duše, izzevle so prijateljsko, saj je na koncu govora dobil močan aplavz.

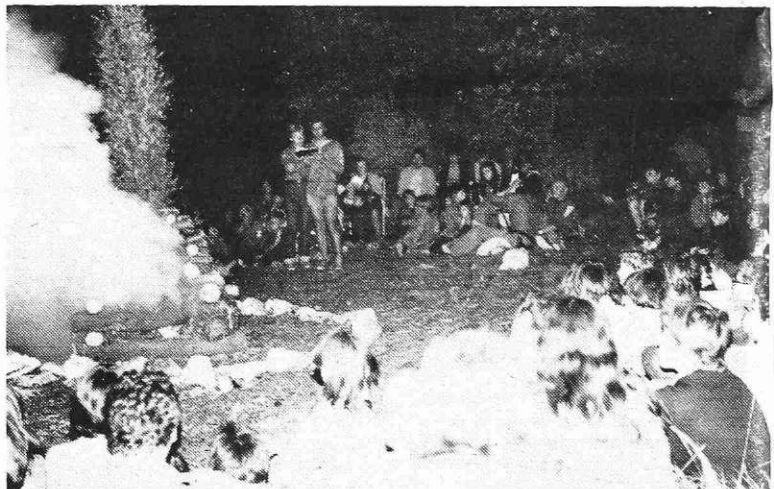
Kot na vsakem pohodu doslej so se tudi tokrat kovala prijateljstva in trdne vezi med udeleženci pohoda. Ob 17. uri smo se poslovili in se skozi zeleno dolino Vrata odpeljali domov.

Ob koncu tega zapisa se zahvaljujem vsem gorskim vodnikom in reševalcem ter delavcem sindikata železarne Jesenice pri organiziranju in izvajanju pohoda.

Za nami je lepa pot – lepo doživeti! Na svidenje na devetem pohodu.

Vodja pohoda
Pavel Dimitrov

Janez Krušič

Jeseniški taborniki so v počastitev občinskega praznika v svojem taboru pripravili taborni ogenj

TABORNI PROBLEM TABORNIKOV

Letos je v Karigadorju taborilo v treh izmenah po štirinajst dni okrog 250 tabornikov zveze tabornikov občine Jesenice. Ni treba posebej poudarjati, koliko je koristno sončenje in kopanje za mladega človeka, da ne omenjam drugih koristi takega taborjenja, čeprav postaja morje vse bolj siromašno in umazano, predvsem pa globlje – za delavske žepce. O tem bom spregovoril v drugem delu članka in še o nečem, kar sploh ni v skladu s kakršno logiko.

Torej, letošnje taborjenje se ni veliko razlikovalo od ustaljene prakse drugih let. Poleg kopanja in proste dejavnosti je bilo na programu še: učenje plavanja, tekmovalne dejavnosti, taborna šola, opravljanje veščin, učenje različnih taborniških in ljudskih pesmi, bila sta tudi dva slavnostna taborna ognja v čast dneva republike Slovenije in v čast praznika občine Jesenice, poleg rednih. Skratka, življenje je normalno potekalo, in skoraj nobeden od tabornikov ni vedel za somrak, ki se je napravil okrog njih.

Pojavil se je predsednik občine Buje in je izjavil, da že prihodnje leto ne morejo več računati s tabornim prostorom. Da ima pač občina buje omejene kapacitete 24.000 nočitev. Ne glede na to, da imajo podpisano pogodbo še za dve leti.

V teh dvajsetih letih, kar taborijo ob morju, so že šestkrat morali menjati taborni prostor in vsaka selitev prinaša dodatne stroške. Mislili so, da bodo sedaj na tem mestu ostali dalj časa, pa so postavili s

prostovoljnimi delom kovinsko barako, ki jo pozimi uporabijo za skladišče za opremo, poleti pa za kuhinjo. Napeljali so tekočo vodo, postavili stranišča na izplakovanje (WC). Znano je, da se turistične usluge letos na obali niso kdo ve kako popravile, da nismo več konkurenčni Grčiji, Španiji, Tunisu ... Ravno letos so ugotovili, da domači gost prinese tudi dovolj denarja.

No, taborniki si kuhajo sami, sami skrbijo za sebe in močje je to tisto, da ne zaslužijo z njimi, razen plačila taks. Sicer pa so se vsako leto vedli vzorno in so imeli z domaćini pristne in prijateljske odnose. Prostor sam ni predviden za zidavo, prav tako še ni predvideno, da bi v zalivu karkoli gradili. Skratka, ne glede na več kot izpolnjene higienske pogoje, na disciplino, na pridnost in zadržanost, da o zdravstveni potrebi mladih ljudi po morskem bivanju ne govorimo, in ne nazadnje je tako bivanje tudi družbeno vzgojno, se jim morje odmika, kolikor se jim že ni odmaknilo. Že sedaj so jih potiskali iz rezervata v rezervat, kot Indijance. Pojavlja se vprašanje, kje bodo sploh dobili prostor. Morda v kakšni puščavi. In potem bodo stroški. Prevoz. Čiščenje prostora. Postavljanje določenih objektov. Napeljava vode – če sploh bo v bližini. In potem se bo spet našel kdo, ki jih bo poslal dalje.

Ne vem, kje je tu logika, oziroma kam vodi turistična politika počeni počitnice za delavske mladino. Sicer pa obstaja grenka tolažba. To se ne dogaja samo tabornikom, pa tudi ne samo Jeseničanom. Jože Jekler

POHOD PO KARAVANKAH

Pohod bo 17. septembra in bo potekal po naslednji trasi: spomenik NOB v Planini pod Golico – Ment – Mižiče – Ročca (nekdanja koča) – Hruščanska planina – Ravne (dovška stran) – vzhodje Mince do Bajerja (bivša graničarska karavla nad Dovjem). Druga varianta pa z vrha Ročce po grebenu preko Mince do Bajerja.

Prijave naj sindikalne organizacije ali posamezniki, s priloženimi desetimi dinarji, oddajo na tovarniškem sindikatu do vključno 16. septembra. Prijavnina se pobira kot prispevek za prevoz, prehrano in značko.

Avtobusi bodo vozili udeležence izpred zdravstvenega doma na Jesenicah ob 6. uri do 7.15, skupen odhod iz Planine pa je ob 8.30. Po tovariškem srečanju na Bajerju, kjer bo poskrbljeno tudi za prehrano in pijačo po zmernih cenah, bo povratek z avtobusi iz Kamen (ob vzhodu Bajerja) ob 17. uri. Udeleženci naj vzamejo s seboj jedilni pribor.

Del udeležencev na vrhu Triglava

Na poti na vrh

Med pozdravnim govorom Gregorja Klančnika na vrhu Triglava

Mnogi udeleženci se niso mogli nagledati lepot

Po povratku v Vrata

PORAZ Z BOLZANOM

Jeseniški hokejisti so odigrali prvo tekmo v okviru letošnjega tekmovanja za pokal evropskih prvakov proti lanskemu šampionu Italije Bolzanu 10. septembra. Tekmo so visoko izgubili z rezultatom 2:6, tretjine 0:2, 0:3 in 2:1. Že takoj na začetku je treba poudariti, da je rezultat zelo ugoden za italijanske prvake, ki ima lepo prednost pred povratnim srečanjem na Jesenicah v soboto, 17. septembra. Še bolj kot štirje goli prednosti Bolzana je resno spoznanje, da so jeseniški hokejisti v soboto igrali zelo slabo.

V prvih dveh tretjinah, ko so domačini povedli kar s 5:0, so bili mnogo prepočasni, neborbeni, njihova igra pa je spominjala na hokej, ki ga igrajo začetniki. Skratka, ni in ni jim šlo. Na drugi strani je moštvo Bolzana, ki v svojih vrstah nima posebnih dobrih igralcev, delalo v prvih štiridesetih minutah, kar je hotelo. No, besede, izrečene na račun igralcev Bolzana in njihove kvalitete, ne veljajo za dva naša rojaka in občana brata Hitijeva. Brez obotavljanja lahko trdimo, da sta Rudi in Gorazd Hiti prinesla prepričljivo zmago Bolzanu. Igrala sta hitro, prodorno, natančno in spektakularno, v večini njihovih akcij pa so bili jeseniški hokejisti zgolj opazovalci. Večkrat se je dogajalo tudi to, da razigranega Rudija ni moglo ustaviti vseh pet jeseniških igralcev. Večkrat je vzel ploščico pred vrati Bolzana in se v slalomu »sprehodil«, kakor je hotel in želel, do gola Jesenic. Res je tudi, da so imeli Italijani zelo zanesljivega vratarja Tiglanija, ki je ubranil vrsto izredno nevarnih strelcov jeseniških igralcev, še zlasti v zadnjih dvajsetih minutah, toda vsi ostali igralci Bolzana bratoma Hiti niso bili niti do kolen.

Hude trenutke so preživljali Jeseničani v drugi tretjini, ko je Bolzano v 29. minuti, torej na polovici srečanja, vodil že 5:0 in je kazalo, da se bliža katastrofa. Takrat se je trener Bubnik odločil za menjavo vratarja Makuca s Pretnarjem, igra pa je nadaljevala s šestimi napadalci in štirimi branilci. Na klopi so ostali Štefan Ščap, Suvak, Mavčec in Piriš. In ko je v tretji tretjini kazalo, da je vse povsem izgubljeno, je na ledeni ploški nepričakovano prišlo do povsem dru-

gačnega razmerja moči. Kot da je namesto jeseniškega moštva prišlo neko drugo. Igra, ki so jo jeseniški hokejisti uprizorili v zadnjih dvajsetih minutah, je bila povsem drugačna kot do tedaj. Jeseničani so hitro drsali, hitro in zelo natančno podajali, v obrambi pa so s požrvalnostjo in ostroostjo povsem ustavili razigrane domačine. Težko je v tem trenutku odgovoriti na vprašanje, kako je bilo to mogoče, kajti dogajalo se je, da igralci Bolzana po nekaj minut niso prišli čez polovico igrišča, vratar Pretnar pa skoraj da ni imel dela. V 55. minuti so Jeseničani zmanjšali na 5:2, poleg dveh doseženih zadetkov pa so imeli še trikrat ali celo štirikrat toliko izrednih priložnosti, da bi zatresli mrežo Bolzana. In kot se to pogostokrat zgodi v hokejski igri, ko napadaš nasprotnikov gol, ko je nasprotnik povsem na kolenih, pozabi na svojo obrambo. In v enem izmed zelo redkih napadov igralcev Bolzana so domačini dosegli tudi šesti in zadnji zadetek na sobotni tekmi.

Poraz s štirimi zadetki razlike je precej visok, še bolj pa je boleč, če upoštevamo zelo slabo igranje Jeseničanov v prvih štiridesetih minutah. Odpovedali so prav vsi, od obeh vratarjev do najmlajšega na sinocnem dvoboju, mladega napadalca Štefana Ščapa. Ko bi kljub temu želeli poiskati najboljše med slabimi v jeseniškem moštvu, je to vsekakor Sašo Košir.

Do 17. septembra, ko bo na Jesenicah na sporedu povratno srečanje prvega kola pokala evropskih prvakov med Jesenicami in Bolzanom, bo ostala uganka, kako je mogoče, da so Jeseničani v Ortiseju igrali v prvih dveh tretjinah kriminalno slabo, v zadnji tretjini pa kot prerojeni, na trenutke bi lahko celo rekli odlično.

Avstrijski sodniki: Westreicher, Wieser in Wögerer so sodili zelo dobro, gola za Jesenice pa sta dosegla Jan in Sašo Košir.

Danes, 15. septembra, ob 18.30 se bosta v Podmežakliji za pokal Karavank srečali ekipi Jesenic in Olimpije iz Ljubljane, v soboto, 17. septembra, ob 18.30 pa bo povratno srečanje za pokal evropskih prvakov med Jesenicami in prvacom Italije Bolzanom.

Nogomet

JESENICE: TRIGLAV 2:4 (0:2)

V prvem kolu prvenstva Gorenjske v športno rekreacijskem sistemu (SRS) so jeseniški nogometaši v soboto, 10. septembra, gostili moštvo Triglava iz Kranja. Zasluzeno so zmagali gostje iz Kranja z rezultatom 4:2 (2:0).

Moštvo Jesenic, ki je nastopilo brez osmih stalnih članov prvega moštva (dva igrala v gorenjski selekciji, trije so na orožnih vajah, eden je poškodovan in dva službeno odsotna), se ni moglo uspešno kosati s kompletnim moštvom gostov iz Kranja.

Kranjčani so bili boljši v prvem polčasu, ko so tudi dosegli odločilno prednost. Jeseničani pa v drugem polčasu, ko so uspeli obdržati neodločen rezultat in bi lahko z malo več športne sreče, kljub temu da so nastopili močno oslabiljeni, celo dosegli bolj ugoden rezultat.

Gole za moštvo Jesenic sta dosegla: E. Rakovič in Sulejmanović.

Za moštvo Jesenic so nastopili: Lamberger, Radič, Bergant, Samardija, Omanović, Komel, Čatak, E. Rakovič, Komič, Čosić, Sulejmanović, Zec in Damastagić.

JESENICE: TRŽIČ 10:0 (6:0)

V okviru prvega kola prvenstva Gorenjske v SRS so jeseniški pionirji gostili sovrstnike iz Tržiča in jih zasluzeno premagali z visokim rezultatom 10:0 (6:0).

Jeseniški najmlajši nogometaši so bili boljše moštvo celo srečanje in je njihova visoka zmaga ralen odnos razmerja moči obeh moštev na igrišču.

Gole za moštvo Jesenic so dosegli: Bešič 5, Bakonič 3, Okršlar in Iskra.

JESENICE: ŠENČUR 3:0 bb

V prvem kolu prvenstva Gorenjske v SRS bi moralo mladinsko moštvo Jesenic odigrati prvenstveno tekmo s sovrstniki iz Šenčurja. Ker pa gostje niso dopotovali na Jesenice, so Jeseničani to srečanje dobili brez borbe z rezultatom 3:0.

Ker gostov iz Šenčurja ni bilo, je trener Radovič izkoristil priložnost ter organiziral kontrolno tekmo mladih igralcev med modrimi in rdečimi. V zelo živahni in kvalitetni tekmi so modri, za katere so nastopili kandidati za prvo jeseniško mladinsko moštvo, uspeli premagati svoje kolege iz prve postave po boljši igri zlasti v prvem polčasu, ko so tudi dosegli odločilno prednost 3:1.

V drugem polčasu so rdeči zaigrali mnogo bolje in potisnili svoje nasprotnike v njihov kazenski prostor. Vendar kljub očitni premoči niso imeli športne sreče, saj so trikrat zadeli vratnico, zoga pa ni hotela v mrežo. Tako so srečanje izgubili z rezultatom 4:3.

To tekmo omenjamo zaradi tega, da bi še enkrat dokazali odgovornim občinskim športnim delavcem, da je na Jesenicah, kljub zapostavljanju nogometa, med mladino ogromno zanimanje za to zvrst športne dejavnosti. Kajti 22 (dvaindvajset) mladih igralcev med 15. in 18. letom starosti je verjetno največje zagotovilo, da se v kratkem časovnem obdobju lahko naredi kvalitetno nogometno moštvo, ki bo lahko dostojno zastopalo jeseniški nogomet v celotnem slovenskem prostoru in ne samo v športno rekreacijskem sistemu v okviru Gorenjske.

PRVENSTVO ŽELEZARNE V MALEM NOGOMETU

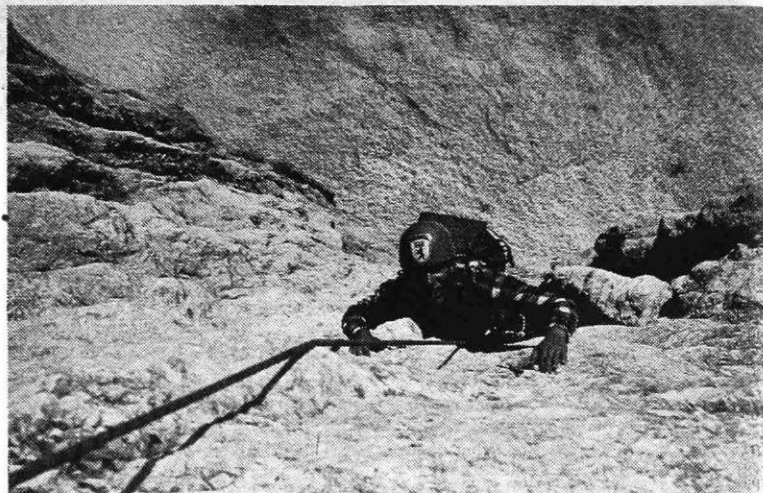
Letošnje prvenstvo Železarne v malem nogometu, ki poteka v treh skupinah, iz katerih se bosta uvrstili po dve prvouvrščeni ekipi v finale, je prišlo v zaključni del. Dve skupini sta namreč že zaključili s predtekmovanjem, tako da smo že dobili štiri finaliste: to so iz prve skupine ekipe TOZD STROJNE DELAVNICE in TOZD JEKLARNA, iz druge skupine pa TOZD REMONTNE DELAVNICE in TOZD ŽIČARNA. Tretja skupina bo zaključila s predtekmovanjem najbrž danes, v četrtek, 15. septembra, in bomo dobili še preostala dva finalista.

Finalna skupina bo igrala po enokrožnem liga sistemu za uvrstitve od 1. do 6. mesta v ponedeljek, 19., in torek, 20. septembra. Zato vodstvo tekmovanja naproša vse vodje ekip, ki so se uvrstile v finale prvenstva Železarne, da pridejo danes, v četrtek, 15. septembra, v pisarno NK Jesenice, kjer bo žrebanje parov za finalni turnir.

V soboto, 17. septembra, bo člansko moštvo Jesenice (zaposleni v Železarni) zastopalo kolektiv železarne Jesenice na prvenstvu slovenskih železar na Ravnah na Koroškem.

ZAHVALA GRADISU

V informaciji o tekmi med NK Partizan Beograd in moštvom NK Jesenice, ki je bila 23. julija letos, objavljeni v 29. številki Železarnja, smo pomotoma izpustili pomoč SGP Gradis - TOZD Jesenice pri izvedbi tekme. Za njihovo dragoceno pomoč, ki so nam jo dali z brezplačnim prevozom nogometašev Partizana iz Škofje Loke in nazaj, se jeseniški nogometaši to pot iskreno zahvaljujemo.

Drobec iz plezalne smeri (D. J.)

USPEŠEN NASTOP SMUČARJEV TEKAČEV V DOLU

V nedeljo, 11. septembra, smo smučarji tekači nastopili na drugem meddrževnem tekmovanju na »rolkahu« v Dolu. Nastop je bil vsekakor uspešen. Pokazal je, da v Kranjski gori raste nov rod mladih nadarjenih tekmovalcev, ki jih vodi Janez Mlakar. Medtem pa v Mojstrani ni mladih tekmovalcev, ki bi zapolnili vrzeli, ki so nastale v kategorijah mlajših tekmovalcev.

REZULTATI:
ML pionirji (2 km): 1. Slabjanja 6,42, 2. Velepec 6,46, 3. Flere 7,19 (vsi Dol), 6. Robi Kerštanj (Kr. gora) 8,00 itd.

ML pionirke (2 km): 1. Jana Mlakar (Kr. gora) 6,46, 2. Lanišek (Kamnik) 8,50 itd.

St. pionirji (2 km): 1. Štefan Kustec (Kr. gora) 5,39, 2. Branko Trstenjak 5,44, 3. Marko Grazar (oba Kr. gora) 6,31, 7. Roman Mlinar (Kr. gora) 7,22 itd.

St. pionirke (2 km): 1. Branka Martinović (Kr. gora) 6,05, 2. Simona Krničar (Triglav) 6,57, 6. Mirjana Martinović (Kr. gora) 7,25 itd.

ML mladinci (4 km): 1. Klemenčič (Dol) 10,29, 2. Miro Lebar (Kr. gora) 10,48, 3. Bešter (Triglav) 11,16, 9. Franci Teraš (Mojstrana) 12,31 itd.

ML mladinke (4 km): 1. Tadeja Moder (Dol) 12,28 itd.

St. mladinke (6 km): 1. Jeli Jelovečan (Triglav) 20,14 itd.

St. mladinci (6 km): 1. Dušan Đuričić 14,23, 2. Darko Mrak (oba Mojstrana) 14,26, 3. Čevc (Ihan) 16,37 itd.

ML člani (8 km): 1. Čarman (Triglav) 19,56 itd.

Člani (8 km): 1. Franc Fajfar (Alples) 18,54, 2. Tone Đuričić 20,17, 3. Slavko Mrak (oba Mojstrana) 22,23 itd. S.

Gobarska družina Jesenice je organizirala izlet na Dolenjsko, ki se ga je udeležilo 50 članov. Gobe so nabirali v okolici Zdolnjih Nadpoljan in Srednjih Poljan. Z bera je bil vsak zadovoljen, čeprav so bili jurčki le redkost. Po končanem nabiranju je bil že pripravljen okusen gobarski golaž. Na koncu izleta smo si ogledali še grad Turjak. Na sliki del udeležencev izleta (J. M.)

JESENŠKI SKAKALCI NA PLASTIKI

V soboto, 10. septembra, je bila v Logatcu na deset- in 25-m skakalnici skalalna tekma v počastitev praznika občine Logatec. Med 120 skakalci iz vseh klubov smo prvič letos tekmovali tudi Jeseničani. Kljub temu da smo letos na plastiki zelo malo skakali, so rezultati naših tekmovalcev zelo dobri. Predvsem velja pohvaliti Baloha pri cibicanih in Justina pri mlajših, pa tudi ostali so zelo napredovali.

REZULTATI:

Cibicani: 1. Zupan, Krize, 2. Jagodic, Triglav, 3. Debelak, Braslovce, 4. Marko Baloh (10, 9,5), Jesenice.

ML pionirji: 1. Tomaž Meze, Logatec, 2. Igor Mandelj, Krize, 3. Norbert Mörtel, Zahomec, 9. Tomaž Dolar (12, 12,5), Jesenice.

St. pionirji: 1. Roman Beton, Triglav, 2. Wili Keiser, Zahomec, 3. Zvone Bernard, Triglav, 33. Robi Svetina (18,5 p, 18), Jesenice.

ML mladinci: 1. Stane Martinja, Triglav, 2. Marjan Sinkovec, Ziri, 3. Toni Justin (22,5, 22,5), Jesenice, 12. Aleš Bregar (19, 20), 12. Andrej Avenik (19,5, 20,5), 15. Miha Baloh (18, 20), vsi Jesenice.

Stane Lužnik

Košarka

OBČINSKA TRIM LIGA V KOŠARKI

Rezultati 9. kola: Trhle veje : Devetice 54:19; Mojstrana : Podmežaklja 34:30; TVD Partizan Javornik - Koroška Bela : Sava 20:32; Železar : Kovis 73:43; Zastreka : Pobjeda 40:37; TVD Partizan Javornik - Koroška Bela : Podmežaklja 34:27; Mojstrana : Sava 39:37; Trhle veje : Cike Cake 44:36; Kovin : Športske novosti 26:20.

Lestvica po 9. kolu:

Kovin	8	8	0	307:201	16
Trhle veje	8	7	1	409:192	14
Železar	8	6	2	349:238	12
Sava	8	6	2	286:229	12
Mojstrana	8	6	2	330:296	12
TVD Partizan Jav.-Kor. Bela	7	4	3	262:216	8
Športske novosti	8	4	4	285:273	8
Cike Cake - 2	8	4	4	253:292	6
Zastreka	8	3	5	252:297	6
Devetice	9	3	6	230:301	6
Kovis - 2	9	3	6	196:288	4
Podmežaklja	9	1	8	241:377	2
Optimisti - 4	9	1	8	140:211	-2
Pobjeda - 4	9	1	8	204:332	-2

Razpored 11. in 12. kola:

PONEDELJEK, 19. septembra, v Mojstrani:

15,30 - Mojstrana : Devetice
16,20 - TVD Partizan Javornik-Kor. Bela : Cike Cake
17,05 - Kovis : Sava
Vse ostale tekme bodo na igrišču v Podmežakliji, in sicer:

PONEDELJEK, 19. septembra:

15,30 - Podmežaklja : Optimisti
16,20 - Trhle veje : Športske novosti
17,05 - Kovin : Pobjeda

SREDA, 21. septembra:

15,30 - Zastreka : TVD Partizan Javornik-Koroška Bela
16,20 - Železar : Cike Cake
17,05 - Kovis : Podmežaklja

ČETRTEK, 22. septembra:

15,30 - Športske novosti : Pobjeda
16,20 - Sava : Kovin
17,05 - Trhle veje : Mojstrana

PETEK, 23. septembra:

15,30 - Cike Cake : Zastreka
16,20 - TVD Partizan Javornik-Kor. Bela : Optimisti
17,05 - Devetice : Železar BAJO

Odbojka

TURNIR ZA PREHODNI POKAL

Za praznik krajevne skupnosti Javornik-Koroška Bela je bil 8. septembra izveden turnir v odbojki za prehodni pokal. Tekmovanje je potekalo na igrišču TVD Partizan in na šolskem igrišču. Sodelovalo je sedem ekip, štiri članske za prehodni pokal in tri šolske za prvenstvo osnovne šole Koroška Bela. V članski konkurenci so sodelovale ekipe: Gradis Jesenice, TVD Partizan Javornik-Koroška Bela, samski dom Koroška Bela in ekipa ZSMS Javornik-Koroška Bela.

Po dokaj izenačeni borbi med ekipo TVD Partizan in ekipo Gradisa je prvo mesto osvojila ekipa TVD Partizan in prehodni pokal, drugo mesto ekipa Gradisa, tretje ekipa samskega doma, četrta pa je bila ekipa mladincev Javornika-Koroške Bele.

V tekmovalni šolski ekip je prvo mesto osvojila ekipa osmih razredov (dekli), drugo mesto ekipa sedmih razredov (deklice), tretje ekipa osmih razredov (deklice). Za zmagovalno ekipo TVD Partizan so nastopili: Pavel Smolej, Riko Noč, Peter Končnik, Tone Končnik, Bogdan Kežar in Jože Bregant.

Po končanem tekmovalstvu je vse sodelujoče pozdravil Peter Papič, član UO TVD Partizana, in razglasil rezultate, prehodni pokal in priznanja pa je podelil Niko Jezeršek, predstavnik krajevne skupnosti Javornik-Koroška Bela.

Za izvedbo tekmovanja vse priznanje članom UO TVD Partizana in mentorjem telesne vzgoje na osnovni šoli Koroška Bela.

Tekmovanje v odbojki naj bi ob vsakotnem krajevnem prazniku Javornika in Koroške Bele postalo tradicionalno. P. P.

UPOKOJENCI SO BALINALI

V počastitev krajevnega praznika in 20-letnice delovanja krajevne skupnosti Javornik - Koroška Bela je bil 5. septembra odigran pred precejšnjim številom gledalcev četrti, že tradicionalni balinarski turnir upokojencev na balinišču ob domu upokojencev na Javorniku.

Prijavile so se ekipe DU : Radovljica, Jesenice, Zirovnica in Javornik.

Igralo se je po pravilih na izpadanje in to do 13 plovov.

Rezultati: Jesenice : Zirovnica 13:10, Radovljica : Javornik 10:13, Zirovnica : Radovljica 13:11 in Jesenice : Javornik 13:7. Pokal je dobila zmagovalna ekipa DU Jesenice in s tem že drugič osvojila prehodni pokal.

Borba za prehodni pokal KS Javornik - Koroška Bela med ekipama Jesenic in Javornika je bila borbeno in razigrana, saj je šlo za to, da bi ga tudi javorški upokojenci enkrat osvojili, vendar pa je bila športna sreča naklonjena boljši in rutiniranejši ekipi upokojencev z Jesenic, kjer so nekateri še vedno tudi aktivni člani BK Jesenice.

Seveda pa je največje zadovoljstvo v tem, da gojimo prijateljske vezi z ostalimi društvi, kar sta bistvo in osnova vseh naših športnih srečanj. Zmagovalni ekipi čestitamo za uspeh, ostalim ekipam pa za vztrajnost, borbenost in lepo igranje. T.

TRIM

